

รายงานข้อเสนอแนะในการปฏิรูป
เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ
ด้านการค้าระหว่างประเทศ

มีนาคม 2566

การสงวนสิทธิ์

องค์กรต่าง ๆ (IBRD, IFC และ MIGA) ได้พยายามอย่างสุดความสามารถภายใต้กรอบระยะเวลาที่ได้รับเพื่อให้บริการที่มีคุณภาพ และได้สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ หลายแหล่ง อย่างไรก็ตาม องค์กรดังกล่าวไม่ได้เป็นตัวแทนหรือรับรองความครบถ้วนหรือความถูกต้องของข้อมูลที่อยู่ในรายงานฉบับนี้ รวมทั้งผลลัพธ์ที่จะได้รับการปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าว

เกี่ยวกับกลุ่มธนาคารโลก

กลุ่มธนาคารโลกเป็นหนึ่งในแหล่งเงินทุนและแหล่งความรู้ที่ใหญ่ที่สุดในโลกสำหรับประเทศกำลังพัฒนา ประกอบด้วย สถาบันที่เกี่ยวข้องใกล้ชิด 5 แห่ง ได้แก่ ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนา (IBRD) และสมาคมพัฒนาระหว่างประเทศ (IDA) ซึ่งรวมกันเป็นธนาคารโลก รวมทั้งบริษัทเงินทุนระหว่างประเทศ (IFC) สำนักงานรับประกันการลงทุนพหุภาคี (MIGA) และศูนย์ระหว่างประเทศเพื่อการระงับข้อพิพาทการลงทุน (ICSID) แต่ละสถาบันมีบทบาทที่แตกต่างกันในการต่อสู้กับความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศกำลังพัฒนา

เอกสิทธิ์ในการใช้ข้อมูล

เอกสารนี้มีการเผยแพร่ในวงจำกัด และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการดำเนินงานสำหรับผู้ที่มีหน้าที่อย่างเป็นทางการเท่านั้น ไม่อนุญาตให้มีการเปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาตจากกลุ่มธนาคารโลก

สารบัญ

การสงวนสิทธิ์	I
เกี่ยวกับกลุ่มธนาคารโลก	I
เอกสิทธิ์ในการใช้ข้อมูล	I
บทสรุปผู้บริหาร	8
1 ที่มาและวัตถุประสงค์	13
2 เกณฑ์มาตรฐานการประเมิน	15
2.1 รูปแบบแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับ NATIONAL SINGLE WINDOW	15
2.2 การประเมินระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว ของประเทศไทย (THAI NATIONAL SINGLE WINDOW).....	19
3 การจัดตั้งระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว ของประเทศไทย (THAI NATIONAL SINGLE WINDOW)	21
4 ขอบเขตและสถานะของระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว ของประเทศไทย (THAI NATIONAL SINGLE WINDOW).....	22
5 รูปแบบการทำงานของระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว ของประเทศไทย (THAI NATIONAL SINGLE WINDOW).....	23
6 ข้อพิจารณาในอนาคต	25
7 รูปแบบ SINGLE WINDOW ที่มีการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียว	27
8 ประสบการณ์ต่างประเทศ.....	29
9 การประเมินด้านกฎหมาย.....	31
9.1 วิธีดำเนินการวิจัย	32
9.1.1 วิธีการ.....	32
9.1.2 หลักการพื้นฐาน.....	33
9.2 การวิเคราะห์ประเด็นด้านกฎหมายที่เป็นพื้นฐานของ NSW ประเทศไทย	35
9.2.1 ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	35
9.2.2 ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล การรักษาความลับ การปกป้องข้อมูล	44
9.2.3 การแบ่งปันข้อมูล	53
9.2.4 ข้อพิพาทและการระงับข้อพิพาท.....	55
9.2.5 สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา	58
9.2.6 ปัญหาการแข่งขัน	58
9.2.7 การเงิน	59
9.3 บทวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	59
9.3.1 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม.....	59
9.3.2 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	60
9.4 การจัดตั้ง NATIONAL SINGLE WINDOW	60

9.5	พันธกรณีระหว่างประเทศ.....	62
9.6	บทสรุปและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นทางกฎหมาย.....	65
10	การบริหารความเสี่ยงและการทำงานร่วมกันของหน่วยงานชายแดน	69
10.1	สถานการณ์ปัจจุบัน.....	69
10.2	วัตถุประสงค์ของรัฐบาลและกลยุทธ์ความเสี่ยง.....	70
10.2.1	หน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ.....	70
10.2.2	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น.....	72
10.2.3	พันธกรณีระหว่างประเทศ.....	75
10.3	แบบจำลองการบริหารความเสี่ยงของ NATIONAL SINGLE WINDOW.....	75
10.3.1	ภาพรวม.....	75
10.3.2	สมมติฐาน.....	76
10.3.3	สภาพแวดล้อมในการบริหารความเสี่ยงของ NSW.....	76
10.4	ข้อกำหนดในการบริหารความเสี่ยง.....	77
10.4.1	หน่วยงานที่กำกับดูแลการใช้ NSW ในการออกใบรับรอง ใบอนุญาต และการประมวลผลใบอนุญาต.....	77
10.4.2	หน่วยงานกำกับดูแลที่มีระบบการออกใบรับรอง ใบอนุญาต และการอนุญาตภายในหน่วยงานเอง.....	78
10.4.3	หน่วยงานกำกับดูแลที่มีระบบการสำแดงการนำเข้า ส่งออก และผ่านแดน/ถ่ายลำ.....	78
10.4.4	การปฏิบัติตามข้อกำหนดของภาคเอกชน.....	78
10.4.5	การกำหนดเป้าหมายความเสี่ยงที่ง่ายขึ้น.....	78
10.4.6	การใช้เกณฑ์การคัดเลือก.....	79
10.4.7	ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดมากขึ้น.....	79
10.4.8	องค์ประกอบข้อมูลสำหรับการบริหารความเสี่ยง.....	82
10.4.9	ผลกระทบทางกฎหมาย.....	82
10.5	การจัดการการเปลี่ยนแปลง.....	83
10.5.1	กระบวนการใหม่ภายใน NSW.....	83
10.5.2	ฝ่ายที่ได้รับผลกระทบและประเภทของการเปลี่ยนแปลง.....	83
10.5.3	ความเสี่ยงรูปแบบใหม่และการปฏิบัติตามข้อกำหนดภายใน NSW.....	84
10.5.4	หน้าที่และความรับผิดชอบใหม่.....	84
10.5.5	ผลกระทบต่อบทบาทและหน้าที่ในทำงาน.....	86
10.5.6	การประเมินความพร้อมด้วยตนเอง.....	87
10.5.7	การประเมินความพร้อมด้วยตนเองของส่วนราชการ.....	91
10.5.8	การสนับสนุนให้เกิดประโยชน์.....	92
11	พื้นฐานของสถาบัน.....	94

12	ค่าธรรมเนียม	97
13	การดำเนินการที่เกี่ยวข้อง	98
13.1	ข้อมูลการเผยแพร่ – พื้นที่เก็บข้อมูลการค้าแห่งชาติ	98
13.2	ASEAN SINGLE WINDOW.....	98
13.3	แพลตฟอร์มการค้าดิจิทัลแห่งชาติ.....	98
14	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	100
14.1	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	100
14.2	ข้อจำกัด	100
14.2.1	สถาปัตยกรรมตามสายงาน.....	100
14.2.2	ขาดการทำงานอัตโนมัติในระบบหลังบ้าน	101
14.2.3	การใช้กระดาษอย่างต่อเนื่อง	101
14.2.4	บทบาทของผู้ให้บริการ.....	101
14.3	ความโปร่งใสของข้อมูล	102
14.4	รูปแบบกระบวนการทางธุรกิจและเทคโนโลยี	102
14.4.1	รูปแบบการยื่นแบบครั้งเดียว.....	102
14.4.2	การบริหารจัดการความเสี่ยง	103
14.4.3	ระบบการจัดการขั้นตอนการทำงานสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่ไม่ใช่แบบอัตโนมัติ	103
14.4.4	การเข้าร่วม National Digital Trade Platform.....	104
14.5	องค์กรและการดำเนินงาน.....	104
14.6	กฎหมาย.....	104
14.7	สรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	105
	ภาคผนวก ก: สรุปการสัมภาษณ์และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ.....	108
	ภาคผนวก ข: หน่วยงานและองค์กรที่เชื่อมโยงกับ NATIONAL SINGLE WINDOW ของไทย.....	116
	ภาคผนวก ค: การเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย	118

สารบัญภาพ

แผนภาพที่ 1 : องค์ประกอบของโปรแกรม Single Window	16
แผนภาพที่ 2: ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของ NSW	19
แผนภาพที่ 3: การแสดงแนวคิดของ TNSW.....	23
แผนภาพที่ 4: ขั้นตอนกระบวนการทางธุรกิจของ TNSW	24
แผนภาพที่ 5: แนวคิดของ Single Window.....	27
แผนภาพที่ 6: กระบวนการวิเคราะห์กฎหมาย	34
แผนภาพที่ 7: โครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ TNSW	62
แผนภาพที่ 8: ภาพรวมกระบวนการบริหารจัดการข้อมูลและสภาพแวดล้อมของความเสี่ยงภายใน NSW.....	77
แผนภาพที่ 9: พีระมิดการปฏิบัติตามข้อกำหนด (The Compliance Pyramid)	81
แผนภาพที่ 10: เมทริกซ์ความซับซ้อนด้านสภาพแวดล้อมของความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ	87
แผนภาพที่ 11: สถาปัตยกรรมของ TNSW ก่อนปี 2563	94
แผนภาพที่ 12: สถาปัตยกรรมของ TNSW ในปัจจุบัน.....	95

ตัวย่อ

ตัวย่อ	นิยาม
ACDD	ASEAN Customs Declaration Document
API	Application Programming Interface
ASEAN	Association of South East Asian Nations
ATIGA	ASEAN Trade in Goods Agreement
B2B	Business-to-Business
B2G	Business to Government
BPA	Business Process Analysis
BPR	Business Process Re-engineering
CLPA	Certificates, Licenses, Permits, Authorizations
CMS	Customs Management System
DOF	Department of Fisheries
ETA	Electronic Transactions Act
FDA	Food and Drug Administration
GA	Government Agency
GATT	General Agreement on Trade and Tariffs
GOT	Government of Thailand
NSWSC	NSW Steering Committee
NTFC	National Trade Facilitation Committee
OPDC	Office of Public Sector Development Commission
PPP	Private Public Partnership
RAS	Reimbursable Advisory Services
SEF	Single Entry Form
SLA	Service Level Agreement
TFA	WTO's Trade Facilitation Agreement

ตัวย่อ	นิยาม
THB	Thai Bhatt
TIP	Trade Information Portal
TNSW	Thai National Single Window
TNTR	Thai National Trade Repository
UN/CEFACT	United Nations Centre for Trade Facilitation and Electronic Business
UNCITRAL	United Nations Commission on International Trade Law
WBG	World Bank Group
WCO	World Customs Organization
WMS	Workflow Management System
WTO	World Trade Organization
XML	Extensible Mark-up Language

บทสรุปผู้บริหาร

กลุ่มธนาคารโลกได้ดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนะภายใต้ข้อตกลง RAS¹ ระหว่างกลุ่มธนาคารโลกกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) โดยหนึ่งในองค์ประกอบของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนาระบบอัตโนมัติสำหรับการใช้งานในระบบ National Single Window ของไทยอย่างเต็มรูปแบบและมีประสิทธิภาพ

ทีมงานของกลุ่มธนาคารโลกที่ดำเนินการใน “ภารกิจ” นี้ ประกอบด้วย ทีมที่ปรึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงได้รับการสนับสนุนทางไกลจากผู้เชี่ยวชาญที่ประจำอยู่ ณ สำนักงานใหญ่ของกลุ่มธนาคารโลกด้วย โดยทีมงานได้มีการเข้าพบเพื่อหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นในการจัดทำสรุปข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

การดำเนินการ Single Window นั้น เป็นข้อผูกมัดภายใต้ข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้าที่ประเทศไทยได้แจ้งกับองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ไว้เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 โดยการดำเนินการของไทยจัดอยู่ใน 'ประเภท A' หมายความว่า มีการดำเนินการ Single Window ได้อย่างสมบูรณ์แล้ว และจะมีการใช้งานภายในวันที่ข้อตกลงมีผลใช้บังคับ (กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560)

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างในการดำเนินการ National Single Window ของประเทศไทยและทำการประเมินเพื่อ:

- ก. ระบุว่า National Single Window ของไทย มีคุณสมบัติที่จำเป็นเพียงพอต่อการปฏิบัติตามข้อกำหนดของข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้าสำหรับ Single Window ตามแนวปฏิบัติที่ดีของมาตรฐานสากลหรือไม่
- ข. ตรวจสอบว่ามีประเด็นหรือปัญหาที่จะเป็นอุปสรรคต่อการได้รับประโยชน์จาก National Single Window อย่างเต็มที่หรือไม่ และ
- ค. ให้ข้อเสนอแนะว่าควรดำเนินการอย่างไรเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการใช้งาน Single Window ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

การประเมินและข้อค้นพบของการศึกษาค้นคว้านี้ได้ยึดหลักเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติที่ดีในการดำเนินการ Single Window ที่กำหนดโดยองค์การการค้าโลกและองค์กรมาตรฐานสากลอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อเสนอแนะของ UN/CEFACT ฉบับที่ 33² ฉบับที่ 35 และอื่น ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากลว่าเป็นมาตรฐานในทางปฏิบัติ (de -facto) ที่ดีสำหรับการดำเนินการ National Single Window มาเป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะ

มาตรฐานเหล่านี้ยังสอดคล้องกับมาตรฐาน National Single Window ของอาเซียน³ ซึ่งประเทศสมาชิกคาดว่าจะนำไปปฏิบัติเพื่อสร้าง ASEAN Single Window ต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศเหล่านี้ National Single Window จะต้องประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในกระบวนการทางการค้าและการขนส่ง มีจุดบริการ "การยื่นแบบครั้งเดียว (single submission)" แบบอิเล็กทรอนิกส์ในระบบข้อมูลทางการค้าเพียงที่เดียว มีกรอบกฎหมายที่ชัดเจนอ้างอิงได้ และต้องใช้มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเอกสารระหว่างคู่สัญญา

¹ RAS: Reimbursable Advisory Services

² UN/CEFACT: United Nations Centre for Trade Facilitation and Electronic Business (ศูนย์อำนวยความสะดวกทางการค้าและบริการธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์แห่งสหประชาชาติ)

³ ASEAN: Association of South East Asian Nations (สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)

นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติแล้ว การประเมิน Single Window ควรพิจารณาว่ากลุ่มผู้ใช้งานเป้าหมายเห็นว่า National Single Window นั้น มีความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ในการบรรลุวัตถุประสงค์การอำนวยความสะดวกทางการค้าทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติหรือไม่

ข้อค้นพบ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ

National Single Window ของไทย มีจุดเด่นหลายประการและเมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์ National Single Window ในประเทศอื่น ๆ นั้น ไทยยังดีกว่าอีกหลายประเทศ แม้แต่ประเทศที่มีเศรษฐกิจก้าวหน้ากว่าไทยด้วย

โดยจุดเด่นของระบบ National Single Window ของไทย ได้แก่ การยกเลิกการใช้สำเนาเอกสารสิ่งพิมพ์ทั้งหมดในกระบวนการนำเข้า/ส่งออก และความสำเร็จในการใช้ระบบอัตโนมัติและการเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่กำกับดูแล การส่งสินค้าผ่านแดน

กฎหมายและระเบียบ

National Single Window ของไทย มีกรอบกฎหมายที่เอื้ออำนวยอย่างเหมาะสมรองรับ ซึ่งไม่เพียงแต่จะช่วยในการดำเนินการในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังสามารถเป็นรากฐานสำหรับการขยายขอบเขตและพัฒนาการดำเนินการ National Single Window ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ในอนาคตรัฐบาลควรมีการทบทวนกฎหมายและระเบียบเพื่อการพัฒนาหรือส่งเสริมความคิดริเริ่มใหม่ ๆ เช่น บทบาทของรัฐบาลใน National Digital Trade Platform หรือการดำเนินการ ASEAN Single Window อย่างสมบูรณ์ เพื่อให้แน่ใจว่ากฎหมายและระเบียบที่มีอยู่สามารถสนับสนุนความคิดริเริ่มเชิงกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การทบทวนกรอบกฎหมายและระเบียบฉบับสมบูรณ์จะอยู่ในรายงาน “The Recommendations that Analyzes the Current Legislative Framework and identifies Legislative Changes required to Support Specific Features of the New Functional Model for the Thai NSW”

โครงสร้างการกำกับดูแล

โครงสร้างการกำกับดูแลของรัฐที่มีอยู่มีการจัดแบ่งลำดับชั้นอย่างเหมาะสมและมีลำดับความรับผิดชอบโดยตรงถึงรัฐบาลในระดับสูงสุด อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่ครอบคลุมภาพรวมของ National Single Window ทำให้ขาดความโปร่งใสหรือเกิดการทับซ้อนในบางส่วนของบทบาท อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ ทีมธนาคารโลกจึงเสนอแนะว่า รัฐบาลควรพิจารณาบัญญัติกฎหมายดังกล่าว โดยมีหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับประเทศไทย ตามที่ได้มีการนำไปใช้ในหลายประเทศทั่วโลกแล้ว

จุดอ่อน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่า National Single Window ของไทยจะถือได้ว่าประสบความสำเร็จในหลายประการและมีแนวปฏิบัติที่สามารถดำเนินการได้จริงแล้วก็ตาม แต่ทีมงานธนาคารโลกก็ได้ศึกษาพบจุดอ่อนบางประการในกระบวนการดำเนินงานปัจจุบัน ดังนี้

รูปแบบการทำงานของ Single Window

National Single Window ของประเทศไทยยังไม่สอดคล้องกับรูปแบบ "การยื่นแบบครั้งเดียว (single submission)" ที่กำหนดโดยองค์การมาตรฐานสากลและถือว่าเป็นรูปแบบทั่วไปของแนวปฏิบัติที่ดี แม้ว่าประเด็นนี้อาจไม่เป็นปัญหา หากเห็นว่าระบบ National Single Window ของไทยมีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่าเพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตาม รูปแบบการทำงานแบบ "การยื่นแบบครั้งเดียว (single submission)" จะช่วยให้เกิดความสะดวก ความเร็ว ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการลงได้อย่างมาก และลดการป้อนข้อมูลซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ

ระบบอัตโนมัติ

หน่วยงานของรัฐบางแห่งยังไม่มีระบบ back-office ที่ทำงานโดยอัตโนมัติ ทำให้บางธุรกรรมใช้ระยะเวลานานในกระบวนการดำเนินงาน back-office ของหน่วยงานนั้น ๆ

การใช้เอกสารกระดาษ

หน่วยงานภาครัฐบางหน่วยยังคงระบุให้ผู้มาติดต่อต้องใช้เอกสารกระดาษเนื่องจากข้อกำหนดทางกฎหมาย แต่ที่มงานธนาคารโลกเห็นว่า หลังจากที่พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 มีผลใช้บังคับแล้ว หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยจะสามารถยอมรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ทั้งหมดโดยไม่ติดเงื่อนไขทางกฎหมายอีกต่อไป

บทบาทของผู้ให้บริการ (Service Providers)

แนวคิดการดำเนินงานของ National Single Window ของประเทศไทยนั้น มีความซับซ้อนจากการตัดสินใจแต่งตั้งบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ดำเนินการแต่เพียงผู้เดียว ทำให้เกิดความขัดแย้งกับบทบาทของผู้ให้บริการเสริม (Value Added Service providers) ที่มีมาอย่างยาวนานและขาดความชัดเจนในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing Agreement) ระหว่างกรมศุลกากร ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแล National Single Window ของไทย กับบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการ โดยยังอยู่ระหว่างการหารือแม้จะผ่านมาสองปีแล้วหลังจากที่มีการแต่งตั้งบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ ที่มงานธนาคารโลกจึงเข้าใจว่า ยังไม่มีข้อตกลงระดับบริการ (Service Level Agreement - SLA)⁴ ที่ระบุอย่างชัดเจนกับผู้ให้บริการ (ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ) ว่าจะสามารถคาดหวังประสิทธิภาพ บริการ ความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว ฯลฯ หรือมาตรการเยียวยาและแก้ไขข้อผิดพลาดหรือการละเมิดสัญญาใด ๆ ได้อย่างไรบ้าง

สรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ประเด็น	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระยะเวลา
โมเดลของระบบ NSW ของไทย ยังไม่ตรงกับมาตรฐานสากลที่แนะนำ โดยเฉพาะในเรื่องข้อกำหนดให้มีการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียว (single submission) หรือให้มีจุดเชื่อมต่อหลักเพียงแห่งเดียว (single entry point)	ให้จัดตั้งคณะทำงานด้านเทคนิคหรือคณะกรรมการที่ประกอบไปด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายขึ้นมาเพื่อหารือแนวทางการดำเนินธุรกิจที่เป็นไปได้ รวมไปถึงการปรับปรุงทางด้านสถาปัตยกรรมของตัวระบบที่จะตามมา	ระยะสั้น-กลาง: ใช้เวลาประมาณ 6 เดือนสำหรับการหารือเรื่องยุทธศาสตร์ และ 6 เดือนสำหรับการกำหนดรายละเอียดของตัวระบบ และอีก 1-2 ปี สำหรับการสร้างระบบและนำไปใช้จริง
หน่วยงานภาครัฐบางแห่งยังไม่มีมาตรการบริหารความเสี่ยง และยังขาดความร่วมมือในการบริหารจัดการบริเวณพื้นที่ชายแดนกับประเทศใกล้เคียง	รายละเอียดมาตรการบริหารความเสี่ยงสามารถดูเพิ่มเติมได้ในบท 'Risk Management and Border Agency Collaboration'	ระยะยาว: ใช้เวลาประมาณ 1-2 ปีหลังจากที่แพลตฟอร์มข้อมูลพัฒนาจนแล้วเสร็จและใช้งานได้
กรมศุลกากรทำงานในสองบทบาท คือ เป็นทั้งผู้รับผิดชอบเรื่องการให้บริการและดูแลระบบ NSW ของไทยตามกฎหมาย และยังรับหน้าที่เป็นประธาน	ทบทวนประเด็นที่อาจนำมาสู่ความขัดแย้งในด้านผลประโยชน์ต่าง ๆ	ระยะสั้น: ใช้เวลาประมาณ 6 เดือนเพื่อหารือและหาข้อตกลงร่วมกัน

⁴ Service Level Agreement: SLA (ข้อตกลงระดับบริการ) เป็นสัญญาเพิ่มเติมที่ขยายข้อกำหนดในการให้บริการแก่ผู้ใช้ รวมถึงการรับประกันประสิทธิภาพ และข้อกำหนดสำหรับการเยียวยาในกรณีที่ผิดสัญญา

ประเด็น	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระยะเวลา
คณะกรรมการพัฒนานโยบายและกำกับดูแลระบบ NSW ด้วย		
บทบาทของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด และผู้ให้บริการเสริมภาคเอกชน (VASs) รวมไปถึงโครงสร้างการเก็บค่าธรรมเนียมข้อผูกพันตามสัญญา (SLAs) ฯลฯ ยังขาดความชัดเจน	<p>เปิดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้หารือร่วมกัน เพื่อทบทวนโมเดลในการทำธุรกิจและโมเดลทางการเงินของระบบ NSW พร้อมทั้งแบ่งหน้าที่ในการให้บริการระบบ NSW ของภาครัฐและภาคเอกชนให้ชัดเจน</p> <p>จัดให้มีการพูดคุยระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดอย่างเปิดเผยเพื่อหารือถึงข้อดีข้อเสียของแนวทางการดำเนินธุรกิจและข้อกำหนดทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ก่อนที่จะมีการสรุปข้อกำหนดในสัญญาระหว่างกรมศุลกากรและบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด เนื่องจากทางเลือกที่ดีที่สุดจะต้องเป็นทางเลือกที่ทุกฝ่ายเห็นว่ามีคุณธรรม และสามารถดำเนินการต่อได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว พร้อมทั้งสอดคล้องกับกฎหมายของประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศด้วย</p> <p>ให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบ NSW ให้ชัดเจน เนื่องจากไทยยังไม่มีข้อกำหนดที่ระบุเรื่องการกำหนดค่าธรรมเนียมที่เป็นรูปธรรม และการรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐก็ยังคงความแม่นยำและความน่าเชื่อถือ</p>	<p>ระยะสั้น-กลาง:</p> <p>ใช้เวลาประมาณ 6 เดือนในการหารือเพื่อกำหนดกฎหมายที่จำเป็นหรือขอมติคณะรัฐมนตรี และอีก 6-12 เดือนในการดำเนินงาน</p>
ขาดแหล่งข้อมูลด้านการค้าหลักที่เป็นแหล่งข้อมูลกลางที่เชื่อถือได้ และข้อมูลบนเว็บไซต์ของหน่วยงานต่าง ๆ ก็ยังมีความไม่สอดคล้องกันอยู่	<p>รัฐบาลควรพิจารณาจัดตั้งพอร์ทัลข้อมูลการค้า (Trade Information Portal หรือ TIP) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่เชื่อถือได้ ที่รวบรวมและบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าทั้งหมดจากทุกหน่วยงานภาครัฐเข้ามาไว้ด้วยกัน ซึ่งแนวทางหนึ่งที่รัฐบาลสามารถทำได้ก็คือ การปรับปรุงคลังข้อมูลการค้าแห่งชาติของไทย โดยกำหนดวัตถุประสงค์ใหม่ให้ครอบคลุมและปรับปรุงระบบให้มีความเป็นมิตรกับผู้ใช้งานมากขึ้น</p>	<p>ระยะสั้น-กลาง:</p> <p>ใช้เวลาประมาณ 6 เดือนสำหรับการหารือเรื่องวิธีการ และ 6-12 สำหรับการดำเนินงาน</p>
ติดตามการพัฒนาในโครงการที่ภาคเอกชนเป็นผู้ริเริ่มและขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมการสร้างห่วงโซ่อุปทานที่เป็นระบบดิจิทัล	<p>สนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ยังคงมีส่วนร่วมในการพัฒนาแพลตฟอร์มการค้าดิจิทัลระหว่างประเทศของไทย (NDTP) เนื่องจากโครงการดังกล่าวถือเป็นโครงการที่มีมูลค่าสูง</p>	<p>อยู่ระหว่างการดำเนินงาน</p>

ประเด็น	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระยะเวลา
	<p>เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้รัฐบาลสามารถติดตามการพัฒนาที่สำคัญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงเปิดโอกาสให้รัฐเข้ามามีส่วนช่วยผลักดันหรืออำนวยความสะดวกในลักษณะที่เหมาะสมด้วย</p>	
<p>อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดนได้</p>	<p>แนวทางการดำเนินงานที่ตัวอย่างหนึ่งก็คือการระบุเรื่องการอนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดนเป็นบทบัญญัติข้อหนึ่งในกฎหมายเพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลทั้งในปัจจุบันและอนาคตจะเป็นภาระหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้ถือว่าในเขตอำนาจศาลของประเทศ ข้อมูลที่บันทึกในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับจากประเทศอื่นนั้นมีความถูกต้องเช่นเดียวกับบันทึกอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำขึ้นในประเทศ ซึ่งหากข้อกำหนดนี้ไม่ได้รับการรองรับตามกฎหมายการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่แล้ว ก็อาจพิจารณารวมข้อกำหนดนี้ลงไปในกฎหมาย NSW ฉบับใหม่</p>	<p>ระยะยาว: อาจต้องมีการปรับแก้กฎหมาย</p>
<p>แม้ว่าระบบ NSW ของไทยจะดำเนินการอย่างถูกต้องภายใต้กฎหมายแต่ในความเป็นจริง ตัวระบบยังไม่ได้ถูกกำกับดูแลโดยกฎหมายเฉพาะซึ่งระบุหน้าที่ สิทธิ และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน</p>	<p>ด้วยเหตุนี้ การตัดสินใจที่สำคัญทั้งหมดจำเป็นต้องได้รับการอนุมัติโดยคณะกรรมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ (กบส.) (ผ่านคณะอนุกรรมการ NSW) และ/หรือให้สัตยาบันโดยคณะรัฐมนตรีเป็นการเฉพาะเท่านั้น ซึ่งการกำหนด ‘กฎหมาย NSW ของไทย’ ที่ครอบคลุมทุกแง่มุมของการกำกับดูแลและการดำเนินงานจะช่วยให้กระบวนการตัดสินใจง่ายและมีความโปร่งใสมากขึ้น</p>	<p>ระยะสั้น: ใช้เวลาในการร่างกฎหมายประมาณ 3-6 เดือน และเวียนเอกสารเพื่อผ่านเป็นตัวกฎหมาย</p>

1 ที่มาและวัตถุประสงค์

ตามคำร้องขอของรัฐบาลไทย กลุ่มธนาคารโลกได้ดำเนินการให้คำปรึกษาภายใต้ข้อตกลง RAS⁵ ระหว่างกลุ่มธนาคารโลกและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ข้อตกลง RAS ความช่วยเหลือด้านเทคนิคในการปฏิรูปเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจในประเทศไทย ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ด้านการชำระภาษี
- 2) ด้านการค้าระหว่างประเทศ
- 3) ด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบด้านการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประเด็น ดังนี้

ก) การดำเนินงานของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้า (National Trade Facilitation Committee: NTFC)

ข) วิเคราะห์ช่องว่างของระดับความอัตโนมัติของระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว ของประเทศไทย (Thai National Single Window: TNSW) เพื่อให้เกิดการดำเนินการอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

รายงานฉบับนี้จัดทำโดยทีมงานของกลุ่มธนาคารโลกที่ดำเนิน “ภารกิจ” ซึ่งประกอบด้วย ที่ปรึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยมี Alina Antoci (ผู้เชี่ยวชาญภาคเอกชนอาวุโส) เป็นผู้นำทีมในองค์ประกอบด้านการค้าระหว่างประเทศ และ Luciano Pugliatti (ที่ปรึกษาด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า การปฏิรูปศุลกากร และการจัดการการค้าชายแดน) มาช่วยดำเนินการที่ประเทศไทยใน 2 โอกาส เมื่อวันที่ 19 – 23 กันยายน 2565 และ 28 พฤศจิกายน – 7 ธันวาคม 2565 รวมถึง William Gain (หัวหน้าฝ่ายการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการจัดการการค้าชายแดน) ได้ให้ความช่วยเหลือทางไกล นอกจากนี้ยังมี ธนาภัทร เรืองศรี (ที่ปรึกษา) ขวัญพัฒน์ สุทธิธรรมกิจ (เจ้าหน้าที่ประจำประเทศไทย) และสกุรัตน์ บวรสันติสุทธิ์ (ที่ปรึกษา) ช่วยเหลือภารกิจจากสำนักงานธนาคารโลก กรุงเทพฯ

ทีมงานของธนาคารโลกที่ดำเนิน “ภารกิจ” นี้ ยังทำงานร่วมกับ Kudun Partners ซึ่งเป็นสำนักงานกฎหมายไทย ในการวิเคราะห์กรอบกฎหมายที่สนับสนุนการดำเนินงานของ Thai National Single Window

วัตถุประสงค์หลักของภารกิจภายใต้ RAS คือ การพบกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการสรุปและให้คำแนะนำ

ทั้งสององค์ประกอบย่อย ก) และ ข) ข้างต้น ภายใต้ข้อตกลงประกอบด้านการค้าระหว่างประเทศมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐบาลไทยต่อองค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเข้าเป็นภาคีข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation Agreement: TFA)

การดำเนินการระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว (Single Window) เป็นข้อตกลงภายใต้ TFA ข้อ 10.4 ซึ่งระบุว่า⁶

⁵ RAS: Reimbursable Advisory Services

⁶ ข้อ 10.4 ข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้า, WTO 2557

4. ระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว (Single Window)

4.1 สมาชิกจะต้องพยายามสร้าง หรือคงไว้ซึ่ง single window เพื่อให้ผู้ประกอบการด้านการค้าสามารถส่งเอกสาร และ/หรือ ข้อมูลที่กำหนดสำหรับใช้ในการนำเข้า ส่งออก หรือการขนส่งสินค้าผ่านช่องทางเดียวไปยังเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลังจากการตรวจสอบเอกสาร และ/หรือข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว จะต้องมีการแจ้งผลลัพธ์ให้ผู้สมัครทราบผ่านช่องทางเดียวกัน (single window) ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

4.2 ในกรณีที่มีการส่งเอกสาร และ/หรือข้อมูลที่กำหนดแล้วผ่าน single window เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะไม่ร้องขอเอกสาร และ/หรือข้อมูลดังกล่าวอีก ยกเว้นในกรณีเร่งด่วน และกรณียกเว้นอื่น ๆ ซึ่งจะต้องมีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ

4.3 สมาชิกจะต้องแจ้งรายละเอียดการดำเนินงานของ single window ให้คณะกรรมการทราบ

4.4 สมาชิกจะต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุน single window ในขอบเขตที่เป็นไปได้และสามารถปฏิบัติได้จริง

ประเทศไทยได้แจ้งต่อองค์การการค้าโลกในเดือนกรกฎาคม 2558 ว่า Single Window เป็น 'ประเภท A (Category A)' หมายความว่า ในขณะนั้น Single Window สามารถใช้งานอย่างสมบูรณ์แล้ว และจะมีการใช้งานจริงในวันที่ข้อตกลงมีผลใช้บังคับ (กุมภาพันธ์ 2560)

วัตถุประสงค์ของการดำเนินการของกลุ่มธนาคารโลก คือ การวิเคราะห์ช่องว่างในการดำเนินการของ TNSW และประเมินโครงการ TNSW เพื่อ

ง) ประเมินว่า TNSW มีคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการปฏิบัติตามข้อตกลง TFA ในเรื่อง single window และสอดคล้องกับมาตรฐานสากลสำหรับแนวปฏิบัติที่ดีหรือไม่

จ) ตรวจสอบว่า มีประเด็นหรือปัญหาใดที่จะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อประโยชน์ที่จะได้รับหรือไม่ และ

ฉ) ให้คำแนะนำว่า ควรดำเนินการอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการใช้งาน Single Window อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

ในการดำเนินการครั้งนี้ ได้มีการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ใช้งาน TNSW (รายชื่อปรากฏตาม ภาคผนวก ก) และมีการเข้าชมการดำเนินงานของ TNSW ณ สำนักงานของกรมศุลกากร และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ประจำท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

นอกจากการประเมินแพลตฟอร์มซอฟต์แวร์ TNSW และทางเลือกการปฏิบัติงานแล้ว กลุ่มภารกิจของ WBG ยังตรวจสอบประเด็นด้านธรรมาภิบาล โครงสร้างการกำกับดูแล การจัดการโปรแกรม และกรอบกฎหมาย ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญสำหรับการดำเนินการ National Single Window ให้ประสบความสำเร็จ

2 เกณฑ์มาตรฐานการประเมิน

2.1 รูปแบบแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับ National Single Window

ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น TFA ของ WTO กำหนดให้สมาชิกต้องดำเนินการเรื่อง Single Window ตามที่กำหนดไว้ข้างต้น

คำจำกัดความของ Single Window ของ WTO สอดคล้องกับมาตรฐานแนวปฏิบัติที่ดีในระดับสากล โดยข้อแนะนำที่ 33 ของ UN/CEFACT⁷ นิยาม Single Window ว่าเป็น⁸

“เครื่องมืออำนวยความสะดวกทางการค้าที่ช่วยให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการขนส่ง สามารถยื่นข้อมูลและเอกสารที่เป็นมาตรฐานผ่านช่องทางเดียว เพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า ส่งออก การขนส่ง โดยข้อมูลแต่ละองค์ประกอบควรมีการจัดส่งเพียงครั้งเดียวทางอิเล็กทรอนิกส์”

เมื่อพิจารณาร่วมกับคำแนะนำอื่น ๆ ของ UN/CEFACT จะกลายเป็นเกณฑ์มาตรฐานหลักสำหรับการดำเนินการ NSW ตามแนวปฏิบัติที่ดี

อาเซียนก็มีการกำหนดมาตรฐานที่คล้ายคลึงกันสำหรับ national single window ซึ่งคาดหวังว่า ประเทศสมาชิกจะนำไปปฏิบัติเพื่อสร้าง Single Window ระหว่างประเทศอาเซียน (ASEAN Single Window: ASW)⁹

- การส่งข้อมูลและสารสนเทศเพียงครั้งเดียว
หมายความว่า ข้อมูลแต่ละรายการซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการตรวจปล่อย/การผ่านพิธีการศุลกากรของการขนส่งสินค้าจะต้องมีการจัดส่งเพียงครั้งเดียว (ไม่ว่าจะโดยผู้ประกอบการเชิงพาณิชย์ หรือหน่วยงานภาครัฐ)
- การประมวลผลข้อมูลและสารสนเทศแบบเดี่ยวและแบบรวม
หมายความว่า การจัดการข้อมูลในกระบวนการตรวจปล่อย/การผ่านพิธีการศุลกากรโดยหน่วยงานภาครัฐควรมีการจัดการเพียงครั้งเดียว ในมุมมองของผู้ประกอบการค้า ซึ่งอาจเกิดขึ้นในหลายหน่วยงานพร้อม ๆ กัน และ
- การตัดสินใจของศุลกากรในกระบวนการตรวจปล่อย/การผ่านพิธีการศุลกากรเพียงครั้งเดียว
หมายความว่า การตัดสินใจเพียงครั้งเดียวสำหรับกระบวนการดำเนินการล่วงหน้าก่อนสินค้าถึงปลายทาง ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการโดยกระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ และมีการสื่อสารอย่างทันที่ไปยังกรมศุลกากร

⁷ UN/CEFACT เป็นองค์กรของสหประชาชาติที่ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางการค้าผ่านการกำหนดมาตรฐานของขั้นตอนการค้าและธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์

⁸ ข้อแนะนำที่ 33, UN/CEFACT, 2548, แก้ไขปี 2562

⁹ สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat), คู่มือทางเทคนิค ASW, มีนาคม 2549

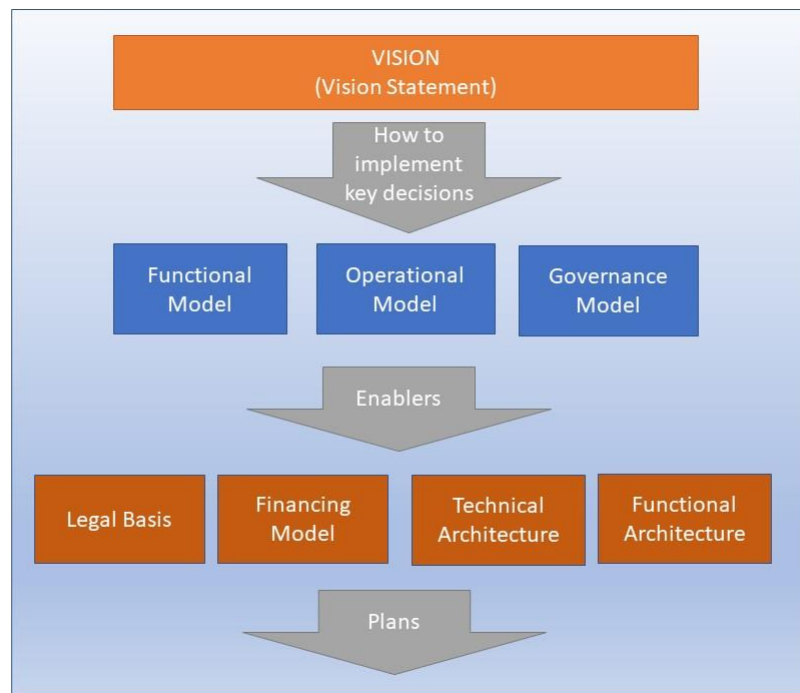
จากคำจำกัดความข้างต้นข้างชี้ว่า มีเงื่อนไขสำคัญ 5 ประการที่ควรปฏิบัติตาม ประกอบด้วย

1. จะต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการขนส่ง (ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน) เข้ามามีส่วนร่วม โดยเรามักจะเรียกบุคคลดังกล่าวว่า “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย”
2. การใช้มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเอกสารระหว่างคู่สัญญา
3. การส่งทางอิเล็กทรอนิกส์แบบจุดเดียวโดยผู้ดำเนินการทางเศรษฐกิจของข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม
4. ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านกฎระเบียบ กล่าวคือ ควบคุมอนุญาตให้หน่วยงานภาครัฐทำหน้าที่กำกับดูแลตามกฎหมาย และ
5. มีการส่งข้อมูลแต่ละรายการเพียงครั้งเดียว กล่าวคือ ข้อมูลแต่ละรายการที่ได้ส่งไปแล้ว ไม่ควรต้องมีการส่งอีก ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่า ข้อมูลแต่ละรายการจำเป็นต้องส่งพร้อมกัน โดยข้อมูลสามารถส่งแบบต่อเนื่องได้เมื่อมีความพร้อม

นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติ การประเมิน Single Window ควรพิจารณาว่า การดำเนินการมีความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์กับผู้ใช้งานกลุ่มเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ในด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของการอำนวยความสะดวกทางการค้าทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

นอกเหนือจากการสร้างประโยชน์ให้กับผู้ใช้และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การดำเนินการข้างต้นมีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จเมื่อ TNSW มีการจัดการที่ดี เป็นธรรมกับทุกฝ่าย (เช่น ผู้ค้ารายย่อยและรายใหญ่อย่างเท่าเทียมกัน) มีความคุ้มค่า (กล่าวคือ ต้นทุนที่เกิดขึ้นถูกมองว่าคุ้มค่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับ) และดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมาย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ทุกองค์ประกอบจะต้องเข้ากันได้ ไม่เพียงเฉพาะสถาปัตยกรรมเทคโนโลยีเท่านั้น

แผนภาพด้านล่างแสดงถึง องค์ประกอบของ single window ทั่วไป

แผนภาพที่ 1 : องค์ประกอบของโปรแกรม Single Window

โปรแกรม NSW ทั้งหมดควรได้รับการถ่ายทอดมาจากวิสัยทัศน์ (Vision) ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักที่ต้องการจะบรรลุ และวิธีการบรรลุผลดังกล่าว ตามหลักการแล้ว วิสัยทัศน์ควรมีการขยายความอย่างละเอียดแบบเห็นพ้องต้องกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เข้าร่วมทั้งหมด และได้รับการรับรองโดยรัฐบาลในระดับสูงสุด

ขั้นตอนต่อไป คือ การสร้างกลยุทธ์สำหรับการดำเนินการ กลยุทธ์ (Strategy) นี้เป็นชุดของการตัดสินใจหลัก (Key Decisions) ในระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถ่ายทอดมาจากวิสัยทัศน์และนำมาขยายเป็นชุดของผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบเฉพาะต่าง ๆ ของ NSW

กลยุทธ์จะใช้หลักการของวิสัยทัศน์ในแต่ละองค์ประกอบเฉพาะ ซึ่งจะต้องมีการขยายความในรายละเอียดเพื่อพัฒนาเป็นแผนการดำเนินการ (Implementation Plan)

ผิดพลาด! ไม่พบแหล่งอ้างอิง ด้านบนแสดงขั้นตอนที่จำเป็นในการสร้างกลยุทธ์

- **แบบจำลองการทำงาน (Functional Model)** กำหนดรูปแบบการทำงานของ NSW ที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ โดยรูปแบบการทำงานดังกล่าวรวมถึงอุปกรณ์ เครือข่าย กระบวนการทางธุรกิจ โปรแกรมช่วยเหลือในการทำงาน (Help Desk) บุคลากรผู้เชี่ยวชาญ (ด้าน ICT และนักวิเคราะห์ธุรกิจ) และจะให้บริการสาธารณะที่สำคัญ รวมถึงช่วยงานหน่วยงานภาครัฐที่เป็นผู้ดำเนินการสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้
- การตัดสินใจที่สำคัญว่าใครจะเป็นผู้ดำเนินการ NSW (**แบบจำลองการดำเนินงาน**) จะต้องพิจารณาว่า องค์กรที่เป็นตัวเลือกมีความสามารถที่จำเป็น ทั้งภายในองค์กรหรือความสามารถในการจัดการกับผู้ให้บริการ เพื่อให้บริการเฉพาะเหล่านั้น รวมถึงองค์กรต้องมีความเป็นนิติบุคคล และยินยอมที่จะทำข้อตกลงระดับบริการ (SLA) ที่มีผลผูกพันกับลูกค้า
- ผู้ดำเนินการไม่สามารถทำงานโดยไม่มีกระบวนการควบคุมดูแล และต้องรับผิดชอบต่อหน่วยงานที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลระดับสูงสุด **รูปแบบการกำกับดูแล (Governance Model)** เกี่ยวข้องกับการเลือกองค์กรที่จะทำหน้าที่กำกับดูแลในภาพรวม โดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลดังกล่าวจะต้องมีความเป็นนิติบุคคล และมีหน้าที่ในการรายงานต่อรัฐบาล รวมทั้งตรวจสอบว่า ผู้ดำเนินการได้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล มีธรรมาภิบาลด้านการเงิน และเมื่อมีความจำเป็น สามารถจัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับนวัตกรรม การขยายตัว ฯลฯ ได้

ท้ายที่สุดแล้ว วิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันอาจเป็นที่ยอมรับในประเทศต่าง ๆ トラバドที่ยังเคารพหลักการพื้นฐานข้างต้น

การตัดสินใจหลักในสามประเด็นข้างต้นจะเป็นตัวกำหนดทิศทางขององค์ประกอบอื่น ๆ ของโปรแกรม NSW องค์ประกอบเหล่านี้เป็น 'ตัวช่วย' ในการตัดสินใจสำคัญที่อธิบายไว้ข้างต้น ประกอบด้วย

- **พื้นฐานทางกฎหมาย**

NSW ต้องดำเนินการบนพื้นฐานทางกฎหมายที่ชัดเจน

กฎหมายจะต้องเป็นตัวช่วยในการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ ไม่ใช่สิ่งกีดขวาง ทั้งนี้ บ่อยครั้งที่มีการใช้กฎหมายที่มีอยู่เป็นเหตุผลในการไม่ละทิ้งแนวทางปฏิบัติที่ล้าสมัย อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้ว ทุกประเด็นสามารถแก้ไขได้ด้วยกฎหมายสมัยใหม่ ในกรณีที่มีข้อผูกมัดทางการเมืองต่อวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์ อุปสรรคทางกฎหมายใด ๆ ก็สามารถเอาชนะได้ และหากกฎหมายไม่เพียงพอ จะต้องมีการจัดทำแผนในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

พื้นฐานทางกฎหมายขึ้นอยู่กับรูปแบบการทำงาน โดยจะต้องสนับสนุนรูปแบบการทำงานนั้น (เช่น "สภาพแวดล้อมทางอิเล็กทรอนิกส์" "ธุรกรรมออนไลน์")

นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีกฎหมายในบางรูปแบบสำหรับการกำหนดโครงสร้างการกำกับดูแลและการดำเนินงานของ NSW

- **รูปแบบการจัดหาเงินทุน**

รูปแบบการจัดหาเงินทุน (Financing Model) เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับการดำเนินการของ NSW อย่างต่อเนื่อง

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน คือ ค่าใช้จ่ายที่ใช้สำหรับการดำเนินงานของ NSW ในทุก ๆ วัน ดังนั้น จึงประกอบด้วย การใช้งานเครือข่าย การบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การสนับสนุนด้านซอฟต์แวร์ ค่าใช้จ่าย Help Desk และ ค่าใช้จ่ายขององค์กรอื่น ๆ เช่น ค่าเช่า ค่าสาธารณูปโภค ค่าขนส่ง และส่วนสำคัญ คือ ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงาน

การตัดสินใจที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนของต้นทุนเหล่านี้ คำถามที่สำคัญที่สุด คือ ควรเรียกเก็บเงินจากผู้ใช้หรือไม่ และถ้าเป็นเช่นนั้น ควรจะกำหนดระดับราคาอย่างไร ทั้งนี้ เป็นไปได้ว่ารัฐบาลอาจเลือกที่จะไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ กับผู้ค้า และใช้เงินทั้งหมดในการดำเนินการจากการจัดสรรงบประมาณ อย่างไรก็ตาม การเลือกการจัดหาเงินทุนในรูปแบบดังกล่าว อาจทำให้การดำเนินงานของ NSW มีความไม่มั่นคงและเปลี่ยนแปลงไปตามความผันผวนทางการเมือง

สิ่งที่ควรพิจารณาว่าจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือเก็บค่าธรรมเนียมที่ระดับใดนั้น คือ ต้องทำให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยกำหนดค่าบริการในระดับที่เทียบเท่ากับต้นทุนในการดำเนินการเท่านั้น รูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบที่ประเทศส่วนใหญ่ นำไปใช้ และมีความสอดคล้องกับข้อตกลง GATT และ TFA¹⁰:

“ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายทั้งหมด ไม่ว่าจะในลักษณะใดก็ตาม (นอกเหนือจากอากรขาเข้าและขาออก และภาษีภายในขอบเขตของข้อ III) ที่กำหนดโดยคู่สัญญาที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าหรือส่งออก จะถูกจำกัดที่จำนวนเท่ากับ ต้นทุนการให้บริการโดยประมาณ และจะไม่รวมการคุ้มครองทางอ้อมต่อผลิตภัณฑ์ในประเทศหรือการเก็บภาษีนำเข้าหรือส่งออกเพื่อวัตถุประสงค์ทางการคลัง”

หลักการเดียวกันนี้มีการระบุไว้อีกครั้งในข้อ 6.2 ของ TFA

- **สถาปัตยกรรมตามสายงาน (Functional Architecture)**

สถาปัตยกรรมตามสายงานได้รับการถ่ายทอดจากวิสัยทัศน์ในแง่ของสิ่งที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคาดหวังให้ NSW เป็น เช่น “แพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์สำหรับธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าทั้งหมด”

สถาปัตยกรรมตามสายงานเกี่ยวข้องกับวิธีที่ NSW จะดำเนินการเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับฟังก์ชันทั้งอัตโนมัติ และที่ไม่อัตโนมัติ และโดยพื้นฐานแล้วจะอธิบายธุรกรรมที่จะเกิดขึ้นใน NSW ระหว่างผู้ค้ากับหน่วยงานภาครัฐ (Business to Government: B2G) และระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน (Government to Government: G2G)

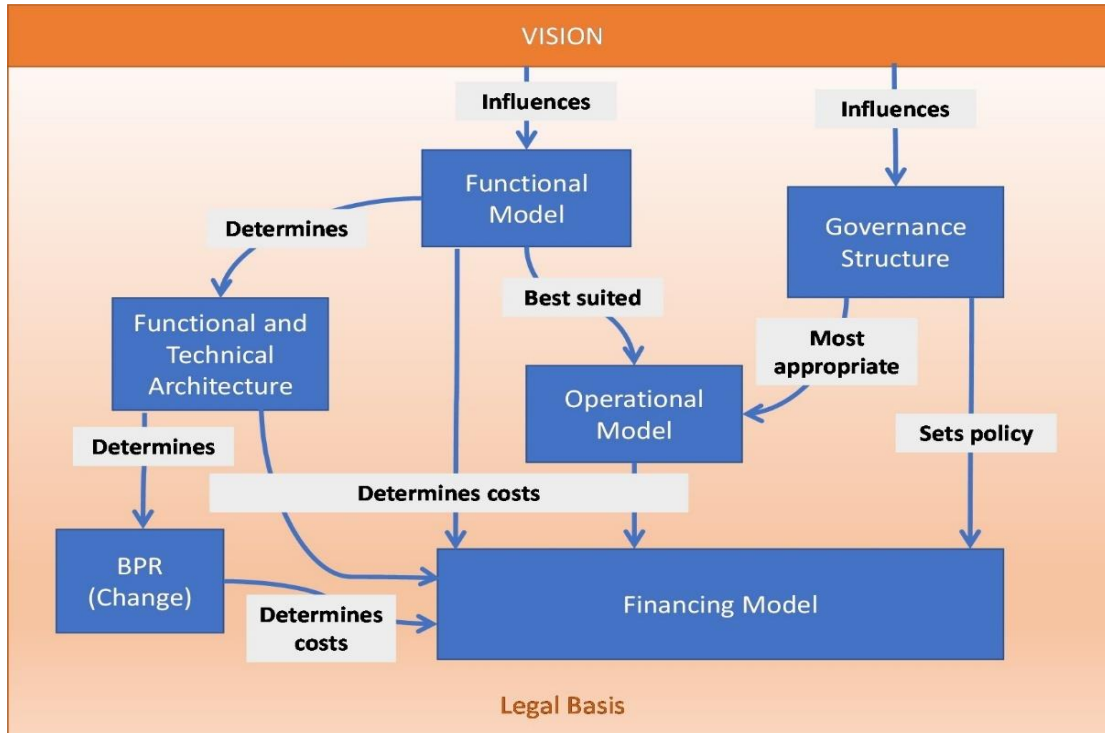
สถาปัตยกรรมตามสายงาน ควบคู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น จำนวนธุรกรรมที่เป็นไปได้ และคำอธิบายทางเทคนิคขององค์ประกอบข้อมูลที่ดำเนินการโดยธุรกรรมเหล่านี้ จะเป็นปัจจัยที่นำมากำหนดปริมาณการรับส่งข้อมูลที่เป็นไปได้ ในหน่วยบิตซึ่งจะป้อนเข้าสู่สถาปัตยกรรมทางเทคนิค (Technical Architecture) (ซึ่งต้องเพียงพอที่จะรองรับปริมาณการจราจร) และรูปแบบการจัดหาเงินทุน เพื่อเป็นพื้นฐานในการคำนวณสำหรับกรณีที่น่าจะมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

- **สถาปัตยกรรมทางเทคนิค (Technical Architecture)**

¹⁰ GATT, ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า พ.ศ. 2490 ข้อ 7

สถาปัตยกรรมทางเทคนิคเกี่ยวข้องกับอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของ NSW ซึ่งรวมถึงฮาร์ดแวร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง (เช่น เวิร์กสเตชัน เครื่องพิมพ์ ฯลฯ) และโครงสร้างพื้นฐานเครือข่ายที่จำเป็น นอกจากนี้ยังรวมถึงระบบปฏิบัติการ เครือข่าย และซอฟต์แวร์คำร้อง เช่น ซอฟต์แวร์สแตค (software stack)

โดยสรุป แผนภาพด้านล่างแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบทั้งหมดข้างต้นของโปรแกรม NSW นั้นมีความเชื่อมโยงและพึ่งพากันอย่างไร

แผนภาพที่ 2: ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของ NSW

2.2 การประเมินระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว ของประเทศไทย (Thai National Single Window)

ทีมภารกิจดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งหมดข้างต้น เพื่อประเมินว่า TNSW สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีของ NSW ในทุกองค์ประกอบหรือไม่ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีช่องว่างเกิดขึ้น จะทำให้สามารถให้คำแนะนำที่สอดคล้องกับช่องว่างนั้น ๆ ได้

ในส่วนด้านล่าง รายงานนี้จะวิเคราะห์ปัจจัยดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับ TNSW และนำเสนอข้อสรุปและข้อเสนอแนะใน 14 ด้านล่าง

องค์ประกอบทั้งหมดไม่มีความจำเป็นต้องครบถ้วนสมบูรณ์ ตามกรณีศึกษาที่เผยแพร่โดย UN/CEFACT¹¹ แสดงให้เห็นว่ามีเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้นที่สามารถกล่าวได้ว่ามีการใช้ Single Window ในอุดมคติอย่างสมบูรณ์ (กล่าวคือ ยอมรับธุรกรรมการค้าทั้งหมดและผู้เข้าร่วมทั้งหมด) และตามคำจำกัดความของการส่งทางอิเล็กทรอนิกส์เพียงครั้งเดียว ตามที่ระบุโดย UN/CEFACT, WCO, WTO และอื่น ๆ

¹¹ <https://digitallibrary.un.org/record/556563?ln=en>

ในการสรุปจากมุมมองเชิงปฏิบัติได้มุ่งเน้นไปที่ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นและช่องว่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน โดยสามารถดูภาพประกอบ
เปรียบเทียบแนวทาง NSW ของประเทศต่าง ๆ ได้ที่ภาคผนวก ค: การเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย

3 การจัดตั้งระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว ของประเทศไทย (Thai National Single Window)

แนวคิดของการใช้ national single window เป็นแพลตฟอร์มสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ค้าและหน่วยงานชายแดนเกิดขึ้นครั้งแรกตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2548

สาระสำคัญของมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว คือ การเข้าร่วมในระบบการให้บริการ ณ จุดเดียวของอาเซียน (ASEAN Single Window: ASW) ของประเทศไทย ข้อกำหนดที่สำคัญของความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN's Trade in Goods Agreement: ATIGA) คือ สมาชิกควรใช้ National Single Window เพื่อเชื่อมต่อกับ ASW โดยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมอบหมายให้กรมศุลกากรเป็นผู้นำทั้งในการจัดตั้ง National Single Window และเชื่อมต่อกับ ASW อย่างไรก็ตาม มตินี้ไม่ได้ระบุถึงองค์ประกอบของ NSW สิทธิ และหน้าที่ของกรมศุลกากรว่าควรจะเป็นอย่างไร NSW ควรได้รับการจัดตั้งและกำกับดูแลอย่างไร หรือในมุมอื่น ๆ ของสิ่งที่ควรดำเนินการ นอกจากนี้ ยังไม่ได้ระบุว่าใครควรเป็นผู้ดำเนินการ TNSW และบนพื้นฐานใด

จนกระทั่งในปี 2551 เมื่อมีการตัดสินใจว่า กรมศุลกากรควรเป็นผู้ดำเนินการ TNSW แรงผลักดันดังกล่าวก็ทำให้เกิดการจัดตั้งโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งหมดทางอิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้กระดาษ

ในปี 2563 กรมศุลกากรได้ส่งมอบความรับผิดชอบในการใช้งานโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการบำรุงรักษาและสนับสนุนระบบให้กับบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ

การตัดสินใจทั้งสองข้างต้นได้รับการอนุมัติจากคณะอนุกรรมการ TNSW (11 below) และคณะรัฐมนตรี

4 ขอบเขตและสถานะของระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว ของประเทศไทย (Thai National Single Window)

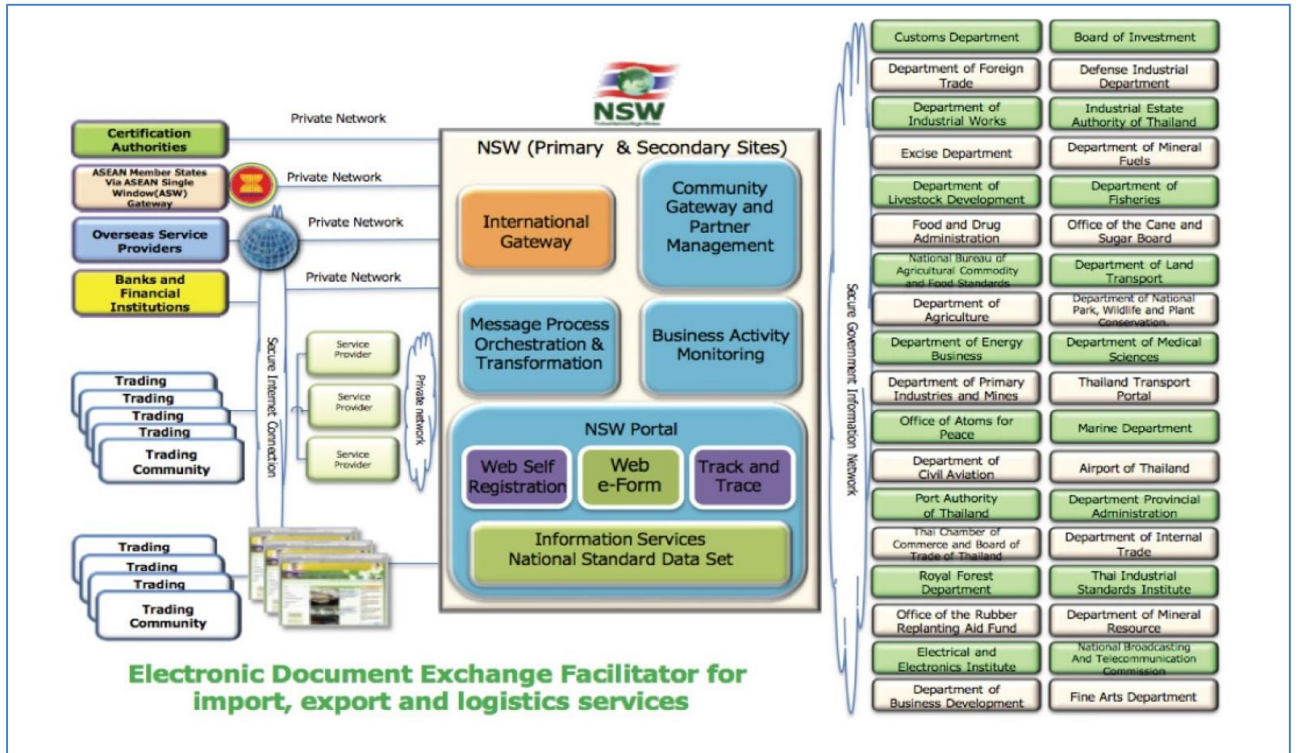
ขอบเขตของ TNSW ค่อย ๆ ขยายเพิ่มขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และในปัจจุบันมีแพลตฟอร์มที่ช่วยแลกเปลี่ยนข้อความทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ค้ากับหน่วยงานภาครัฐ 37 แห่ง (B2G) รวมถึงกรมศุลกากร และระหว่างหน่วยงานภาครัฐและกรมศุลกากร (G2G) รายชื่อหน่วยงานทั้งหมดที่เชื่อมโยงกันและจำนวนเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ประมวลผลโดยแต่ละหน่วยงานระบุอยู่ในภาคผนวก ข: หน่วยงานและองค์กรที่เชื่อมโยงกับ National Single Window ของไทย โดยแถว (ก) แสดงถึง ความเชื่อมโยงที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างระบบกับระบบ แถว (ข) แสดงถึง ความเชื่อมโยงที่เกี่ยวข้องกับการโต้ตอบของเจ้าหน้าที่ กับระบบอัตโนมัติ (ส่วนใหญ่) และแถว (ค) เป็นจำนวนการทำธุรกรรมที่เหลืออยู่ซึ่งยังคงดำเนินการโดยใช้เอกสารที่เป็นกระดาษ

ปัจจุบัน TNSW ให้บริการแก่ผู้ใช้ประมาณ 15,000 ราย และจัดการธุรกรรมประมาณ 10.3 ล้านรายการต่อปี ทั้งในรูปแบบ B2G และ G2G

TNSW เชื่อมโยงกับธนาคาร 18 แห่ง และการชำระค่าอากร ค่าใช้จ่าย และค่าธรรมเนียมส่วนใหญ่ดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ TNSW อนุญาตให้การผ่านพิธีการศุลกากรของสินค้านำเข้าหรือส่งออกเกือบทั้งหมดผ่านการยื่นเอกสารและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่จำเป็นต้องใช้เอกสารที่เป็นกระดาษ การเซ็นด้วยบุคคล หรือการโต้ตอบทางกายภาพ เว้นแต่มีความจำเป็นต้องตรวจสอบเอกสารหรือทางกายภาพ

5 รูปแบบการทำงานของระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว ของประเทศไทย (Thai National Single Window)

ขอบเขตของ TNSW มักจะถูกนำเสนอในเอกสารเผยแพร่และในระหว่างการประชุมผ่านแผนภาพต่อไปนี้

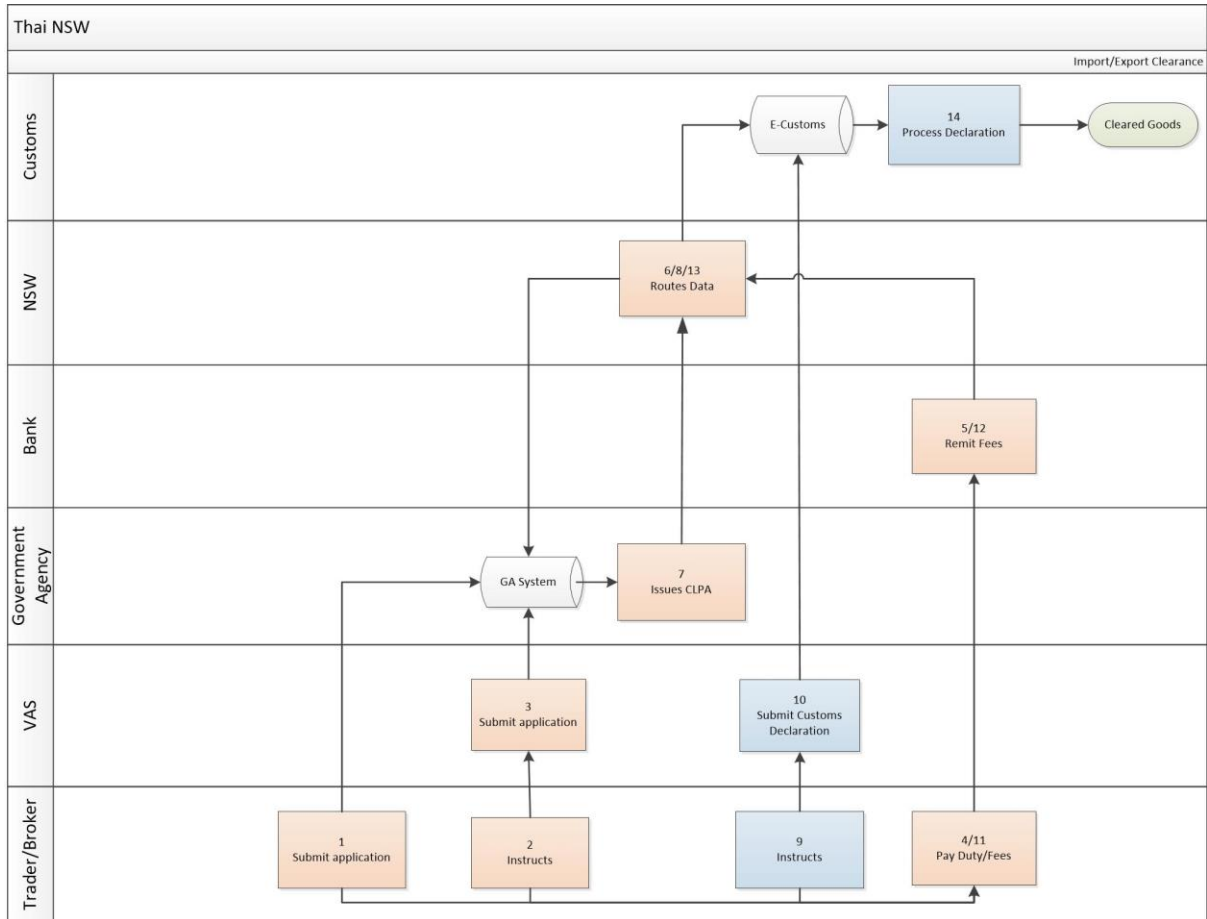
แผนภาพที่ 3: การแสดงแนวคิดของ TNSW

แผนภาพด้านบนแสดงสภาพแวดล้อมที่ TNSW ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสำหรับการติดต่อระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ใช้งาน ทั้งนี้ แผนภาพไม่ได้แสดงว่าการติดต่อเหล่านี้คืออะไร และกระบวนการใดบ้างที่ทำให้เกิดการติดต่อเหล่านี้

เนื่องจากแผนภาพดังกล่าวแสดงถึงแนวคิด กล่าวคือ สภาพแวดล้อมซึ่งครอบคลุมการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมดระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ให้บริการ แต่ในความเป็นจริงแล้ว ปฏิสัมพันธ์เหล่านี้บางส่วนยังไม่ได้มีการดำเนินการ และบางส่วนไม่จำเป็นต้องดำเนินการผ่านสิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน หรือ TNSW

สิ่งที่ที่มการกิจสามารถให้คำตอบได้ในทางปฏิบัติ คือ แบบจำลองตามสายงานสำหรับกระบวนการที่จำเป็นในการปล่อยผ่านสินค้ากับกรมศุลกากรและหน่วยงานอื่น ๆ สำหรับการนำเข้าหรือส่งออกสามารถแสดงได้แม่นยำกว่าด้วยแผนภาพต่อไปนี้ แผนภาพแบบงายนี้แสดงขั้นตอนของการติดต่อที่สำคัญสำหรับการผ่านพิธีการศุลกากรของสินค้านำเข้าหรือส่งออก ซึ่งโดยปกติแล้ว ต้องมีใบรับรอง ใบอนุญาต หรือการอนุญาตในรูปแบบอื่น ๆ (certificates, licenses, permits or other forms of authorization: CLPA) ที่ออกโดยหน่วยงานอย่างน้อยหนึ่งหน่วยงาน และค่าธรรมเนียมหรืออากรที่ต้องชำระ กระบวนการทางธุรกิจนี้สามารถนำมาใช้กับหน่วยงานของรัฐที่มีระบบหลังบ้าน (back office) และการดำเนินการทั้งหมดที่แสดงเป็นแบบอัตโนมัติ ยกเว้นการตรวจสอบด้วยสายตาที่เจ้าหน้าที่อาจต้องดำเนินการเพื่ออนุมัติหรือปฏิเสธใบสมัคร

ในแผนภาพ การดำเนินการที่เร่งด่วนด้วยสีชมพูอาจมีการดำเนินการซ้ำสำหรับของที่ส่งมาแต่ละครั้ง ขึ้นอยู่กับจำนวนหน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นต้องออก CLPA สำหรับสินค้า

แผนภาพที่ 4: ขั้นตอนกระบวนการทางธุรกิจของ TNSW

ขั้นตอนกระบวนการทางธุรกิจ	
1.	ในกรณีทั่วไป ผู้ประกอบการจะส่งใบสมัครตรงไปยังระบบของหน่วยงานภาครัฐเองผ่านทางเว็บไซต์ ในการดำเนินการดังกล่าว ผู้ประกอบการจำเป็นต้องลงทะเบียนและได้รับสิทธิในการเข้าถึงระบบนั้น
2.	ในบางกรณี ผู้ประกอบการอาจต้องการว่าจ้างผู้ให้บริการเสริม (Value Added Service provider) เป็นผู้ส่งใบสมัครที่จำเป็นในนามของพวกเขา
3.	ผู้ให้บริการเสริมส่งใบสมัครไปยังหน่วยงานภาครัฐในนามของผู้ประกอบการ
4.	โดยปกติแล้ว ระบบของหน่วยงานภาครัฐจะแจ้งให้ผู้ประกอบการทราบถึงจำนวนค่าธรรมเนียมหรืออากรที่ต้องชำระ และผู้ประกอบการจะชำระเงินผ่านระบบ e-banking
5.	ธนาคารนำส่งค่าธรรมเนียมให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ...
6.	... แจ้งหน่วยงานว่ามีการชำระเงินผ่านระบบ TNSW
7.	หน่วยงานภาครัฐออกหนังสือรับรอง CLPA และส่งข้อความไปยัง TNSW

ขั้นตอนกระบวนการทางธุรกิจ
8. TNSW ส่งข้อความไปยังระบบ e-Customs
9. เมื่อผู้ประกอบการพร้อมที่จะยื่นใบขนสินค้า (Customs declaration) ผู้ประกอบการแจ้งไปยังผู้ให้บริการเสริม
10. ผู้ให้บริการเสริมส่งใบขนสินค้าไปยังระบบ e-Customs
11. ผู้ประกอบการจ่ายค่าธรรมเนียมผ่านระบบ e-banking
12. ธนาคนำส่งค่าธรรมเนียม และ...
13. ... แจ้ง e-Customs ว่ามีการชำระเงินผ่าน TNSW
14. ในระบบ e-Customs การประกาศจะสอดคล้องกับหมายเลข LPI ที่ออกโดยคำร้องของหน่วยงานภาครัฐและที่ได้รับระบุไว้ในการยื่นคำร้อง ซึ่งทำให้มั่นใจได้ว่า กรมศุลกากรอาจอาศัยความจริงว่ามีการอนุญาตล่วงหน้าแล้ว ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นต้องส่งเอกสารซ้ำ

ความแตกต่างของรูปแบบข้างต้น คือ การที่หน่วยงานภาครัฐไม่มีส่วนหน้า (front-end) สำหรับระบบหลังบ้าน (back office) และต้องการข้อมูลเพียงบางอย่างเท่านั้น เช่น มีการชำระเงินแล้วหรือไม่เพื่ออนุมัติการทำธุรกรรม ตัวอย่างเช่น กรณีของการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ที่ดำเนินการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางบางชนิด ผู้ประกอบการชำระค่าธรรมเนียมผ่าน TNSW และ TNSW ส่งข้อความไปยังระบบบัญชีหลังบ้านของ กยท. หรือระบบ e-Cess โดยตรง โดยไม่จำเป็นต้องใช้มนุษย์ในการดำเนินการค้นพบค่าธรรมเนียมเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นนอกขอบเขตของ TNSW ทั้งนี้ ส่วนหน้าในการป้อนค่าธรรมเนียมอาจดำเนินการโดยผู้ให้บริการเสริมได้

ทางเลือกอื่นนอกเหนือจากกระบวนการทางธุรกิจข้างต้นซึ่งบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ (ผู้ได้รับการเสนอให้เป็นผู้ดำเนินการ TNSW) แนะนำ ในรูปแบบของแบบฟอร์มการกรอกครั้งเดียว (Single-Entry Form: SEF) โดยพื้นฐานแล้ว SEF เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกบนเว็บไซต์ส่วนหน้า ซึ่งตามทฤษฎีแล้ว จะมีระบบกลไกส่วนหน้าเหมือนกันสำหรับระบบของหน่วยงานภาครัฐหลาย ๆ ระบบ อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่าผู้ประกอบการมีความลังเลที่จะเลือกใช้ SEF เนื่องจากการใช้งานได้กับบางผลิตภัณฑ์เท่านั้น และใช้งานไม่ได้ดีเท่ากับระบบของหน่วยงานภาครัฐที่มีอยู่ หรือไม่สะดวกเท่ากับการดำเนินการผ่านผู้ให้บริการเสริม

6 ข้อพิจารณาในอนาคต

รูปแบบ single window ที่นำมาใช้ในประเทศไทยนั้นไม่ใช่รูปแบบ “การยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียว” ตามที่ระบุไว้โดย UN/CEFACT และแนะนำโดยองค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization: WCO) การตอบโต้ระหว่างผู้ประกอบการและหน่วยงานภาครัฐ (นอกเหนือจากกรมศุลกากร) ที่จำเป็นในการได้รับใบรับรอง ใบอนุญาต หรือการอนุญาตในรูปแบบอื่น ๆ (certificates, permits, licenses or other forms of authorizations: CLPA) ก่อนที่จะส่งใบขนสินค้าไปยังกรมศุลกากร จะเกิดขึ้นโดยตรงบนระบบเว็บของหน่วยงานภาครัฐที่เชื่อมต่อกับระบบหลังบ้านของหน่วยงานเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น องค์การ

อาหารและยาใช้ระบบที่เรียกว่า *Skynet* กรมประมงใช้ระบบ *Fisheries Single Window* หรือกรมการค้าต่างประเทศ ซึ่งหมายความว่า ผู้ประกอบการ (หรือนายหน้าที่ทำเนิการในนามของผู้ประกอบการ) จำเป็นต้องเข้าสู่ระบบของแต่ละหน่วยงานแยกกัน โดยมักจะใช้วิธีการเข้าสู่ระบบและข้อมูลรับรองที่แตกต่างกัน เนื่องจากไม่มีระบบการลงทะเบียนส่วนกลาง และจำเป็นต้องรู้วิธีใช้งานของระบบที่แตกต่างกัน

ทีมภารกิจเข้าใจว่า เป็นบรรพตฐานที่อาจต้องได้รับอนุญาตมากกว่าหนึ่งครั้งจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งในบางกรณีอาจมากถึง 8 ครั้ง

นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานอีก 8 แห่งที่ไม่มีระบบหลังบ้าน หรือหน้าบ้านบนเว็บ ดังนั้น จึงยังคงต้องมีการโต้ตอบทางกายภาพ โดยใช้กระดาษ

การส่งใบขนสินค้าไปยังระบบ e-Customs ยังคงเป็นกระบวนการที่แยกต่างหาก ซึ่งดำเนินการผ่านผู้ให้บริการเสริมเป็นหลัก

ในบริบทนี้ TNSW จึงเป็นเพียงเป็นกลไกในการกำหนดเส้นทางสำหรับข้อความและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมของผู้ประกอบการ ซึ่งจะถูกรวบรวมและดำเนินการซ้ำในระบบ e-Customs รวมถึงในระบบของหน่วยงานภาครัฐแต่ละแห่ง โดยที่ TNSW ไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ และไม่เพิ่มมูลค่าด้วยการประมวลผลข้อมูลใด ๆ ดังนั้น TNSW จึงไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์จากฟังก์ชันในการเป็นที่เก็บข้อมูลกลาง เช่น การบริหารความเสี่ยง การจัดการความสัมพันธ์กับผู้ประกอบการ การจัดการการประสานงานชายแดน การตรวจสอบหลังการผ่านพิธีการศุลกากร ข้อมูลรูปแบบการค้า สถิติโลก ฯลฯ

อย่างไรก็ดี การดำเนินการของ TNSW ได้บรรลุผลในเชิงบวกอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่สามารถกำจัดการส่งในรูปแบบกระดาษและระบบอัตโนมัติของหน่วยงานส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการนำเข้าและส่งออกได้เกือบทั้งหมด

ทั้งนี้ หากพบว่าวัตถุประสงค์บางประการข้างต้นเป็นที่ต้องการ และถือว่ามีความสำคัญในการจัดการกับการป้อนข้อมูลซ้ำซ้อนที่กล่าวถึงข้างต้น รูปแบบการประมวลผลและการจัดเก็บแบบรวมศูนย์บางรูปแบบอาจมีความจำเป็นตามแนวทางของรูปแบบ 'การส่งครั้งเดียว' ที่อธิบายไว้ ในหัวข้อถัดไป (7 รูปแบบ *Single Window* ที่มีการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียว) สิ่งนี้จะมีผลกระทบต่อพื้นฐานของโครงสร้างการกำกับดูแลและการดำเนินงาน

พื้นฐานสำหรับรูปแบบ 'การยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียว' มีอยู่แล้ว เนื่องจากข้อมูลจากผู้เข้าร่วมทั้งหมดของ TNSW ได้ประสานเป็นข้อความตามมาตรฐาน Data Model 3.0 ของ WCO แล้ว อย่างไรก็ตาม สิ่งนี้จะได้รับประโยชน์จากการอัปเดตเป็นเวอร์ชันล่าสุด¹² เนื่องจากเวอร์ชันที่ใหม่กว่ามีแนวโน้มที่จะรวมองค์ประกอบข้อมูลจำนวนมากขึ้นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของ หน่วยงานภาครัฐที่ไม่ใช่กรมศุลกากร

ประโยชน์ของการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียว โดยไม่จำเป็นต้องล้างแพลตฟอร์มที่มีอยู่ สามารถทำได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ซึ่งสร้างขึ้นบนระบบที่มีอยู่โดยไม่จำเป็นต้องเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่ต้น

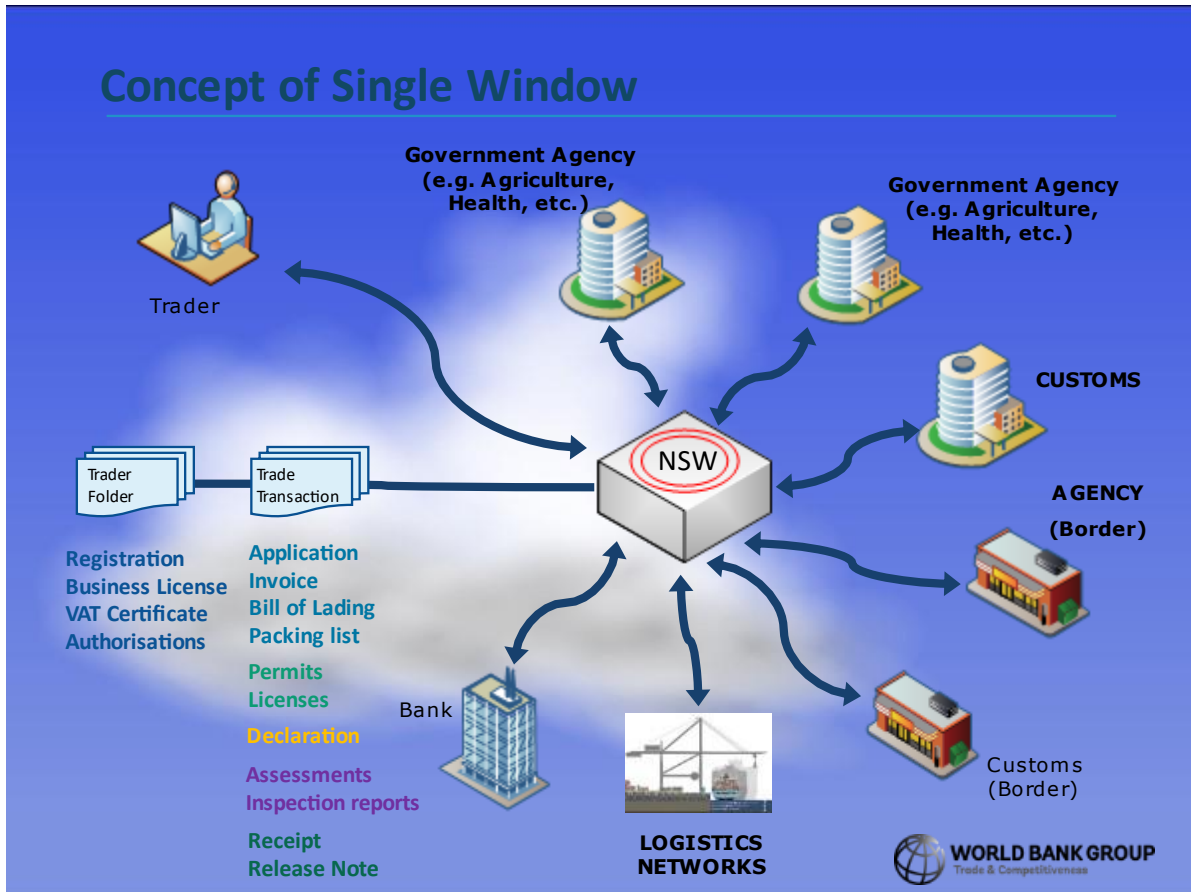
¹² WCO Data Model เวอร์ชันล่าสุดของ คือ 3.11 และเวอร์ชัน 4.0 มีกำหนดวางจำหน่ายในเดือนมิถุนายน 2566

7 รูปแบบ Single Window ที่มีการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียว

ในบทนี้ จะแสดงรูปแบบการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียวตาม "อุดมคติ" ตามที่ UN/CEFACT, WTO, WCO และอื่น ๆ ได้แสดงไว้ เป็นที่สังเกตว่ามีเพียงไม่กี่ประเทศในโลก (ถ้ามี) ที่นำรูปแบบ single window แบบ "บริสุทธิ์" มาใช้เช่นตัวอย่างด้านล่าง ข้อจำกัดด้านต้นทุน หรือระบบแบบเดิม ๆ ยังไม่รวมความล้มเหลวด้านพื้นฐานทางกฎหมายที่มั่นคง เป็นปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ดี ประโยชน์ของแบบจำลองสามารถบรรลุได้ด้วยการวางแผนที่เหมาะสมและมีกลยุทธ์ที่ชัดเจน

แบบจำลองนี้แสดงไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการอ้างอิง

แผนภาพที่ 5: แนวคิดของ Single Window

แผนภาพด้านบนนี้แสดงแบบจำลองของ Single Window ซึ่งอธิบายโดยคำจำกัดความสากลและได้รับการรับรองโดย WCO และความหมายของ "การยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียว"

ในรูปแบบการทำงานนี้ National Single Window (NSW) คือ ศูนย์คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อผ่านเครือข่ายส่วนตัวหรืออินเทอร์เน็ตกับผู้ใช้ทุกคน เช่น ผู้ประกอบการ (ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก นายหน้าศุลกากร ผู้ขนส่งสินค้า) กรมศุลกากร และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ธนาคาร และผู้ให้บริการเครือข่ายอื่น ๆ หากผู้ใช้เหล่านี้มีระบบภายในองค์กรเพื่อดำเนินงาน (เช่น e-Customs) NSW จะเชื่อมต่อกับระบบเหล่านี้ผ่านการแลกเปลี่ยนข้อความทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ใช้ที่ไม่มีระบบหลังบ้านขององค์กรจะสื่อสารกับ NSW ผ่านทางส่วนหน้าบนเว็บ

ผู้ประกอบการจะส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพียงครั้งเดียวไปยัง NSW ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ต้องผ่านพิธีการศุลกากร ซึ่งอาจเป็นช่วงก่อนที่สินค้าจะถูกจัดส่งเพื่อรับใบอนุญาต หรือการอนุญาตที่จำเป็น และ/หรือเมื่อสินค้านำมาถึงเพื่อผ่านพิธีการ

ศุลกากรผ่านแดน ซึ่งไม่ได้หมายความว่า ข้อมูลจะต้องถูกส่งพร้อมกันทั้งหมด ข้อมูลอาจถูกส่งเพิ่มเติมเมื่อมีความจำเป็นและพร้อมใช้งาน หรือเมื่อจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง

ผู้ประกอบการมักจะส่งข้อมูลไปยัง NSW แทนที่จะแยกส่งไปยังแต่ละหน่วยงาน คำตอบทั้งหมดจากหน่วยงาน (เช่น การออกใบอนุญาต การสอบถาม การปฏิเสธ การอนุญาต ฯลฯ) จะถูกส่งไปยังผู้ประกอบการผ่านทาง NSW

NSW เก็บรักษา 'แฟ้มผู้ประกอบการ' ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีรายละเอียดสถานะของผู้ประกอบการ (เช่น ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ข้อมูลรับรองความปลอดภัย ฯลฯ) และ 'แฟ้มธุรกรรม' ซึ่งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมแต่ละรายการจะถูกสร้างขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป (เช่น สำเนาใบแจ้งหนี้ สำเนาใบตราส่งสินค้าทางทะเล ฯลฯ) รวมทั้งสามารถติดตามสถานะของธุรกรรมแต่ละรายการ (เช่น การขอใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การยื่นใบขนสินค้า การผ่านพิธีการศุลกากร ฯลฯ) ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ

NSW ควรมีการตั้งกฎเกณฑ์ทางธุรกิจในตัวระบบเพื่อกำหนดเส้นทางข้อมูลไปยังแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบในการออกใบอนุญาตในเวลาที่เหมาะสมและในลำดับที่ถูกต้องตามรหัสสินค้าและพารามิเตอร์อื่น ๆ และหลังจากนั้นจะผสานคำตอบตามที่ต้องการ NSW จะติดต่อกับธนาคารเพื่อดำเนินการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับค่าธรรมเนียมหรืออากร และติดต่อกับเครือข่ายโลจิสติกส์อื่น ๆ (เช่น ระบบชุมชนของท่าเรือหรือสนามบิน) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จำเป็นโดยหน่วยงานสำหรับการผ่านพิธีการศุลกากร เช่น รายการสินค้า ใบแจ้งว่าเรือจะมาถึง ความเคลื่อนไหวของคลังสินค้า ฯลฯ

ในแบบจำลองนี้ NSW จะเก็บข้อมูลผู้ประกอบการทั้งหมดไว้ในฐานข้อมูลกลาง หน่วยงานภาครัฐมีทางเลือกว่าจะจำลองข้อมูลไว้ในระบบหลังบ้านของตนเองหรือไม่ ในกรณีที่หน่วยงานภาครัฐไม่มีระบบหลังบ้าน NSW จะทำหน้าที่เป็นที่เก็บข้อมูล "คลาวด์" ดังกล่าวให้กับหน่วยงาน

ข้อดีของการเก็บข้อมูลผู้ประกอบการและธุรกรรมทั้งหมดไว้ในที่เก็บข้อมูลส่วนกลาง คือ จะช่วยให้การทำงานทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานสะดวกขึ้นผ่านการแบ่งปันข้อมูล ฟังก์ชันที่จะช่วยให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน เช่น การบริหารความเสี่ยง การจัดการความสัมพันธ์ของผู้ประกอบการ การจัดการประสานงานชายแดน การตรวจสอบหลังการผ่านพิธีการศุลกากร ข้อมูลรูปแบบการค้า สถิติทั่วโลก

8 ประสบการณ์ต่างประเทศ

เมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของประเทศอื่นที่เศรษฐกิจเทียบเคียงได้กับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในภูมิภาค TNSW จัดอยู่ในกลุ่มของการใช้ Single Window ที่ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุดในแง่ของผลลัพธ์ แม้ว่าจะไม่เป็นไปตามรูปแบบการปฏิบัติที่ดีของการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียวที่ได้รับการแนะนำก็ตาม

ในความเป็นจริง มีไม่กี่กรณีของ Single Window ที่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นการยื่นแบบครั้งเดียวอย่างแท้จริง ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 7 ข้างต้น หลายประเทศได้นำรูปแบบการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียวสำหรับการออก CLPA หรืออีกนัยหนึ่ง สำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการออก CLPA ที่ไม่ใช่กรมศุลกากร แต่ต้องมีการยื่นแบบแยกต่างหากสำหรับการสำแดงศุลกากร เช่นเดียวกับในประเทศไทย

สาเหตุหลักประการหนึ่ง คือ ระบบเดิมที่มีอยู่ ซึ่งจะมีต้นทุนสูงเกินไปในกรณีที่จะเปลี่ยนใหม่ หรือมีความยากลำบากในการปรับเปลี่ยนระบบวิศวกรรมใหม่ตั้งแต่เริ่มต้น

ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ของประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะในการบรรลูปแบบการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียวเท่านั้น แต่เพื่อทำความเข้าใจวิธีการจัดการกับปัญหาเฉพาะหรือความท้าทายที่จะสามารถก้าวข้ามไปได้ ตั้งแต่ในระยะเริ่มต้น ซึ่งอาจมีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน

กรณีเกี่ยวกับการปรับใช้ Single Window ที่เผยแพร่โดย UN/CEFACT¹³ เป็นกรณีที่ควรได้รับการศึกษา จากแหล่งเก็บข้อมูลของกรณีศึกษาแบบสมัครใจที่เพิ่งได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณะ¹⁴

แหล่งเก็บข้อมูลอีกแหล่งหนึ่งของ UN/CEFACT ได้มีการรวบรวมกรณีศึกษาของการออกแบบเว็บไซต์สำหรับการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียว (Single Submission Portals¹⁵) ซึ่งเป็นตัวอย่างที่สัมพันธ์กับคำแนะนำข้อที่ 37¹⁶ และแม้ว่าจะเกี่ยวข้องกัน แต่แตกต่างจากหลักเกณฑ์ของการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียวผ่าน National Single Window โดย Single Submission Portals เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยให้สามารถทำงานร่วมกันผ่านพอร์ทัลเดียว สำหรับระบบโลจิสติกส์แบบ B2B ระบบชุมชนท่าเรือ/สนามบิน และระบบ B2G เช่น NSW กรณีศึกษาดังกล่าวอาจเป็นประโยชน์กับประเทศไทยสำหรับการพัฒนาในอนาคต เช่น แพลตฟอร์มการพัฒนาดิจิทัล (National Digital Development Platform: NDPT)

ในการนำกรณีศึกษามาปรับใช้ ควรพิจารณาถึงแนวทางที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง และไม่ควรรำแนวทางที่ยังไม่สมบูรณ์มาปรับใช้กับการดำเนินการในอนาคต

ด้วยเหตุนี้ ทีมภารกิจจึงได้สรุปการบางส่วนของกรณีศึกษา NSW ไปปรับใช้ ซึ่งประเทศไทยอาจศึกษาในรายละเอียดเพิ่มเติม ผ่านการศึกษาดูงานหรือการติดต่อแบบทวิภาคี การสรุปดังกล่าวได้คำนึงถึงความสมดุลระหว่างสถานะเศรษฐกิจที่เทียบเคียงได้ ความจำเป็นร่วมกันในภูมิภาค และความสำเร็จในด้านของการอำนวยความสะดวก

ประเทศต่อไปนี้ได้รับเลือกโดยพิจารณาจากความใกล้เคียงกับประเทศไทย แม้การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างประเทศตามปริมาณธุรกรรม จำนวนการออก CLPA ที่แตกต่างกัน หน่วยงานที่เชื่อมต่อ ฯลฯ จะไม่มีประโยชน์ เนื่องจากตัวเลขดังกล่าวสะท้อนถึง

¹³ <https://digitallibrary.un.org/record/556563?ln=en>

¹⁴ <https://unece.org/trade/uncefact/SingleWindowRepository>

¹⁵ <https://unece.org/trade/uncefact/SSPRepository>

¹⁶ <https://unece.org/info/Trade/CEFACT/pub/2402>

สถานการณ์การค้าที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ แต่ก็สามารถนำตัวอย่างของประเทศเหล่านี้มาศึกษาถึงแนวทางในการจัดการกับความท้าทายต่าง ๆ ในทางปฏิบัติ และวิเคราะห์บทเรียนที่จะเป็นประโยชน์กับประเทศไทย

ประเทศ	ชื่อของ NSW	คำอธิบายโดยสังเขป	จำนวนองค์กรที่เชื่อมต่อ
สิงคโปร์	Tradenet ¹⁷	TradeNet เป็น Single Window แบบอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนดให้ผู้ใช้ (ผู้สำแดง) ส่งเอกสารในรูปแบบของบันทึกอิเล็กทรอนิกส์ และอำนวยความสะดวกในการออกใบอนุญาตอิเล็กทรอนิกส์สำหรับพิธีการทางการค้า	12
มาเลเซีย	Dagangnet ¹⁸	ระบบการขอใบอนุญาตแบบไร้กระดาษบนเว็บไซต์ช่วยให้ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และตัวแทนสามารถยื่นขอใบอนุญาตนำเข้า/ส่งออกจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ออกใบอนุญาต คำร้องบนเว็บไซต์ช่วยให้ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกสามารถส่งใบขนสินค้าเข้า/ออกไปยังกรมศุลกากรได้อย่างปลอดภัย	30+
เกาหลีใต้	Korean SW ¹⁹	แพลตฟอร์มที่ผู้ประกอบการสามารถยื่นใบสมัครที่เกี่ยวข้องกับการผ่านพิธีการต่าง ๆ เช่น ใบสมัครกักกันสินค้า พร้อมกับใบขนสินค้าเข้า/ออก โดยมีจุดให้บริการเพียงจุดเดียว จากนั้นจะเชื่อมโยงกับระบบพิธีการศุลกากร UNI-PASS	40

¹⁷ <https://repository.unescap.org/handle/20.500.12870/513?show=full>

¹⁸ <https://repository.unescap.org/bitstream/handle/20.500.12870/516/ESCAP-2010-PB-UNNExT-Case-Malaysia-national-single-window-n4.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

¹⁹ https://unece.org/fileadmin/DAM/cefact/single_window/sw_cases/Download/Korea_Customs.pdf

9 การประเมินด้านกฎหมาย

ระบบการให้บริการ ณ จุดเดียว ของประเทศไทย (Thai National Single Window: TNSW) ทั้งหมดต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานทางกฎหมายที่มั่นคง และองค์ประกอบทั้งหมดจำเป็นต้องมีการพิจารณาถึงขอบเขตที่ต้องการการสนับสนุนด้านกฎหมาย และขอบเขตที่กฎหมายในปัจจุบันอนุญาตให้ดำเนินการ

รายงานฉบับนี้เป็นผลจากการวิเคราะห์กรอบกฎหมายที่มีอยู่ในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

ก) ขอบเขตของการใช้ประโยชน์จากกฎหมายปัจจุบันสำหรับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยแก่ TNSW

ข) ช่องว่างของกฎหมายที่ต้องมีการเพิ่มเติมเพื่อเป็นพื้นฐานให้กับ TNSW

ค) ขอบเขตของกฎหมายปัจจุบันที่เป็นอุปสรรคต่อการนำ TNSW ไปปฏิบัติ

ง) ระดับของกฎหมายที่ต้องปรับปรุง กล่าวคือ กฎหมายใหม่หรือการแก้ไขกฎหมายเดิมที่จำเป็นต้องลดช่องว่างและขจัดสิ่งที่เป็นอุปสรรค

ประเด็นพื้นฐานด้านกฎหมายที่จำเป็นต้องแก้ไขเพื่อให้เกิดการดำเนินการ National Single Window (NSW) ประกอบด้วย

- สร้างสถานะของ NSW ควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับวิธีดำเนินธุรกิจในปัจจุบันระหว่างผู้ประกอบการกับหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งอำนาจที่มอบให้กับหน่วยงานต่าง ๆ (ทั้งเดิมหรือใหม่) ซึ่งอาจต้องเขียนเป็นกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายหลัก (เช่น กฎหมาย หรือพระราชบัญญัติของรัฐสภา) หรือกฎหมายลำดับรอง (เช่น มติคณะรัฐมนตรี มติคณะกรรมการต่าง ๆ หรือกฎกระทรวงและคำสั่ง)
- กฎหมายต้องอนุญาตให้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างผ่าน NSW (เช่น ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต ฯลฯ) มีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกับเอกสารที่เป็นกระดาษในปัจจุบัน ในทำนองเดียวกัน การอนุญาตที่สร้างขึ้นทางอิเล็กทรอนิกส์จะต้องมีผลเช่นเดียวกับตราประทับหรือลายเซ็นที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
- กฎหมายต้องอนุญาตให้สามารถยอมรับสำเนาของเอกสารประกอบบางอย่าง ซึ่งตามธรรมเนียมแล้วอาจต้องแสดงต้นฉบับ (เช่น ใบตราส่งสินค้าทางทะเล หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ฯลฯ) และยอมรับโทรสารอิเล็กทรอนิกส์ (เช่น เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ไฟล์ในรูปแบบ PDF หรือ JPG) แทนต้นฉบับ
- หมายความว่า หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมศุลกากรจะต้องสามารถยอมรับบันทึกทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ภายใต้กรอบกฎหมาย โดยไม่จำเป็นต้องส่งเอกสารจริง การลงนามเป็นพยาน ฯลฯ
- พื้นฐานสำหรับการจัดหาเงินทุนในการดำเนินการ NSW หากมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจะต้องมีการออกกฎหมายสำหรับเรื่องดังกล่าว
- ประเด็นเรื่องความเป็นส่วนตัวของข้อมูล การรักษาความลับในเชิงพาณิชย์ การป้องกัน ฯลฯ จะต้องได้รับการแก้ไขและมีกฎหมายรองรับ
- สำหรับประเด็นของการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข เนื่องจาก NSW สร้างสภาพแวดล้อมที่ข้อมูลไม่จำเป็นต้องอยู่กับหน่วยงานเดียว แต่เป็นการแบ่งปันระหว่างหน่วยงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน แต่จริงแล้วธรรมชาติของ NSW ช่วยให้หน่วยงานสามารถแบ่งปันข้อมูลเพื่อลดความเสี่ยงและการฉ้อโกงได้

กฎหมายหลักจะมีการตราในระดับประเทศ และกฎระเบียบที่ใช้บังคับจะออกในระดับกระทรวงหรือต่ำกว่า ในรายงานนี้ เมื่อใดก็ตามที่มีการใช้คำว่า 'กฎหมาย' หรือ 'การตรากฎหมาย' เว้นแต่จะระบุไว้เป็นอย่างอื่น คำนี้จะครอบคลุมถึงเครื่องมือทุกประเภทที่มีผลทางกฎหมาย สิ่งเหล่านี้อาจรวมถึงกฎหมายหลักและ 'ระเบียบ' ที่ออกในระดับกระทรวงหรือ 'คำสั่ง' ที่ออกในระดับกรม โดยไม่คำนึงถึงชื่อ เช่น 'กฤษฎีกา' 'กฤษฎีกาย่อย' 'ประกาศ' ฯลฯ คำว่า 'ระเบียบ' โดยทั่วไปใช้เพื่อระบุถึงกฎหมายที่ไม่ใช่กฎหมายหลัก

รายงานฉบับนี้แบ่งออกเป็นบทตามประเด็นที่กล่าวถึงข้างต้น และเสนอแนะตามข้อค้นพบ

9.1 วิธีดำเนินการวิจัย

9.1.1 วิธีการ

ทีมงานได้รวบรวมสำเนากฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ จากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

- 1) เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
- 2) เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา
- 3) เว็บไซต์กรมทรัพย์สินทางปัญญา
- 4) เว็บไซต์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
- 5) เว็บไซต์กรมศุลกากร
- 6) เว็บไซต์ National Single Window
- 7) เว็บไซต์ของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)
- 8) เว็บไซต์กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และ
- 9) เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รายการของกฎหมายที่รวบรวมและวิเคราะห์อยู่ในภาคผนวก ก

รายงานฉบับนี้รวบรวมผลการทบทวน คำติชม การประชุมอย่างไม่เป็นทางการกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก การวิจัย และการอภิปรายทางเทคนิคกับที่ปรึกษากฎหมายของประเทศไทยที่เชี่ยวชาญด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

ในการดำเนินการนี้ ได้คำนึงถึงแนวปฏิบัติที่ตระหว่างประเทศดังต่อไปนี้

ประการแรก คำจำกัดความของ Single Window หลักการแนะนำ คือ ข้อเสนอแนะที่ 33 ของ UN/CEFACT (*ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดตั้ง Single Window*) ที่ออกในปี 2548 และมีการปรับปรุงในเดือนกรกฎาคม 2562 โดยข้อเสนอแนะที่ 33 ให้คำจำกัดความ Single Window ว่า

“Single Window หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าซึ่งช่วยให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการขนส่งสามารถยื่นข้อมูลและเอกสารที่เป็นมาตรฐานเพียงครั้งเดียว เพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า ส่งออก และการขนส่งทั้งหมด โดยองค์ประกอบแต่ละรายการควรมีการส่งเพียงครั้งเดียวทางอิเล็กทรอนิกส์”

เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เจริญพรของข้อความข้างต้นกำหนด 'สิ่งอำนวยความสะดวก' ว่าเป็น

“ตามคำนิยามนี้ สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การแสดงหน้าต่างที่มีการยื่นข้อมูลและเอกสารทั้งหมดเพียงครั้งเดียว โดยสามารถเป็นพอร์ทัลดิจิทัลที่สามารถมองเห็นได้ หรือเป็นการประสานในรูปแบบที่มองไม่เห็นที่เป็นมาตรฐาน ซึ่งช่วยให้ข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่ยื่นเพียงครั้งเดียวสามารถใช้งานได้สำหรับผู้เข้าร่วมทั้งหมดในหน้าต่างเดียว”

คำจำกัดความข้างต้นสรุปคุณลักษณะที่สำคัญของ NSW ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งจำเป็นต้องระบุไว้ในกฎหมาย ในกรณีที่ไม่ได้มีอยู่ในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะที่ 33 สรุปข้อกำหนดของสภาพแวดล้อมที่กฎหมายเอื้ออำนวยดังต่อไปนี้ (ย่อหน้าที่ 59)

“การสร้างสภาพแวดล้อมทางกฎหมายที่จำเป็นเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นสำหรับการดำเนินการ Single Window กฎหมายที่เกี่ยวข้องและข้อจำกัดทางกฎหมายต้องมีการระบุและวิเคราะห์อย่างรอบคอบ ตัวอย่างเช่น บางครั้งอาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการส่ง/แลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ และ/หรือระบบลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ อาจจำเป็นต้องแก้ไขข้อจำกัดเกี่ยวกับการแบ่งปันข้อมูลระหว่างเจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนการจัดการองค์กรสำหรับการทำงานของ Single Window รวมทั้งจำเป็นต้องมีการตรวจสอบประเด็นทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมอบอำนาจและอำนาจหน้าที่ให้กับหน่วยงานหลัก”

9.1.2 หลักการพื้นฐาน

ในมุมมองของกระบวนการสร้างพื้นฐานทางกฎหมาย หลักการสำคัญตามที่ระบุไว้ในข้อแนะนำที่ 35 ของ UN/CEFACT (*การสร้างกรอบกฎหมายสำหรับ Single Window ในกระบวนการค้าระหว่างประเทศ, 2553*)

ข้อแนะนำที่ 35 นำเสนอรายการสำหรับตรวจสอบต่อไปนี้อย่างเป็นต้นสำหรับประเด็นที่ต้องพิจารณาในการกำหนดกรอบกฎหมายสำหรับ single windows ในกระบวนการค้าระหว่างประเทศ

- ก) มีการตรวจสอบ/กำหนดพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการดำเนินการสิ่งอำนวยความสะดวกแบบ Single Window หรือไม่
- ข) มีการคัดเลือกโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมสำหรับการจัดตั้งและการดำเนินการของสิ่งอำนวยความสะดวกแบบ Single Window หรือไม่
- ค) มีขั้นตอนการระบุ การพิสูจน์ตัวตน และการอนุญาตที่เหมาะสมหรือไม่
- ง) ใครเป็นผู้มีอำนาจในการเรียกข้อมูลจาก Single Window
- จ) ข้อมูลจะถูกแบ่งปันเมื่อใดและอย่างไร ภายใต้สถานการณ์ใด และกับองค์กรใดในรัฐบาล หรือกับหน่วยงานของรัฐของประเทศอื่น ๆ
- ฉ) มีการใช้กลไกการปกป้องข้อมูลที่เหมาะสมหรือไม่
- ช) มีมาตรการในการรับรองความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลหรือไม่ ใครเป็นผู้รับผิดชอบ
- ซ) ปัญหาความรับผิดชอบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการ Single Window ได้รับการแก้ไขแล้วหรือไม่
- ฅ) มีกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาทหรือไม่
- ญ) มีขั้นตอนสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (electronic archiving) และการสร้างแนวทางการตรวจสอบหรือไม่
- ฎ) มีการแก้ไขปัญหาทรัพย์สินทางปัญญาและความเป็นเจ้าของฐานข้อมูลหรือไม่
- ฏ) มีสถานการณ์ใดบ้างที่อาจเกิดปัญหาการแข่งขันขึ้น

นอกจากนี้ ประเด็นอื่น ๆ ที่อาจต้องพิจารณาในการออกกฎหมาย ได้แก่

- ก) ประเด็นด้านการเงิน กล่าวคือ ในกรณีที่มีการคิดค่าธรรมเนียม
- ข) ข้อตกลงระหว่างประเทศ ในกรณีของประเทศที่มีข้อผูกพันในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับพันธมิตรในระดับภูมิภาค หรือระหว่างประเทศอื่น ๆ

รายงานฉบับนี้พยายามแก้ไขปัญหาข้างต้น รวมถึงปัญหาอื่น ๆ และเสนอแนะตามความเหมาะสม

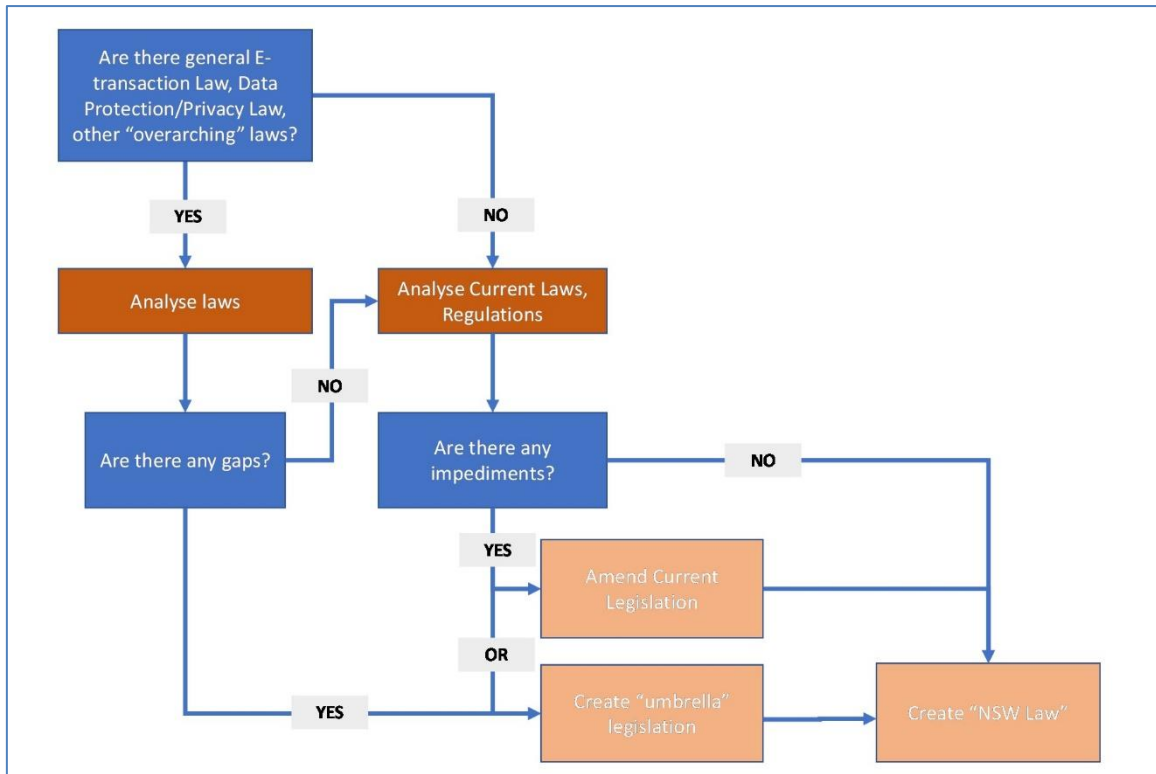
ทีมภารกิจได้จัดกลุ่มประเด็นดังกล่าวซึ่งเป็นประเด็นพื้นฐานที่สำคัญ และจะต้องมีกฎหมายรองรับในทุกประเด็นทั้งหมดข้างต้นเพื่อให้สามารถดำเนินการ NSW ได้ ดังนี้

- ก. การยอมรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
- ข. การปกป้องข้อมูล ความเป็นส่วนตัว ความลับทางการค้า
- ค. การใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ
- ง. ประเด็นด้านการเงิน
- จ. การสร้าง NSW และเอกลักษณ์ของ NSW

ทีมได้วิเคราะห์ภูมิทัศน์ทางกฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบันเพื่อหาประเด็นที่อาจก่อให้เกิด หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการของ TNSW

การวิเคราะห์กฎหมายจัดเรียงตามหัวข้อข้างต้น ดังนี้

แผนภาพนี้เป็นการสรุปขั้นตอนที่ดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะในบทที่ 9.6 ด้านล่าง

แผนภาพที่ 6: กระบวนการวิเคราะห์กฎหมาย

ในขั้นตอนแรก ต้องพิจารณาว่า ในประเทศไทยมีกฎหมาย “ที่ครอบคลุม” อยู่หรือไม่ กล่าวคือ กฎหมายที่มีประโยชน์ที่ชัดเจนหรือระบุความหมายเฉพาะสำหรับคำหรือประโยคในกฎหมายอื่นที่มีอยู่ ตัวอย่างเช่น กฎหมาย 'ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์' ทั่วไป (หรือ "กฎหมายธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์") จะกำหนดว่า เมื่อใดก็ตามที่กฎหมายกล่าวถึงคำว่า "เอกสาร" สิ่งนี้สามารถตีความได้ว่าหมายถึง "บันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์" วัตถุประสงค์ของประโยค "ที่ครอบคลุม" ประเภtdังกล่าว คือ การหลีกเลี่ยงการแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่หลายฉบับ รวมถึงระเบียบที่ใช้บังคับทั้งหมด

สำหรับ TNSW จะเป็นข้อได้เปรียบหากประเด็นพื้นฐานข้างต้นสามารถแก้ไขได้ด้วยกฎหมายที่ครอบคลุมอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

ช่องว่างใด ๆ ของหลักการพื้นฐานเหล่านี้สามารถแก้ไขได้ดีที่สุดโดยการสร้างกฎหมายที่ “ครอบคลุม” แทนการแก้ไขกฎหมายและระเบียบทั้งหมดที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งสามารถทำได้โดยการสร้างกฎหมายที่ครอบคลุมสำหรับสิ่งที่ขาดหายไป หรือโดยการรวมบทบัญญัติที่ขาดหายไปไว้ในกฎหมายของการจัดตั้ง TNSW (ดูข้อเสนอแนะด้านล่าง)

ในขั้นตอนที่สอง ทีมได้ทำการวิเคราะห์กฎหมายและระเบียบที่มีอยู่ทั้งหมดที่กำกับดูแลบทบาทของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ TNSW ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการนำเข้า ส่งออก และการผ่านแดน วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์นี้ คือ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าแม้ว่าจะไม่มีกฎหมายที่ครอบคลุมก็ตาม แต่กฎหมายและระเบียบที่มีอยู่จะไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในแง่มุมต่าง ๆ ของ TNSW

ขั้นตอนสุดท้ายเป็นการวิเคราะห์พื้นฐานทางกฎหมายที่มีอยู่ซึ่งให้สิทธิตามกฎหมายในการจัดตั้งและการดำเนินการของ TNSW โดยพิจารณาว่า มีเครื่องมือทางกฎหมายอื่นที่เหมาะสมกว่าหรือไม่ และขอบเขตของกฎหมายควรเป็นอย่างไร

9.2 การวิเคราะห์ประเด็นด้านกฎหมายที่เป็นพื้นฐานของ NSW ประเทศไทย

ในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์สถานะปัจจุบันของกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นพื้นฐานด้านกฎหมายที่สนับสนุน TNSW โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดว่า ประเด็นเหล่านี้สามารถแก้ไขโดยการแก้ไขกฎหมาย 'ที่ครอบคลุม' สิ่งที่มีอยู่ได้หรือไม่ กล่าวคือ กฎหมายที่มีผลเหนือกฎหมายอื่น ๆ ทั้งหมด ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยอนุญาตให้นำความหมายเฉพาะไปใช้ในทุก กรณีที่มีบางถ้อยคำปรากฏขึ้น TNSW จำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายต่าง ๆ จำนวนมาก (เช่น กฎหมายศุลกากร กฎหมายการเกษตร กฎหมายสุขภาพ กฎหมายการขนส่ง กฎหมายอุตสาหกรรมการผลิต กฎหมายการลงทุน ฯลฯ) ดังนั้น จึงเป็นเรื่องยากในกรณีที่ไม่มีกฎหมายที่ครอบคลุมสำหรับประเด็นเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ TNSW และต้องมีการแก้ไขกฎหมายทั้งหมดทีละฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อกฎหมายแต่ละฉบับอาจก่อให้เกิดระเบียบที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ซึ่งทั้งหมดนี้อาจจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข

รายการและการวิเคราะห์ประเด็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับ TNSW สามารถดูได้ด้านล่าง

9.2.1 อุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

บทวิเคราะห์

พระราชบัญญัติว่าด้วยอุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565

พระราชบัญญัติว่าด้วยอุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 (พ.ร.บ. อุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ) มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2545 (120 วันนับจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา) และเป็นพื้นฐานในการดำเนินการของ TNSW

พ.ร.บ. อุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ให้สิทธิตามกฎหมายในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการกับหน่วยงานภาครัฐ และระหว่างหน่วยงานภาครัฐได้ โดยไม่ต้องใช้เอกสารในรูปแบบกระดาษ ลายเซ็นที่เขียนด้วยลายมือหรือตราประทับ ซึ่งเป็นการสนับสนุนรูปแบบการทำงานของ TNSW

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ.ร.บ. อุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ได้รับการตราขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รับรองความถูกต้องตามกฎหมายและการบังคับใช้ รวมถึงเป็นกรอบการดำเนินงานสำหรับลายเซ็นและหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์

พ.ร.บ. อุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ นิยามอุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าเป็นธุรกรรมที่ดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึงระบบคอมพิวเตอร์ เครือข่าย และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ยอมรับลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ว่ามีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกับลายเซ็นที่เขียนด้วยลายมือ และยอมรับหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์ในศาลไทย

พ.ร.บ. อุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ยังได้กำหนดให้มีคณะกรรมการอุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (คออ.) ซึ่งมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลในเรื่องนโยบายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และกำกับดูแลการดำเนินการตาม พ.ร.บ. อิเล็กทรอนิกส์ฯ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) ได้มีการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2562 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย สพธอ. มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาและดำเนินการตามนโยบาย มาตรฐาน และระเบียบปฏิบัติสำหรับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนส่งเสริมการรับรู้และความเข้าใจของสาธารณะเกี่ยวกับเทคโนโลยีเหล่านี้ นอกจากนี้ สพธอ. ยังมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของ คออ. อีกด้วย

พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 (พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ) มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2566 (90 วันนับจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา) และ พ.ร.บ. อุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ เป็นพื้นฐานในการดำเนินการของ TNSW ได้มีการนำ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ มาใช้ในการดำเนินงานของรัฐบาลไทยและแทนที่หมวด 4 ของ พ.ร.บ. อุตสาหกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ ใช้บังคับในเรื่องการขออนุญาต การอนุญาต การลงทะเบียน การส่งคำขอ และการออกใบอนุญาตโดยหน่วยงานและองค์กรของรัฐ

พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ ตราขึ้นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่า หน่วยงานด้านการบริหารและให้บริการสาธารณะของรัฐบาลไทยมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยตระหนักว่ากฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันไม่สนับสนุนการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการออกใบอนุญาต การให้บริการสาธารณะ หรือสวัสดิการต่าง ๆ แก่ประชาชน การขาดเทคโนโลยีดังกล่าวทำให้ประชาชนมีภาระและต้นทุนในการติดต่อกับภาครัฐ จึงจำเป็นต้องมีการตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวขึ้น

นอกจากนี้ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ ยังกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงมาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่หน่วยงานของรัฐต้องใช้และดำเนินการอย่างสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน

ทั้ง พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ และ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ จะทำหน้าที่เป็นชุดกฎหมายหลักสำหรับการดำเนินการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ

ข้อความต่อไปนี้ใน พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ และ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ มีความเกี่ยวข้องกัน และสามารถนำไปใช้กับแต่ละเรื่องแยกกัน ดังนี้

ก) การเทียบเท่า และการยอมรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ลายเซ็น ตราประทับ

● พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา 7 กำหนดว่า “ห้ามมิให้ปฏิเสธความมีผลผูกพันและการบังคับใช้ทางกฎหมายของข้อความใดเพียงเพราะเหตุที่ข้อความนั้นอยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์”

หมายความว่า เอกสารอิเล็กทรอนิกส์เทียบเท่าได้กับเอกสารที่เป็นกระดาษ และมีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกัน

ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา 9 กำหนดว่า “ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้มีการลงลายมือชื่อ หรือกำหนดผลทางกฎหมายกรณีที่ไม่มีการลงลายมือชื่อไว้ให้ถือว่าได้มีการลงลายมือชื่อแล้ว ถ้า

(1) ใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงเจตนาของเจ้าของลายมือชื่อเกี่ยวกับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และ

(2) ใช้วิธีการในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(ก) วิธีการที่เชื่อถือได้โดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสร้างหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมทั้งปวง รวมถึงข้อตกลงใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือ

(ข) วิธีการอื่นใดที่สามารถยืนยันตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงเจตนาของเจ้าของลายมือชื่อตาม (๑) ได้ด้วยวิธีการนั้นเองหรือประกอบกับพยานหลักฐานอื่น

วิธีการที่เชื่อถือได้ตามวรรคหนึ่ง (2) (ก) ให้คำนึงถึง

(1) ความมั่นคงและรัดกุมของการใช้วิธีการหรืออุปกรณ์ในการระบุตัวบุคคล สภาพพร้อมใช้งานของทางเลือกในการระบุตัวบุคคล กฎเกณฑ์เกี่ยวกับลายมือชื่อที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระดับความมั่นคงปลอดภัยของการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ การปฏิบัติตามกระบวนการในการระบุตัวบุคคลผู้เป็นสื่อกลาง ระดับของการยอมรับหรือไม่ยอมรับ วิธีการที่ใช้ในการระบุตัวบุคคลในการทำธุรกรรม วิธีการระบุตัวบุคคล ณ ช่วงเวลาที่มีการทำธุรกรรมและติดต่อสื่อสาร

(2) ลักษณะ ประเภท หรือขนาดของธุรกรรมที่ทำ จำนวนครั้งหรือความสม่ำเสมอในการทำธุรกรรม ประเพณีทางการค้าหรือทางปฏิบัติ ความสำคัญ มูลค่าของธุรกรรมที่ทำ หรือ

(3) ความรัดกุมของระบบการติดต่อสื่อสาร”

หมายความว่า ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ได้รับการยอมรับว่ามีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกับลายเซ็นที่เขียนด้วยลายมือ

การประทับตรา/การปิดผนึกทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา 9 กำหนดต่อว่า “ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการประทับตราของนิติบุคคลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยโดยอนุโลม”

หมายความว่า การประทับตราและการปิดผนึกทางอิเล็กทรอนิกส์ได้รับการยอมรับว่ามีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกับการประทับตราและการปิดผนึกจริง และการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่จำเป็นเนื่องจากการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์จะถูกรับมาพิจารณาด้วย

- **พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ**

ควบคู่ไปกับ พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ ได้เน้นย้ำถึงความถูกต้องและการบังคับใช้ของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ลายเซ็น ตรายประทับ และข้อความสำหรับการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการของรัฐ

มาตรา 7 กำหนดว่า “บรรดาการใด ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาตต่อผู้อนุญาต ผู้อนุญาตจะเลือกยื่นคำขออนุญาตดังกล่าวรวมถึงนำส่งเอกสารหลักฐานหรือสำเนาเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตต่อผู้อนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้ถือว่าการยื่นคำขออนุญาตนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายนั้น ๆ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องจะปฏิเสธไม่รับการขออนุญาตนั้นเพียงเพราะเหตุที่ผู้อนุญาตได้ยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มิได้ สำเนาเอกสารหลักฐานที่ส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ส่งไม่ต้องลงนามรับรอง”

มาตรา 7 วรรค 3 กำหนดว่า “ในกรณีที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งหรือกฎที่ออกตามกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้การยื่นคำขออนุญาตต้องทำตามแบบ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนด การที่ผู้อนุญาตได้ยื่นคำขออนุญาต โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยมีข้อความตรงตามแบบนั้น ๆ แล้ว ให้ถือว่าผู้อนุญาตได้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดนั้นแล้ว และในกรณีที่กฎหมายหรือกฎดังกล่าวกำหนดให้ผู้อนุญาตยื่นหรือส่งเอกสารมากกว่าหนึ่งชุด การส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ให้ถือว่าผู้อนุญาตได้ยื่นหรือส่งครบจำนวนแล้ว”

หมายความว่า สำหรับกฎระเบียบหรือการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่อาจต้องใช้แบบฟอร์มหรือวิธีการสมัครที่ไม่ใช่อิเล็กทรอนิกส์ เช่น เอกสารหรือลายลักษณ์อักษร การส่งใบสมัครดังกล่าวทางอิเล็กทรอนิกส์ถือว่าสามารถใช้ได้

ข) **นิยามของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในบริบทของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์**

- **พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ**

มาตรา 4 นิยาม “ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ธุรกรรมที่กระทำขึ้นโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

- **พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ**

ใน พ.ร.บ. นี้ไม่มีคำจำกัดความเฉพาะของคำว่า “ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์ทั่วไปของ พ.ร.บ. ดังกล่าว คือ รัฐบาลต้องสามารถให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการขอใบอนุญาต²⁰ ด้วยการส่งและรับเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวถือว่าสามารถใช้ได้

²⁰ มาตรา 5 ของ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ กำหนด "อนุญาต" หมายความว่ารวมถึง "ออกใบอนุญาต อนุมัติ จดทะเบียน ขึ้นทะเบียน รับแจ้ง รับจดทะเบียน ออกอาชญาบัตร รับรอง เห็นชอบ ให้ความเห็น แจ้งผลการพิจารณา แจ้งผลการดำเนินการ จ่ายเงิน ให้ได้รับสวัสดิการ และให้บริการอื่นใดแก่ประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐ”

ค) การนำกลับมาใช้ได้

• พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา 8 (แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562) กำหนดว่า “ภายใต้บังคับ บัญญัติแห่งมาตรา ๙ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดง หรือกำหนดผลทางกฎหมายกรณีไม่ทำเป็นหนังสือ ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือไม่มีเอกสารมาแสดง ถ้าได้มีการจัดทำข้อความ ขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ให้ถือว่าข้อความนั้นได้ทำเป็น หนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดงตามที่กฎหมายกำหนด”

หมายความว่า เอกสารที่สามารถนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง (มีเอกสารมาแสดง) ที่สามารถเข้าถึงและใช้งาน ทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ สามารถนำมาใช้ได้เสมือนจัดทำเป็นหนังสือ

• พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการ

พ.ร.บ. นี้ไม่มีข้อกำหนดเฉพาะใด ๆ เกี่ยวกับการนำกลับมาใช้ได้ เหมือนกับ พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ง) ขอบเขตของกฎหมาย (สิ่งที่ครอบคลุมและสิ่งที่ไม่ครอบคลุม)

• พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา 3 กำหนดว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์ที่ดำเนินการโดยใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ธุรกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดมิให้นำพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับ

ความในวรรคหนึ่งไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงกฎหมายหรือกฎใดที่กำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

มาตรา 3 ระบุข้อยกเว้นของ พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ว่า “เว้นแต่ธุรกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดมิให้นำ พระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับ” ตัวอย่างข้อยกเว้นที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับกฎหมายครอบครัวและกฎหมายมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ทางแพ่งและพาณิชย์ไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549)

หมายความว่า ตามขั้นตอนของพระราชกฤษฎีกา รัฐมนตรีของกระทรวงที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานของรัฐที่ต้องการขอยกเว้น สามารถเสนอการยกเว้นดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะต้องให้ความเห็นชอบและถวายคำแนะนำพระมหากษัตริย์ไทย ในการออกพระราชกฤษฎีกาสำหรับการยกเว้น แม้ว่ากระบวนการอาจยากลำบาก แต่การยกเว้นสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการ ดังกล่าว เช่น สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายครอบครัวและกฎหมายมรดกตามที่ระบุไว้ข้างต้น ภายในขอบเขตที่ทีมภารกิจ สามารถยืนยันได้ ไม่มีการร้องขอการยกเว้นจากหน่วยงานของรัฐ หรือประกาศใช้โดยคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ TNSW นอกจากนี้ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคที่เกิดขึ้นภายหลังจะไม่ขัดแย้งกับ พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

• พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการ

มาตรา 4 กำหนดว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย ที่มีใช้หน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ และหน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนดในกฎกระทรวง” อย่างไรก็ตาม กฎกระทรวงดังกล่าวยังไม่มีการประกาศใช้ เนื่องจาก พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ เป็นกฎหมายที่ค่อนข้างใหม่

พระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐในภาพรวม หรือเฉพาะบางส่วนของหน่วยงาน ของรัฐ หรือเฉพาะบางภารกิจของหน่วยงานของรัฐก็ได้ อย่างไรก็ตาม พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวยังไม่มีการประกาศใช้ เนื่องจาก พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ เป็นกฎหมายที่ค่อนข้างใหม่

มาตรา 7 กำหนดว่า “บรรดาการใด ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาตต่อผู้อนุญาต” และกำหนดให้ใช้บังคับ “ในกรณีที่ กฎหมายตามวรรคหนึ่งหรือกฎที่ออกตามกฎหมายดังกล่าว...การจัดส่งหนังสือ รายงาน เอกสาร หรือข้อมูล และการจ่ายเงิน ค่าค่าขออนุญาต ค่าธรรมเนียม ภาษีอากร ค่าปรับ หรือเงินอื่นใดให้แก่ทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา 7 กำหนดข้อยกเว้นของ พ.ร.บ. ว่า “ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่การจดทะเบียนที่ผู้จดทะเบียนต้องดำเนินการเอง เฉพาะตัว ไม่ว่าจะเป็นการสมรส การหย่า การรับบุตรบุญธรรม การขอมีบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง หรือการอื่นใดที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เว้นแต่กฎหมายในเรื่องนั้นจะกำหนดให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ก็ให้ดำเนินการไปตามกฎหมายนั้น” ข้อยกเว้นดังกล่าวที่กำหนดโดยมาตรา 7 มีไว้สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจต้องตรวจสอบเป็นการส่วนตัว เว้นแต่กฎหมายของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะอนุญาตให้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

มาตรา 15 กำหนดว่า “หากหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดไม่สามารถรองรับวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ จะตราพระราชกฤษฎีกายกเว้นให้เป็นกรณี ๆ ไปก็ได้ โดยต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น และระยะเวลาที่จะยกเว้นให้”

หมายความว่า เช่นเดียวกับ พ.ร.บ. ธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ รัฐมนตรีของกระทรวงที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานของรัฐที่ต้องการการยกเว้นภายใต้ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ สามารถเสนอการยกเว้นดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะต้องอนุมัติ และให้คำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์ไทยในการออกพระราชกฤษฎีกาเพื่อการยกเว้น อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติการยกเว้นของ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ มีการกำหนดข้อมูลที่ต้องระบุเพิ่มเติมสำหรับกรณีที่ต้องการขอยกเว้น

จ) การระบุแหล่งที่มา และการแสดงที่มาของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

- **พ.ร.บ. ธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ**

พ.ร.บ. ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการระบุแหล่งที่มา และการแสดงที่มาของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม มาตรา 12 กล่าวถึงการเก็บรักษาเอกสารหรือข้อมูลซึ่งมีการอ้างอิงที่คล้ายคลึงกัน โดยระบุว่า สำหรับเอกสารหรือข้อมูลที่ต้องเก็บรักษาอย่างถูกต้องนั้น “ข้อมูล ถ้าได้เก็บรักษาข้อความส่วนที่ระบุถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง และปลายทางของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนวันและเวลาที่ส่งหรือได้รับข้อความดังกล่าว” จะต้องถูกเก็บรักษาไว้

ดังนั้น แม้ว่าจะไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเป็นการเฉพาะใน พ.ร.บ. แต่อาจมีการระบุถึงแหล่งกำเนิดและแหล่งที่มาของข้อมูล

- **พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ**

พ.ร.บ. ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการระบุแหล่งที่มา และการแสดงที่มาของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ฉ) การระบุตำแหน่ง วันที่ และเวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ถูกสร้างขึ้น

- **พ.ร.บ. ธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ**

พ.ร.บ. ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการระบุตำแหน่ง วันที่ หรือเวลาที่ข้อมูลถูกสร้างขึ้น อย่างไรก็ตาม มาตรา 12 กล่าวถึงการเก็บรักษาเอกสารหรือข้อมูลซึ่งมีการอ้างอิงที่คล้ายคลึงกัน โดยระบุว่า สำหรับเอกสารหรือข้อมูลที่ต้องเก็บรักษาอย่างถูกต้องนั้น “ข้อมูล ถ้าได้เก็บรักษาข้อความส่วนที่ระบุถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง และปลายทางของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนวันและเวลาที่ส่งหรือได้รับข้อความดังกล่าว” จะต้องถูกเก็บรักษาไว้

ดังนั้น แม้ว่าจะไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเป็นการเฉพาะใน พ.ร.บ. แต่อาจมีการระบุถึงแหล่งกำเนิดและแหล่งที่มาของข้อมูล และวันที่/เวลาที่ส่งหรือได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

- **พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ**

มาตรา 10 กำหนดว่า “บรรดาคำขออนุญาตหรือการติดต่อใด ๆ ที่ประชาชนส่งหรือมีถึงหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่หน่วยงานของรัฐประกาศกำหนด ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นได้รับตามวันและเวลาที่คำขออนุญาตหรือการติดต่อนั้นได้เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เว้นแต่วันและเวลานั้นเป็นวันหรือเวลานอกทำการของหน่วยงานของรัฐ ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับในวันและเวลาทำการถัดไป”

ช) การใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐาน

• พ.ร.บ. จุฬารัฐธรรมนูญ

มาตรา 11 กำหนดว่า “ห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายทั้งในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่นใด เพียงเพราะเหตุว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จะเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใดนั้นให้พิเคราะห์ถึงความน่าเชื่อถือของลักษณะหรือวิธีการที่ใช้สร้าง เก็บรักษา หรือสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะหรือวิธีการเก็บรักษา ความครบถ้วน และไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อความ ลักษณะหรือวิธีการที่ใช้ในการระบุหรือแสดงตัวผู้ส่งข้อมูล รวมทั้งพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวงให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วย”

หมายความว่า พ.ร.บ. ดังกล่าวยอมรับหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ในชั้นศาล โดยหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์จะถือว่ายอมรับได้หากมีการรับรองความถูกต้องอย่างถูกต้องและสามารถตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานได้ ซึ่งหมายความว่า เอกสาร ลายเซ็น และตราประทับอิเล็กทรอนิกส์สามารถใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดีได้ และจะมีน้ำหนักเสมือนหลักฐานที่เป็นกระดาษ

• พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ

มาตรา 7 กำหนดว่า “เอกสารหรือหลักฐาน” ที่นำส่ง “โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์” ให้ถือว่าการยื่นคำขออนุญาตนั้นเป็นการขอด้วยกฎหมายนั้น ๆ แล้ว และ “เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องจะปฏิเสธไม่รับการขออนุญาตนั้น เพียงเพราะเหตุที่ผู้ขออนุญาตได้ยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มิได้” นอกจากนี้ มาตราดังกล่าวยังกำหนดว่า “สำเนาเอกสารหลักฐานที่ส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ส่งไม่ต้องลงนามรับรอง”

มาตรา 15 กำหนดว่า “ในการติดต่อหรือส่งเรื่องถึงกันในระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับหน่วยงานของรัฐ หรือระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่หรืออำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ถ้าได้กระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้ถือว่าการขอด้วยกฎหมายและใช้เป็นหลักฐานได้ตามกฎหมาย หากหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดไม่สามารถรองรับวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ จะตราพระราชกฤษฎีกายกเว้นให้เป็นกรณี ๆ ไปก็ได้ โดยต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น และระยะเวลาที่จะยกเว้นให้

ให้เป็นหน้าที่ของกรมบัญชีกลาง และหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีอำนาจหน้าที่อนุมัติ หรือตรวจสอบความถูกต้องของการเบิกจ่ายเงิน การใช้จ่ายเงิน หรือความถูกต้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ในระหว่างที่ยังมิได้แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติตามวรรคสอง ผู้ใดจะปฏิเสธความมีอยู่หรือความถูกต้องของเอกสารหลักฐานตามวรรคหนึ่งเพียงเพราะเหตุที่เอกสารหลักฐานนั้นทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มิได้”

ช) ต้นฉบับ กล่าวคือ เมื่อใดควรถือว่าเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เป็นต้นฉบับ

• พ.ร.บ. จุฬารัฐธรรมนูญ

มาตรา 10 กำหนดว่า “ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้นำเสนอหรือเก็บรักษาข้อความใดในสภาพที่เป็นมาแต่เดิมอย่างเอกสารต้นฉบับ ถ้าได้นำเสนอหรือเก็บรักษาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าได้มีการนำเสนอหรือเก็บรักษาเป็นเอกสารต้นฉบับตามกฎหมายแล้ว

- (1) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อความตั้งแต่การสร้างข้อความเสร็จสมบูรณ์ และ
- (2) สามารถแสดงข้อความนั้นในภายหลังได้

ความถูกต้องของข้อความตาม (1) ให้พิจารณาถึงความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดของข้อความ เว้นแต่การรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษา หรือการแสดงผลข้อความซึ่งไม่มีผลต่อความถูกต้องของข้อความนั้น

ในการวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของวิธีการรักษาความถูกต้องของข้อความตาม (1) ให้พิจารณาถึงพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวงรวมทั้งวัตถุประสงค์ของการสร้างข้อความนั้น

ในกรณีที่มีการทำสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งสำหรับใช้อ้างอิงข้อความของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หากสิ่งพิมพ์ออกนั้นมีข้อความถูกต้องครบถ้วนตรงกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และมีการรับรองสิ่งพิมพ์ออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดแล้ว ให้ถือว่าสิ่งพิมพ์ออกดังกล่าวใช้แทนต้นฉบับได้”

- **พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ**

พ.ร.บ. ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับเอกสารที่ได้รับการพิจารณาว่าเป็น "ต้นฉบับ" เช่นเดียวกับที่ พ.ร.บ. จุฬารัตนทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ครอบคลุม

ณ) สำเนาอิเล็กทรอนิกส์ของเอกสาร

- **พ.ร.บ. จุฬารัตนทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ**

พ.ร.บ. ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการอ้างถึง “สำเนาอิเล็กทรอนิกส์” ของเอกสาร

- **พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ**

มาตรา 7 กำหนดว่า “สำเนาเอกสารหลักฐานที่ส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ส่งไม่ต้องลงนามรับรอง”

นอกจากนี้ ยังกำหนดว่า “ในกรณีที่กฎหมายหรือกฎที่ออกตามกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหรือส่งเอกสารมากกว่าหนึ่งชุด การส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอได้ยื่นหรือส่งครบจำนวนแล้ว”

มาตรา 12 กำหนดว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 7 ในการดำเนินการพิจารณาอนุญาต หากมีความจำเป็นที่ผู้อนุญาตหรือหน่วยงานของรัฐต้องมีสำเนาเอกสารหลักฐานที่หน่วยงานของรัฐใด ๆ เป็นผู้ออกให้แก่ผู้ขออนุญาต เมื่อผู้ขออนุญาตได้นำเอกสารหลักฐานต้นฉบับมาแสดงแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีหน้าที่จัดทำสำเนาและรับรองความถูกต้องของสำเนานั้นเองโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ และจะอาศัยเหตุที่ต้องจัดทำสำเนาเป็นข้ออ้างในความล่าช้ามิได้”

ญ) การจัดเก็บและการเก็บรักษาเอกสารข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

- **พ.ร.บ. จุฬารัตนทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ**

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว มาตรา 10 ระบุว่า “ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้นำเสนอหรือเก็บรักษาข้อความใดในสภาพที่เป็นมาแต่เดิมอย่างเอกสารต้นฉบับ ถ้าได้นำเสนอหรือเก็บรักษาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าได้มีการนำเสนอหรือเก็บรักษาเป็นเอกสารต้นฉบับตามกฎหมายแล้ว

(1) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อความตั้งแต่การสร้างข้อความเสร็จสมบูรณ์ และ

(2) สามารถแสดงข้อความนั้นในภายหลังได้

ความถูกต้องของข้อความตาม (1) ให้พิจารณาถึงความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดของข้อความ เว้นแต่การรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษา หรือการแสดงข้อความซึ่งไม่มีผลต่อความถูกต้องของข้อความนั้น

ในการวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของวิธีการรักษาความถูกต้องของข้อความตาม (1) ให้พิจารณาถึงพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวงรวมทั้งวัตถุประสงค์ของการสร้างข้อความนั้น

ในกรณีที่มีการทำสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งสำหรับใช้อ้างอิงข้อความของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หากสิ่งพิมพ์ออกนั้นมีข้อความถูกต้องครบถ้วนตรงกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และมีการรับรองสิ่งพิมพ์ออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดแล้ว ให้ถือว่าสิ่งพิมพ์ออกดังกล่าวใช้แทนต้นฉบับได้”

มาตรา 12 กำหนดว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 10 ในกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดให้เก็บรักษาเอกสารหรือข้อความใด ถ้าได้เก็บรักษาในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าได้มีการเก็บรักษาเอกสารหรือข้อความตามที่กฎหมายต้องการแล้ว

- (1) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นสามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง
- (2) ได้เก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นอยู่ในขณะที่สร้าง ส่ง หรือได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น หรืออยู่ในรูปแบบที่สามารถแสดงข้อความที่สร้าง ส่ง หรือได้รับให้ปรากฏอย่างถูกต้องได้ และ
- (3) ได้เก็บรักษาข้อความส่วนที่ระบุถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง และปลายทางของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนวันและเวลาที่ส่ง หรือได้รับข้อความดังกล่าว ถ้ามี

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับข้อความที่ใช้เพียงเพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งหรือรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการเก็บรักษาเอกสารหรือข้อความใด อาจกำหนดหลักเกณฑ์รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเก็บรักษาเอกสารหรือข้อความนั้นได้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในมาตรานี้”

นอกจากนี้ มาตรา 12/1 กำหนดว่า “ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 12 มาใช้บังคับกับเอกสารหรือข้อความที่ได้มีการจัดทำหรือแปลงให้อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในภายหลังด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และการเก็บรักษาเอกสารและข้อความดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม”

• พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ

มาตรา 17 กำหนดว่า “บรรดาข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือเอกสารอื่นใดที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐและต้องจัดเก็บตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรี ถ้าข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารนั้นมีได้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้หน่วยงานของรัฐจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แทนการจัดเก็บเป็นเอกสาร และส่งมอบเอกสารต้นฉบับให้กรมศิลปากรเพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยจดหมายเหตุแห่งชาติก็ได้

วิธีการจัดเก็บและรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 6”

มาตรา 6 กำหนดว่า “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีประสิทธิภาพ ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งรวมถึงมาตรฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องใช้และปฏิบัติให้สอดคล้องกัน เชื่อมโยงถึงกันได้ มีความมั่นคงปลอดภัย และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก”

ฎ) ใช้แทนการประทับตราเมื่อกฎหมายกำหนด

• พ.ร.บ. จรรยาบรรณทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ

ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น มาตรา 9 กำหนดว่า “ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการประทับตราของนิติบุคคลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยโดยอนุโลม”

หมายความว่า ตราประทับและการปิดผนึกทางอิเล็กทรอนิกส์ได้รับการยอมรับว่ามีความถูกต้องทางกฎหมายเช่นเดียวกับตราประทับและการปิดผนึกจริง แต่การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่จำเป็นเนื่องจากการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์จะถูกนำมาพิจารณาด้วย

• พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ

หลักการทั่วไปของ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ ซึ่งสอดคล้องกับ พ.ร.บ. จรรยาบรรณทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ คือ รัฐบาลต้องสามารถให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการขอใบอนุญาตด้วยการส่งและรับเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวต้องสามารถนำมาใช้ได้

ฎ) ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์

• พ.ร.บ. จุฬารัฐธรรมนูญ

พ.ร.บ. ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเฉพาะที่แยกความแตกต่างระหว่างลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์และลายเซ็นดิจิทัล

พ.ร.บ. ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเฉพาะที่แยกความแตกต่างระหว่างลายเซ็นแบบ “ปกติ (basic)” และลายเซ็นที่มี “ความปลอดภัย (secure)”

อย่างไรก็ดี ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น มาตรา 26 ของ พ.ร.บ. ดังกล่าว สรุปข้อกำหนดของ “ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้” ว่า “ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้

(1) ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เชื่อมโยงไปยังเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่เชื่อมโยงไปยังบุคคลอื่นภายใต้สภาพที่นำมาใช้

(2) ในขณะที่สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่มีการควบคุมของบุคคลอื่น

(3) การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดแก่ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ นับแต่เวลาที่ได้สร้างขึ้นสามารถจะตรวจพบได้ และ

(4) ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การลงลายมือชื่อเป็นไปเพื่อรับรองความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อความ การเปลี่ยนแปลงใดแก่ข้อความนั้นสามารถตรวจพบได้นับแต่เวลาที่ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการจำกัดว่าไม่มีวิธีการอื่นใดที่แสดงได้ว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือการแสดงพยานหลักฐานใดเกี่ยวกับความไม่น่าเชื่อถือของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์”

• พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการ

พ.ร.บ. ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเฉพาะที่แยกความแตกต่างระหว่างลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์และลายเซ็นดิจิทัล

พ.ร.บ. ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเฉพาะที่แยกความแตกต่างระหว่างลายเซ็นแบบ “ปกติ” และลายเซ็นที่มี “ความปลอดภัย”

ฐ) เมื่อใดควรใช้ลายเซ็นดิจิทัล การจดจำ ใบรับรองลายเซ็นดิจิทัล ฯลฯ

• พ.ร.บ. จุฬารัฐธรรมนูญ

นอกเหนือจากที่ระบุไว้ก่อนหน้านี้สำหรับความถูกต้องของลายเซ็นดิจิทัล พ.ร.บ. ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับ “เมื่อใด” ที่จะใช้ลายเซ็นดิจิทัล ยกเว้นว่าการใช้ลายเซ็นดิจิทัลที่ต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ. (เช่น เมื่ออนุญาตโดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และไม่อยู่ในข้อยกเว้นใด ๆ ที่ระบุไว้ตาม พ.ร.บ.)

• พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการ

เช่นเดียวกับ พ.ร.บ. จุฬารัฐธรรมนูญ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการ ไม่มีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับ “เมื่อใด” ที่จะใช้ลายเซ็นดิจิทัล และความถูกต้องของลายเซ็นดิจิทัล อย่างไรก็ตาม พ.ร.บ. ดังกล่าวมีผลบังคับใช้เป็นการเฉพาะกับเรื่องใด ๆ ที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้ได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ฑ) จุฬารัฐธรรมนูญที่หน่วยงานของรัฐใช้

• พ.ร.บ. จุฬารัฐธรรมนูญ

การใช้จุฬารัฐธรรมนูญโดยหน่วยงานของรัฐมีการกำหนดไว้ในบทที่ 4 ของ พ.ร.บ. จุฬารัฐธรรมนูญ ซึ่งถูกแทนที่โดย พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการ

- **พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ**

ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ จะกำหนดการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐบาลไทย โดยจะควบคุมการยื่นขอและการออกใบอนุญาตโดยหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น บทบัญญัติทั้งหมดจึงเกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่หน่วยงานของรัฐใช้

บทสรุป

ทั้งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2554 และพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 เป็นพื้นฐานทางกฎหมายที่จำเป็นสำหรับความถูกต้อง การส่ง และการยอมรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ลายเซ็น และตราประทับในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรและหน่วยงานของรัฐ

9.2.2 ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล การรักษาความลับ การปกป้องข้อมูล

บทวิเคราะห์

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Personal Data Protection Act: PDPA) มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2565 และถูกนำมาใช้เป็นพื้นฐานของการดำเนินงานของ TNSW

PDPA เกี่ยวข้องกับสิทธิของพลเมืองในการให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่หน่วยงานของรัฐที่จะรักษาไว้เป็นความลับ และใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ผู้ใช้ระบุไว้และยินยอมเท่านั้น

ในบริบทของ TNSW สิ่งนี้จะนำมาใช้กับข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลหรือบริษัทที่ลงทะเบียนเพื่อใช้งาน TNSW โดยอาจได้รับการร้องขอให้ระบุข้อมูล เช่น ชื่อ ที่อยู่สำนักงาน หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อีเมล รายละเอียดผลประโยชน์ประกอบการ ฯลฯ และข้อมูลการทำธุรกรรมเกี่ยวกับธุรกิจ ซึ่งเป็นลักษณะที่เป็นความลับสูง

เป็นที่สังเกตว่า ในบริบทของ TNSW การคุ้มครองจำเป็นต้องขยายความครอบคลุมไปถึงข้อมูลเชิงพาณิชย์ที่เป็นความลับที่มีอยู่ในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับชื่อลูกค้าของบริษัท (เช่น ผู้จัดส่ง ผู้รับมอบ ผู้ผลิต ผู้ขนส่ง ฯลฯ) ประเภทของสินค้า ราคา ปริมาณ และโดยทั่วไป ข้อมูลใด ๆ ที่อาจมีค่าสำหรับคู่แข่ง PDPA ในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมข้อมูลดังกล่าว และไม่มีกฎหมายเฉพาะในประเทศไทยที่ควบคุมการคุ้มครองข้อมูลเชิงพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย ประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายเสริม (เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550) ซึ่งเกี่ยวข้องกับ "ข้อมูลคอมพิวเตอร์" โดยทั่วไป อาจรวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลเชิงพาณิชย์ ตามกฎหมายนี้ การใช้ข้อมูลเชิงพาณิชย์ในทางที่ผิดจะจัดอยู่ในหลักการทั่วไปของการละเมิดตามกฎหมายไทย (การใช้ข้อมูลเชิงพาณิชย์ในทางที่ผิดก่อให้เกิดความเสียหาย)

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection Committee: PDPC) ได้จัดตั้งขึ้นตาม PDPA ซึ่งมีหน้าที่ในการร่างและออกประกาศหรือระเบียบภายใต้ PDPA โดย PDPC มีอำนาจ ดังนี้

- (ก) กำหนดมาตรการหรือแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (ข) ยกระดับและให้ความคุ้มครองการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล
- (ค) ออกประกาศหรือระเบียบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (ง) ประกาศกำหนดข้อปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติ

ตาม PDPA ผู้ควบคุมข้อมูล (รวมถึงหน่วยงานของรัฐ) ต้องมีกฎหมายรับรองในการเก็บรวบรวม ใช้งาน และเปิดเผย (เรียกโดยรวมว่า "กระบวนการ" หรือ "การประมวลผล") ข้อมูลส่วนบุคคลตามที่ระบุด้านล่าง (รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นของผู้ใช้ระบบ TNSW) พื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกำหนดไว้ในมาตรา 24 ของ PDPA ข้อมูลที่ละเอียดอ่อนกำหนดไว้ในมาตรา 24 เช่นเดียวกัน หน่วยงานของรัฐที่รวบรวมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลอาจอาศัยการกระทำเพื่อสาธารณประโยชน์และปฏิบัติตามข้อผูกพันทางกฎหมายเพื่อถ่ายโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐอาจประมวลผลข้อมูลทีละเอียดก่อนตามที่ระดับด้านล่าง (เช่น ข้อมูลศาสนาหรือสุขภาพ รวมถึงหมู่เลือด ตามที่ระบุในบัตรประจำตัวประชาชนไทยบางประเภท) หน่วยงานของรัฐจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ทั้งนี้ ความยินยอมดังกล่าวสามารถเพิกถอนได้ตลอดเวลา และการเพิกถอนดังกล่าวจะต้องง่ายกว่าหรืออย่างน้อยก็ง่ายพอ ๆ กับการให้ คำยินยอม อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการป้องกันการขัดขวางจากการเพิกถอนดังกล่าว หน่วยงานของรัฐอาจพิจารณาไม่ประมวลผลข้อมูล ทีละเอียดอ่อนก็ได้

มาตราใน PDPA ที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

ก) ขอบเขตของกฎหมาย (สิ่งที่ครอบคลุมและสิ่งที่ไม่ครอบคลุม)

PDPA ใช้บังคับกับบุคคล หรือนิติบุคคล ที่รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดา (และมีชีวิต) โดยมีข้อยกเว้น บางประการ (เช่น ข้อยกเว้นสำหรับกิจกรรมในครัวเรือนที่อธิบายไว้ด้านล่างตามมาตรา 4) PDPA ครอบคลุมการรวบรวม ใช้ เปิดเผย และ/หรือโอนข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีข้อยกเว้นดังกล่าวข้างต้น

มาตรา 3 กำหนดว่า “ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใดบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด กิจกรรมใด หรือ หน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่

- (1) บทบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นการเพิ่มเติม ไม่ว่าจะซ้ำกับบทบัญญัติ แห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือไม่ก็ตาม
- (2) บทบัญญัติเกี่ยวกับการร้องเรียน บทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองเจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคล และบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง ให้บังคับตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีดังต่อไปนี้
 - (ก) ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการร้องเรียน
 - (ข) ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นมีบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามกฎหมายดังกล่าว ออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล แต่ไม่เพียงพอเท่ากับอำนาจของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามพระราชบัญญัตินี้ และเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวร้องขอต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลผู้เสียหาย ยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี”

ข้อยกเว้น

มาตรา 4 กำหนดว่า “พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

- (1) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือ เพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น
- (2) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงความมั่นคงทางการคลังของรัฐ หรือ การรักษาความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติวิทยาศาสตร์ หรือ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
- (3) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรือ งานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ หรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น
- (4) สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา รวมถึงคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยสภาดังกล่าว ซึ่งเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล ส่วนบุคคลในการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา หรือคณะกรรมการแล้วแต่กรณี
- (5) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- (6) การดำเนินการกับข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิตและสมาชิกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต

การยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด ๆ ใด หรือหน่วยงานใดทำนองเดียวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่นใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (2) (3) (4) (5) และ (6) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง ต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานด้วย”

ขอบเขตอำนาจศาล

มาตรา 5 กำหนดว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- (1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม
- (2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร”

ข) คำจำกัดความของบทบัญญัติทั่วไป

- “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ
- “ข้อมูลที่ละเอียดอ่อน” หมายความว่า ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนา หรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใด ซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

“ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าวไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ค) การปฏิบัติต่อข้อมูล

พื้นฐานทางกฎหมายในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา 24 กำหนดว่า “ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

- (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุ เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล

- (3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือ เพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น
- (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
- (5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญ น้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล”

มาตรา 26 กำหนดว่า “ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใด ซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

- (1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม
- (2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงาน ให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กร ที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ออกไปภายนอกมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น
- (3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย
- (5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ
 - (ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของ ลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์
 - (ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพ ของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
 - (ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับ การรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิ ตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน และประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
 - (ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

ความยินยอม

มาตรา 19 กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้

การขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้งเป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้

ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยอมนั้น ต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการจะให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบและข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้

ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องคำนึงอย่างถึงที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม ทั้งนี้ ในการเข้าทำสัญญา ซึ่งรวมถึงการให้บริการใด ๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการนั้น ๆ

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้โดยจะต้องถอนความยินยอมได้ง่าย เช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ การถอนความยินยอมย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปแล้ว โดยชอบตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

ในกรณีที่การถอนความยินยอมส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงผลกระทบจากการถอนความยินยอมนั้น

การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ไม่มีผลผูกพันเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และไม่ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้”

การแจ้งการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา 23 กำหนดว่า “ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทราบถึงรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว

- (1) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผยซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ตามที่มาตรา 24 ให้อำนาจในการเก็บรวบรวมได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (2) แจ้งให้ทราบถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล
- (3) ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมไว้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้ชัดเจน ให้กำหนดระยะเวลาที่อาจคาดหมายได้ตามมาตรฐานของการเก็บรวบรวม

- (4) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย
- (5) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อในกรณีที่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้แจ้งข้อมูลสถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย
- (6) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 19 วรรคห้า มาตรา 30 วรรคหนึ่ง มาตรา 31 วรรคหนึ่ง มาตรา 32 วรรคหนึ่ง มาตรา 33 วรรคหนึ่ง มาตรา 34 วรรคหนึ่ง มาตรา 36 วรรค 1 และมาตรา 73 วรรคหนึ่ง”

มาตรา 21 กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่

- (1) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อน เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว
- (2) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้”

มาตรา 25 กำหนดว่า “ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง เว้นแต่

- (1) ได้แจ้งถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่เก็บรวบรวมและได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (2) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 หรือมาตรา 26 ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่ตามมาตรา 21 และการแจ้งรายละเอียดตามมาตรา 23 มาใช้บังคับกับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องได้รับความยินยอมตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

- (1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว
- (2) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่าการแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดดังกล่าว ไม่สามารถทำได้หรือจะเป็นอุปสรรคต่อการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ ในกรณีนี้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (3) การใช้หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต้องกระทำโดยเร่งด่วนตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (4) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ซึ่งล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลจากหน้าที่ หรือจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และต้องรักษาวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดบางประการ ตามมาตรา 23 ไว้เป็นความลับตามที่กฎหมายกำหนด

การแจ้งรายละเอียดตามวรรคสอง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เก็บรวบรวมตามมาตรา 21 เว้นแต่กรณีที่นำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้เพื่อการติดต่อกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งในการติดต่อครั้งแรก และกรณีที่ให้นำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผย ต้องแจ้งก่อนที่จะนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผยเป็นครั้งแรก

ง) สิทธิของเจ้าของข้อมูล

มาตรา 30 – 42 ของ PDPA กำหนดสิทธิของเจ้าของข้อมูล โดยสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

- (1) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงข้อมูลบางประการ (เช่น วัตถุประสงค์ของการรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรักษา) ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม เว้นแต่เจ้าของข้อมูลจะทราบข้อมูลดังกล่าวแล้ว
- (2) เจ้าของข้อมูลมีสิทธิเข้าถึง/ขอสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลของตน
- (3) เจ้าของข้อมูลมีสิทธิแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่สมบูรณ์ ไม่ถูกต้อง ทำให้เข้าใจผิด และไม่ทันสมัย
- (4) เจ้าของข้อมูลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลลบ/ไม่ระบุตัวตนข้อมูลส่วนบุคคลของตน เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลดังกล่าวตามข้อเรียกร้องทางกฎหมายหรือข้อผูกมัด

- (5) เจ้าของข้อมูลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลบางอย่าง (เช่น การตลาดแบบตรง)
- (6) เจ้าของข้อมูลมีสิทธิได้รับข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบที่สามารถอ่านได้ และสามารถใช้อ้างอิงหรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ และสามารถร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น รวมทั้งขอรับข้อมูลดังกล่าวได้โดยตรงจากผู้ควบคุมข้อมูลรายอื่น
- (7) เจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะจำกัดการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของตนในบางสถานการณ์ (ตามข้อกำหนดของ PDPA)
- (8) เจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะถอนความยินยอมได้ตลอดเวลา
- (9) เจ้าของข้อมูลมีสิทธิยื่นเรื่องร้องเรียนหากพวกเขาเชื่อว่าการรวบรวม ใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตนนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เป็นไปตาม PDPA

จ) หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา 35 กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด”

มาตรา 36 กำหนดว่า “ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามมาตรา ๓๕ หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

ให้นำความในมาตรา 34 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา 37 กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (2) ในกรณีที่ต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ
- (3) จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องกับหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม เว้นแต่เก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) หรือ (4) หรือมาตรา 26 (5) (ก) หรือ (ข) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา 33 วรรคห้า มาใช้บังคับกับการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลโดยอนุโลม
- (4) แจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้าภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมง นับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่การละเมิดมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุการละเมิดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย ทั้งนี้ การแจ้งดังกล่าวและข้อยกเว้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (5) ในกรณีที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง ต้องแต่งตั้งตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหนังสือ ซึ่งตัวแทนต้องอยู่ในราชอาณาจักรและตัวแทนต้องได้รับมอบอำนาจให้กระทำการแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดชอบใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล”

มาตรา 39 กำหนดว่า “ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงาน สามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

- (1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม
- (2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
- (3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
- (4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
- (5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูล ส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลนั้น
- (6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
- (7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
- (8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)

ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม

ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมีใช้กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26”

ฉ) หน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา 40 กำหนดว่า “ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งที่ได้รับจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น เว้นแต่ คำสั่งนั้นขัดต่อกฎหมายหรือบทบัญญัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูล ส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ที่เกิดขึ้น
- (3) จัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไว้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด

ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งไม่ปฏิบัติตาม สำ (1) ทรัพยากรเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลใด ให้ถือว่าผู้ประมวลผล ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

การดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีข้อตกลงระหว่างกัน เพื่อควบคุมการดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ความใน (3) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือ มีใช้กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26”

ข) ความรับผิดชอบเพิ่มเติมของผู้ควบคุมข้อมูลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

บทบัญญัติต่อไปนี้มีผลเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของระบบ TNSW เนื่องจากหน่วยงานและองค์กรภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบ TNSW จะ (1) ถือเป็นหน่วยงานของรัฐ (2) กิจกรรม TNSW ดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมาก และ (3) กิจกรรมหลักจะเกี่ยวข้องกับการรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา 41 กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของตน ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (2) การดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย จำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลหรือระบบอย่างสม่ำเสมอ โดยเหตุที่มีข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (3) กิจกรรมหลักของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล 26 ส่วนบุคคลตามมาตรา

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในเครือกิจการ หรือเครือธุรกิจเดียวกันเพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ตามมาตรา 29 วรรคสอง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวอาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลร่วมกันได้ ทั้งนี้ สถานที่ทำการแต่ละแห่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันดังกล่าวต้องสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยง่าย

ความในวรรคสองให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตาม (1) ซึ่งมีขนาดใหญ่หรือมีสถานที่ทำการหลายแห่งโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องแต่งตั้งตัวแทนตามมาตรา 37 (5) ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ตัวแทนโดยอนุโลม

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานทราบ ทั้งนี้ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ได้

คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้ โดยคำนึงถึงความรู้หรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจเป็นพนักงานของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือเป็นผู้รับจ้างให้บริการตามสัญญากับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลก็ได้”

หน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา 42 กำหนดว่า “เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้คำแนะนำแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) ตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(3) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับสำนักงานในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(4) รักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลที่ตนล่วงรู้หรือได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยจัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์อย่างเพียงพอ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อการปฏิบัติหน้าที่

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกจากงานหรือเลิกสัญญาจ้างด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต้องสามารถรายงานไปยังผู้บริหารสูงสุดของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรงได้

เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอื่นได้ แต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องรับรองกับสำนักงานว่าหน้าที่หรือภารกิจดังกล่าว ต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้”

บทสรุป

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ควบคุมการรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นของผู้ใช้งานระบบ **TNSW**) และเป็นกฎหมายที่มีอำนาจสูงสุดซึ่งกำหนดให้มีการคุ้มครองข้อมูลและความเป็นส่วนตัวสำหรับองค์กรและบุคคลภายใต้เขตอำนาจศาลของประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม ในบริบทของ TNSW การคุ้มครองจำเป็นต้องขยายไปถึงข้อมูลเชิงเชิงพาณิชย์ที่มีลักษณะเป็นความลับซึ่งอยู่ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบัน PDPA ยังไม่ครอบคลุมข้อมูลดังกล่าว และไม่มีกฎหมายเฉพาะในประเทศไทยที่ควบคุมการคุ้มครองข้อมูลเชิงพาณิชย์ ทั้งนี้ มีความพยายามในการคุ้มครองข้อมูลดังกล่าวตาม พ.ร.บ. ธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ และกฎหมายในลำดับรองอื่น ๆ ในระดับหนึ่ง

9.2.3 การแบ่งปันข้อมูล

บทวิเคราะห์

ปัญหาของการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวข้องกับความสามารถของหน่วยงานภาครัฐในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับผู้ค้าหรือธุรกรรมระหว่างกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน เช่น การกำหนดเป้าหมายความเสี่ยง (เช่น การสร้างประวัติของผู้ค้า) หรือวัตถุประสงค์ทางสถิติ การแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลลับแบบ G2G อย่างมีประสิทธิภาพ

การแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐในเขตอำนาจศาลส่วนใหญ่ สามารถทำได้ทราบเท่าที่เป็นไปเพื่อการให้บริการสาธารณะหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ TNSW เป็นบริการสาธารณะและการแลกเปลี่ยนข้อมูลใด ๆ โดยมุ่งเป้าไปที่การอำนวยความสะดวกในกระบวนการนำเข้า/ส่งออก/ผ่านแดน หรือป้องกันการฉ้อโกง ซึ่งทั้งสองประการอาจเป็นบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ข้อกำหนดสำหรับการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐมีอยู่ในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

PDPA ควบคุมการรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดของบุคคลธรรมดา (และมีชีวิต) โดยมีข้อยกเว้นบางประการ (ตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนด เช่น กิจกรรมในครัวเรือน) และด้วยเหตุนี้ ข้อกำหนดทั้งหมดจึงเกี่ยวข้องกับการแบ่งปันของข้อมูล (รวมถึงหน่วยงานและองค์กรของรัฐ) ตามที่ระบุไว้ข้างต้นในเรื่องความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูล

การแบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคล

พื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการแบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา 27 ของ PDPA กำหนดว่า “ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้น ไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 หรือมาตรา 26

บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับข้อมูลส่วนบุคคลมาจากการเปิดเผยตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการขอรับข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกการใช้หรือเปิดเผยนั้นไว้ในรายการตามมาตรา 39”

พื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการแบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอม

มาตรา 24 กำหนดว่า “ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

- (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุ เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

หมายความว่า PDPA อนุญาตให้มีการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอม หากเป็นการนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการวิจัยหรือสถิติ เช่น สำหรับข้อมูลข่าวกรองหรือการสร้างประวัติโดยหน่วยงานภาครัฐ

มาตรา 26 กำหนดว่า ห้ามเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน โดยไม่ได้รับความยินยอมอย่างชัดแจ้ง ยกเว้นตามที่อธิบายไว้ในส่วน (3) และส่วนย่อย (ง) “เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ... การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น...”

หมายความว่า PDPA อนุญาตให้มีการรวบรวมข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมอย่างชัดแจ้ง หากมีกฎหมายกำหนดให้ทำเช่นนั้นเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นและเพื่อผลประโยชน์สาธารณะอื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้

การแบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ

มาตรา 28 กำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ ประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 16 (5) เว้นแต่

- (1) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย
- (2) ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยได้แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เพียงพอของประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว
- (3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น
- (4) เป็นการกระทำตามสัญญาระหว่างผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลกับบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (5) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือบุคคลอื่น เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมในขณะนั้นได้
- (6) เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอของประเทศปลายทาง หรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคล ให้เสนอต่อคณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัย ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอาจขอให้ทบทวนได้เมื่อมีหลักฐานใหม่ทำให้เชื่อได้ว่าประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลมีการพัฒนามีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ”

มาตรา 29 กำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรได้กำหนดนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

ซึ่งอยู่ต่างประเทศและอยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันเพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกัน หากนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวได้รับการตรวจสอบและรับรองจากสำนักงาน การส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศที่เป็นไปตามนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับการตรวจสอบและรับรองดังกล่าว ให้สามารถกระทำได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 28

นโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะของเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกัน เพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกัน และหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบและรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่ยังไม่มีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามมาตรา 28 หรือยังไม่มีนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 28 หรือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอาจส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 28 เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมสามารถบังคับตามสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ รวมทั้งมีมาตรการเยียวยาทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

บทสรุป

บทบัญญัติข้างต้นอนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ TNSW ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ トラバドที่เป็นไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ระบุไว้

อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตว่า หากมีการนำรูปแบบ "การยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียว" ของ Single Window มาใช้อย่างสมบูรณ์ ข้อมูลจะไม่ถูกส่งโดยตรงไปยังศุลกากรหรือไปยังหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ละรายการ ข้อมูลบางส่วนหรือทั้งหมดจะถูกส่งไปยัง TNSW และจะอยู่ในฐานข้อมูลกลางของ TNSW อย่างถาวรหรือในระยะเวลาจำกัด จากนั้นข้อมูลนี้จะถูกทำให้สามารถเข้าถึงได้โดยหน่วยงานภาครัฐที่ต้องการ ไม่ว่าจะด้วยการดาวน์โหลดไปยังระบบหลังบ้านของตนหรือโดยการประมวลผลใน “ระบบคลาวด์” ซึ่งหมายความว่าข้อมูลจะอยู่กับ TNSW ไม่ใช่หน่วยงาน หรืออาจเป็นทั้งสองรูปแบบ ซึ่งในกรณีนี้จะทำให้รัฐบาลมีหน้าที่ในการรับประกันความสมบูรณ์ของทั้งสองรูปแบบ

นอกจากนี้ ข้อมูลที่ผู้ใช้ส่งไปยัง TNSW ต้องได้รับการปฏิบัติทางกฎหมายเหมือนกันกับในกรณีที่ส่งไปยังหน่วยงานภาครัฐที่จำเป็นต้องได้รับโดยตรง

9.2.4 ข้อพิพาทและการระงับข้อพิพาท

บทวิเคราะห์

บทบัญญัติการระงับข้อพิพาทถูกกำหนดไว้ใน PDPA แต่ไม่มีการบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. ธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ฯ และ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ โดยข้อความที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

หมวด 5 ของ PDPA กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง (หรือตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (“คณะกรรมการฯ”) เห็นสมควร) เพื่อควบคุมการร้องเรียนตาม PDPA

มาตรา 72 กำหนดว่า “คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณาเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) ตรวจสอบการกระทำใด ๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (3) โกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
- (4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย”

มาตรา 73 กำหนดว่า “เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

การยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยคำนึงถึงการกำหนดให้ไม่รับเรื่องร้องเรียนหรือยุติเรื่องในกรณีที่ผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นอยู่แล้ว ตามกฎหมายอื่นด้วย”

มาตรา 74 กำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ในมาตรา 73 วรรคสอง หรือเป็นเรื่องร้องเรียนที่ระเบียบนั้นได้กำหนดไม่ได้รับไว้พิจารณา ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา

เมื่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 72 (1) หรือตรวจสอบการกระทำใด ๆ ตามมาตรา 72 (2) แล้วรับฟังได้ว่า เรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่มีมูล ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีคำสั่งยุติเรื่อง

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหรือตรวจสอบตามวรรคสองแล้วรับฟังได้ว่า เรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นเป็นกรณีซึ่งอาจไกล่เกลี่ยได้และคู่กรณีประสงค์จะให้ไกล่เกลี่ย ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดำเนินการไกล่เกลี่ย แต่หากเรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่อาจไกล่เกลี่ยได้ หรือไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจออกคำสั่ง ดังต่อไปนี้

- (1) สั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำของตนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด
- (2) สั่งห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใดเพื่อระงับความเสียหายนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่ยอมดำเนินการตามคำสั่งตามวรรคสาม (1) หรือ (2) ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ในกรณีที่ต้องมีการยึด อายัด หรือ ขยายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อบังคับตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้มีอำนาจสั่งยึด อายัด หรือขยายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อการนั้น

การจัดทำคำสั่งตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม (1) หรือ (2) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

คำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ให้ประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ลงนามแทน

คำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามมาตรา 74 ให้เป็นที่สุด

ในการดำเนินการตามมาตรา 74 เมื่อผลการพิจารณาเป็นประการใด ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบพร้อมด้วยเหตุผล และในกรณีที่ผู้ร้องเรียนหรือผู้ที่มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นอยู่แล้วตามกฎหมายอื่น ให้แจ้งผู้ร้องเรียนทราบ หากผู้ร้องเรียนประสงค์จะฟ้องเรื่องให้ผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินการตามความประสงค์ดังกล่าว และให้ถือว่า ผู้มีอำนาจพิจารณาได้รับเรื่องร้องเรียนนับแต่วันที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญได้รับเรื่องร้องเรียนนั้น”

มาตรา 75 กำหนดว่า “คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจสั่งให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่มีผู้ร้องเรียน หรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้ง จะสั่งให้บุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยก็ได้”

มาตรา 76 กำหนดว่า “ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) มีหนังสือแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ใดมาให้ข้อมูลหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการหรือการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) ตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริง แล้วรายงานต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ใดได้กระทำความผิดหรือทำให้เกิดความเสียหายเพราะฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

ในการดำเนินการตาม (2) หากมีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในสถานที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ใดใดเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริง ยึดหรืออายัดเอกสารหลักฐาน หรือสิ่งอื่นใด ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีไว้หรือใช้เพื่อกระทำความผิด

ในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้รัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งจากข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่าและมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม PDPA มีความรับผิดทางแพ่ง (ระบุไว้ในมาตรา 77 และ 78) โทษอาญา (ระบุไว้ในมาตรา 79-81) และโทษทางปกครอง และบทกำหนดโทษ (ระบุไว้ในมาตรา 82-90)

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

พระราชบัญญัติดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อพิพาทหรือการระงับข้อพิพาทเฉพาะใด ๆ อย่างไรก็ตาม การละเมิด พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ มีบทกำหนดโทษ ซึ่งระบุไว้ในหมวด 6 มาตรา 44-46

พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565

พระราชบัญญัติดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อพิพาทหรือการระงับข้อพิพาทเฉพาะใด ๆ

การระงับข้อพิพาทโดยทั่วไป

ไม่มีกฎหมายฉบับใดในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการระงับข้อพิพาทมากที่สุด ข้อพิพาทถูกควบคุมโดยธรรมชาติของคู่พิพาท และการจัดการข้อพิพาท ดังนั้น จึงจะไม่มีกรณีพิพาทเป็นกรณีพิเศษสำหรับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับระบบ TNSW เนื่องจากยังไม่มี การผ่านกฎหมายการระงับข้อพิพาทเฉพาะใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมระบบ TNSW เช่นเดียวกับกรณีข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิ ในทรัพย์สินทางปัญญา (ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องของตนเอง และอยู่ในอำนาจของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ กลาง) ด้วยเหตุนี้ ข้อพิพาทของระบบ TNSW จึงจัดอยู่ในประเภททั่วไปดังต่อไปนี้

(1) ข้อพิพาทด้านการบริหาร

- (ก) ข้อพิพาทใด ๆ เกี่ยวกับหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ และการประพฤตินิยมชอบของรัฐบาลภายในขอบเขตอำนาจ/หน้าที่ จะอยู่ภายใต้อำนาจศาลปกครองและกฎระเบียบที่เกี่ยวกับกระบวนการทางปกครอง

(2) ข้อพิพาททางแพ่ง

- (ก) ข้อพิพาทใด ๆ เกี่ยวกับหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ หรือบุคคลและหน่วยงานเอกชน และการประพฤตินิยมชอบในการฝ่าฝืน สัญญาหรือข้อตกลง (ในกรณีของหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐที่สัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวไม่ใช่สัญญาหรือข้อตกลง ทางปกครอง) จะอยู่ภายใต้อำนาจศาลแพ่งและบังคับใช้ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง

(3) ข้อพิพาททางอาญา

- (ก) ข้อพิพาทใด ๆ เกี่ยวกับหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ หรือบุคคลและหน่วยงานเอกชน และความประพฤตินิยมที่ระบุไว้ โดยเฉพาะในข้อบังคับหรือการกระทำใด ๆ ที่ระบุว่าบทบัญญัติดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญา จะอยู่ภายใต้เขตอำนาจ ของศาลอาญาและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับความผิดทางชั้นตอนอาญา

โปรดทราบว่าหากเรื่องพิพาทมีระเบียบและกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้ (เช่น สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา) ข้อพิพาทดังกล่าวจะอยู่ ภายใต้กฎที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว และต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติการระงับข้อพิพาทที่กำหนดตามศาลที่เหมาะสม

บทสรุป

บทบัญญัติของกฎหมายข้างต้นเป็นหลักการพื้นฐานสำหรับการระงับข้อพิพาทในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ TNSW

9.2.5 สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

บทวิเคราะห์

บทบัญญัติการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (IPR) กำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งแต่ละฉบับเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาประเภทใดประเภทหนึ่งเป็นการเฉพาะ ตัวอย่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการที่เสนอโดย TNSW ได้แก่ (1) พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (2) พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (3) พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ (4) พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ในประเทศไทยไม่มีกฎหมายฉบับใดที่มีความครอบคลุมการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาทั้งหมด โดยกฎหมายแต่ละฉบับจะคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่แตกต่างกัน แม้ว่าสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภทจะได้รับความคุ้มครองโดยกฎหมายเฉพาะแต่ละฉบับ แต่ทั้งหมดอยู่ภายใต้การควบคุมของกรมทรัพย์สินทางปัญญา ด้วยเหตุนี้ การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาภายในระบบ NSW (และการละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง) จะอยู่ภายใต้การควบคุมของกรมทรัพย์สินทางปัญญา และต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายโดยไม่คำนึงถึงแพลตฟอร์ม (ไม่ว่าจะดำเนินการภายในระบบ TNSW หรือไม่)

บทสรุป

บทบัญญัติของกฎหมายข้างต้นเป็นหลักการพื้นฐานสำหรับการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ TNSW

9.2.6 ปัญหาการแข่งขัน

บทวิเคราะห์

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการแข่งขันของภาคเอกชน มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2560 เป็นต้นไป

ประเด็นดังต่อไปนี้สอดคล้องกับ

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

มาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 กำหนดว่า พระราชบัญญัตินี้มีให้ใช้บังคับแก่การกระทำของ

- (1) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น
- (2) รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ดำเนินการตามกฎหมายหรือมติของคณะรัฐมนตรีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ ผลประโยชน์ส่วนรวม หรือจัดให้มีสาธารณูปโภค

ตามมาตรา 4 (2) ทั้งกรมศุลกากร (ในฐานะหน่วยงานของรัฐ) และบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) (National Telecom Public Company Limited: NT) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กรมศุลกากรกำหนดให้มีการพัฒนาและให้บริการ TNSW (ในฐานะรัฐวิสาหกิจ) ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การแข่งขันฯ

อย่างไรก็ตาม เอกชนยังคงต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ พ.ร.บ. การแข่งขันฯ เกี่ยวกับการแข่งขันที่เป็นธรรม การต่อต้านการแข่งขันในตลาด การผูกขาด การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม และการกระทำที่ผิดต่อตำแหน่งหน้าที่อาจเป็นอันตรายต่อการแข่งขันและจำกัดทางเลือกของผู้บริโภค

การมีส่วนร่วมของผู้ให้บริการภาคเอกชนในการเชื่อมต่อหรือให้บริการเสริมสำหรับ TNSW จะต้องได้รับการอนุมัติจาก NT โดยผู้ให้บริการดังกล่าวต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดของ NT การตัดสินใจของ NT ในส่วนนี้จัดทำโดยคณะกรรมการ TNSW

บทสรุป

บทบัญญัติข้างต้นเป็นหลักการพื้นฐานสำหรับการแข่งขัน/การระงับข้อพิพาทของภาคเอกชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ TNSW อย่างไรก็ตาม ผู้ให้บริการภาคเอกชนจะต้องได้รับการประเมินอีกครั้งเมื่อเงื่อนไขของข้อตกลงการอนุญาตระหว่าง กรมศุลกากร และ NT ได้เปิดให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง

9.2.7 การเงิน

บทวิเคราะห์

ในปัจจุบัน ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้ต้องชำระสำหรับการทำธุรกรรมผ่าน TNSW เป็นอัตราคงที่ 25 บาทต่อธุรกรรม โดยมีส่วนลดตามจำนวนธุรกรรม ค่าธรรมเนียมดังกล่าวถูกเรียกเก็บโดยผู้ให้บริการเสริม สำหรับธุรกรรม B2G ทุกรายการที่ดำเนินการบนระบบดังกล่าว และกฎหมายได้อนุญาตให้ผู้ให้บริการเสริมสามารถเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวได้ ทั้งนี้ อัตราของค่าธรรมเนียมถูกกำหนดโดยกรมศุลกากร

ไม่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับการใช้งาน TNSW นอกเหนือจากการเข้าถึงเครือข่ายปกติ

ปัจจุบันไม่มีระเบียบ กฎ หรือกฎหมายเฉพาะที่ใช้ควบคุมค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ใช้งานภาคเอกชนที่ใช้ระบบ TNSW

นอกจากนี้ ไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับฉบับใดที่มีบทบัญญัติครอบคลุมการเก็บค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บโดยหน่วยงานภาครัฐของไทย รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐทั้งหมด ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายสำหรับการใช้บริการดังกล่าวจะอยู่ภายใต้ประกาศและระเบียบของหน่วยงานภาครัฐนั้น ๆ

จากมติคณะกรรมการพัฒนาระบบบริหารจัดการโลจิสติกส์และบริการแห่งชาติ (กปร.) ครั้งที่ 2/2565 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2565 (คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2565) ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับ NSW นั้นได้รับการพิจารณาโดยคณะอนุกรรมการฯ National Single Window (“คณะอนุกรรมการ TNSW”) การบริหารและการพัฒนา คณะอนุกรรมการฯ อาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายสูงสุดที่สามารถเรียกเก็บจากผู้ให้บริการระบบ TNSW ได้ตามมติคณะกรรมการดังกล่าว

บทสรุป

เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของระบบ TNSW และไม่สามารถยืนยันความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ได้ให้ไว้ จึงเห็นควรให้มีการชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมดังกล่าว

9.3 บทวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์กฎหมายในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า/ส่งออก หรือการผ่านแดน โดยกฎหมายประกอบด้วยทั้งกฎหมายหลักและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาถ้อยคำของกฎหมายหรือข้อบังคับในปัจจุบันที่เป็นอุปสรรคต่อข้อกำหนดของ TNSW โดยทั่วไป ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นเมื่อใดก็ตามที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ค้ามีการแลกเปลี่ยน "เอกสาร" หรือ "แบบฟอร์ม" กับหน่วยงานภาครัฐ เอกสารดังกล่าวอาจเป็นคำขอที่ร่างขึ้นใหม่สำหรับใบรับรอง ใบอนุญาต หรือการอนุญาตอื่น ๆ ต้นฉบับหรือสำเนาของเอกสารประกอบเพื่อยืนยันตัวบุคคล (เช่น หมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี เลขทะเบียนบริษัท เลขทะเบียนผู้นำเข้า/ส่งออก เลขทะเบียนตัวแทนออกของ ใบรับรองการปฏิบัติตามภาษี เป็นต้น) ต้นฉบับหรือสำเนาของเอกสาร เช่น ใบกำกับสินค้า ใบตราส่งสินค้า รายการโหลด ฯลฯ ทั้งนี้ ความหมายทั่วไปของคำว่า "เอกสาร" ทำให้เข้าใจได้ว่าจะอยู่ในรูปแบบของกระดาษ เช่นเดียวกับคำว่า "ลายเซ็น" ซึ่งทำให้เข้าใจได้ว่า เป็นลายเซ็นที่เขียนด้วยลายมือ และคำว่า "ตราประทับ" ทำให้เข้าใจได้ว่า เป็นตราประทับ

การบังคับใช้ของกฎหมายที่มีความ 'คลุมเครือ' อาจนำไปสู่ปัญหาในการตีความ และทำให้คำดังกล่าวถูกแทนที่ด้วยความหมายอื่นผ่าน "การบันทึกข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์" ซึ่งวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ในครั้งนี้เพื่อยืนยันว่า ปัญหาด้านกฎหมายส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

9.3.1 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2560 เป็นต้นไป

พระราชบัญญัติศุลกากรมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการนำเข้าและส่งออกสินค้าและกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีการศุลกากร และกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกรมศุลกากร ได้แก่ การตรวจสอบและตราสินค้า การจัดเก็บอากรและภาษีศุลกากร รวมทั้ง

การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับศุลกากร ตลอดจนมีบทบัญญัติเกี่ยวกับผลทางกฎหมายของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ในกระบวนการทางศุลกากร

ข้อความต่อไปนี้นี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติศุลกากร

มาตรา 11 ของพระราชบัญญัติศุลกากร กำหนดว่า การดำเนินการทางศุลกากร ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่า มีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการทางศุลกากรโดยเอกสาร ทั้งนี้ การนำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการศุลกากร ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ดังนั้น พระราชบัญญัติศุลกากรจึงสอดคล้องกับ พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ และ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ โดยกำหนด ให้มีการรอบของกฎหมายทางด้านธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และหน้าที่ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับกระบวนการทางศุลกากรเพิ่มเติม ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าว การใช้ข้อมูลจะต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และเนื่องจาก พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ได้ถูกแทนที่โดย พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐในปัจจุบัน จึงต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ

9.3.2 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ และ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ เป็นกฎหมายหลัก 2 ฉบับ ที่ใช้ในการควบคุมความถูกต้อง การดำเนินการ และการใช้บังคับของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ลายเซ็น และตราประทับ ซึ่งใช้แทนกฎหมายอื่นที่ไม่ได้มีการยกเว้น ไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น ในกรณีที่มีกฎหมายที่ขัดหรือแย้งกัน จะต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ และ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ (เว้นแต่จะได้รับการยกเว้นตามกฎหมายที่กำหนด) นอกจากนี้ ในปัจจุบันยังไม่มียกเว้นเกี่ยวกับการทำธุรกิจ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่จะนำมาแทนที่ พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ หรือ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ อย่างไรก็ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นและตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ และ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ นั้น หน่วยงานภาครัฐอาจขอยกเว้นการดำเนินการตามกฎหมายได้โดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกาตามบทบัญญัติการยกเว้น ดังกล่าว

9.4 การจัดตั้ง National Single Window

ประเทศไทยมีการจัดตั้ง ดำเนินการ และอยู่ระหว่างการบริหารจัดการระบบ National Single Window โดยการจัดตั้ง TNSW และอำนาจหน้าที่ของ TNSW มีผลบังคับใช้ตามบทบัญญัติด้านล่าง

คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการพัฒนาระบบบริหารจัดการการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ

คณะรัฐมนตรีแห่งประเทศไทย (ตามมติ ครม. วันที่ 6 ธันวาคม 2548) มอบหมายให้กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานหลักในการจัดตั้ง TNSW โดยให้มีความสอดคล้องกับ ASEAN Single Window

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับ TNSW เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบบริหารจัดการการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ (National Logistics and Services Management System Development Committee: NLDC) เพื่อกำกับดูแลแผนการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ โดยมีการออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 90/2550 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ และต่อมาได้มีการกำหนดเป็น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งระเบียบดังกล่าว ได้ให้อำนาจ NLDC ในการเสนอความเห็นหรือคำแนะนำต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการการขนส่งและบริการของประเทศ และการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ

เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีและสอดคล้องกับภารกิจของคณะกรรมการฯ ดังกล่าว NLDC ได้มีมติคณะกรรมการฯ (โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี) มอบหมายให้กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในการพัฒนา TNSW และ ปฏิบัติงานตามมติที่ประชุม เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติและการกำหนดตัวชี้วัดประจำปีสำหรับการพัฒนา TNSW

คณะกรรมการ

เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2017 NLDC ได้แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการบริหารและการพัฒนา TNSW (“คณะกรรมการ TNSW”) เพื่อกำหนด กำกับดูแล และควบคุมผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ TNSW เพื่อให้ระบบ TNSW มีความมั่นคงและต่อเนื่อง (ตามคำสั่งคณะกรรมการฯ ที่ 1/2560 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการบริหารและพัฒนา NSW) อย่างไรก็ตาม ได้กำหนดให้อธิบดีกรมศุลกากร เป็นประธานคณะกรรมการฯ ดังกล่าว ดังนั้น จากอำนาจหน้าที่ของ NLDC และความรับผิดชอบของกรมศุลกากร จึงอาจทำให้เกิดการขัดกันของผลประโยชน์ในการพัฒนาและการดำเนินงานของระบบ TNSW ในประเทศไทย

กฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการนำเข้า การส่งออก การนำเข้าผ่าน และโลจิสติกส์ พ.ศ. 2557) กำหนดให้กรมศุลกากรรับผิดชอบการพัฒนา ระบบ TNSW

บริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)

เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2561 (ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2561) การสื่อสารแห่งประเทศไทย (Communications Authority of Thailand: CAT) และผู้ให้บริการอีก 2 ราย ได้แก่ บริษัท เทคสยาม จำกัด และบริษัท เน็ตเบย์ จำกัด (มหาชน) ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการฯ ให้เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาและให้บริการระบบ TNSW โดยคณะรัฐมนตรียังได้มอบหมายให้กรมศุลกากรดำเนินการจัดทำข้อตกลงกับ CAT เพื่อให้ CAT เป็นผู้ดำเนินการระบบ TNSW และเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2563 กรมศุลกากรและ CAT ได้ลงนามในสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิสำหรับระบบการให้บริการ NSW เลขที่ 50/2564 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2563 (“ข้อตกลงการอนุญาตฯ ปี 2563”) ต่อมาข้อตกลงการอนุญาตฯ ปี 2563 ได้ถูกโอนไปเป็นของบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) (National Telecom Public Company Limited: NT) เนื่องจากการควบรวมกิจการระหว่าง CAT และองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (Telephone Organization of Thailand: TOT)

ทั้งนี้ เมื่อมีการขอรายละเอียดของข้อตกลงการอนุญาตฯ ปี 2563 กรมศุลกากรได้ปฏิเสธการให้ข้อมูลดังกล่าว โดยอ้างถึงเอกสิทธิ์ของรัฐบาลในการเปิดเผยข้อมูล ด้วยเหตุนี้ สัญญาดังกล่าวจึงไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะ ดังนั้น จึงไม่สามารถตรวจสอบสิทธิและหน้าที่ของกรมศุลกากรและ NT ภายใต้สัญญาดังกล่าวได้

อย่างไรก็ตาม ตามสัญญาดังกล่าว สามารถดูข้อมูลต่อไปนี้ได้จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2565 (อ้างอิงจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2561 และข้อตกลงการอนุญาตฯ ปี 2563) ซึ่งระบุว่าบทบาทของ NT คือ การให้บริการดังต่อไปนี้

- 1) จัดหาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับ NSW เพื่อทดแทนระบบเดิม
- 2) พัฒนาระบบกลางของประเทศให้เป็นรูปแบบเดียว และพัฒนาระบบเชื่อมต่อของเครือข่ายสำหรับหน่วยงานของรัฐ
- 3) พัฒนาระบบการประสานงานระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจด้านการขนส่ง
- 4) พัฒนาระบบเชื่อมโยงการชำระเงินออนไลน์
- 5) พัฒนาระบบอื่น ๆ เพื่อรองรับการรับส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์และ G2G
- 6) พัฒนาการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบการ หน่วยงาน และประชาชน และ
- 7) ให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการถ่ายโอนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ NSW

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรียังได้พิจารณาบทบาทของ NT ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบ TNSW และกำหนดให้กรมศุลกากรปรับปรุงขอบเขตหน้าที่ของ NT ตามความเหมาะสม

นอกจากนี้ จากการประชุมร่วมกับกรมศุลกากร เจ้าหน้าที่กรมศุลกากรได้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1) กรมศุลกากรรับผิดชอบระบบ TNSW และว่าจ้างบุคคลภายนอกทำหน้าที่ดำเนินการและพัฒนาระบบ TNSW ให้กับ NT
- 2) กรมศุลกากรรับผิดชอบประเด็นที่เกี่ยวข้องกับระบบ TNSW และข้อตกลงการอนุญาตฯ ปี 2563 รวมการกำหนดการใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับ NT

3) ผู้ใช้ต้องลงทะเบียนระบบ TNSW กับกรมศุลกากร และ

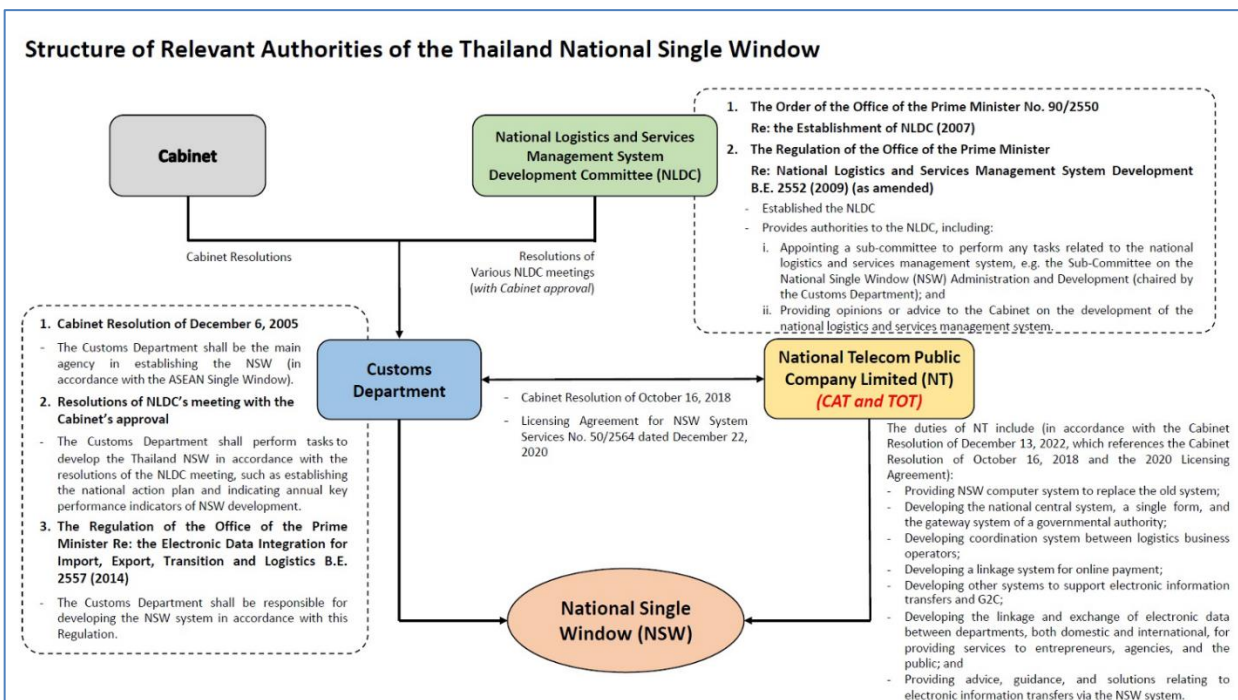
4) หากมีปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับระบบ TNSW ควรติดต่อกรมศุลกากรเป็นหน่วยงานแรก

อย่างไรก็ดี แม้จะมีข้อมูลจำนวนมาก แต่การประชุมหารือร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น อาจมีความคลาดเคลื่อนหรือปัญหาความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้ ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการเสนอขอข้อตกลงการอนุญาตฯ ปี 2563 เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล (หากเป็นไปได้)

กรมศุลกากรในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการจัดทำข้อตกลงระดับบริการ (Service Level Agreements: SLA) แก่ผู้ใช้ระบบ TNSW ปัจจุบันยังไม่มีการดำเนินการเกี่ยวกับ SLA ส่งผลให้การดำเนินงานของ TNSW ไม่มีการรับประกันประสิทธิภาพการให้บริการหรือมาตรการในการเยียวยา กรณีดังกล่าวจึงเป็นข้อบกพร่องที่สำคัญที่ควรได้รับการแก้ไข ทั้งนี้ ข้อตกลงการอนุญาตฯ ที่ทำขึ้นระหว่างกรมศุลกากรและ NT ควรมีมาตรการป้องกันที่ครอบคลุมในทุกมิติ รวมถึงการกำหนดให้ NT ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ SLA

บทสรุป

กระบวนการทางกฎหมายที่ TNSW ก่อตั้งขึ้นและดำเนินการในประเทศไทยในปัจจุบัน สามารถสรุปได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 7: โครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ TNSW

แม้ว่ากระบวนการทางกฎหมายและอำนาจในการจัดตั้งและดำเนินการเกี่ยวกับ TNSW จะเป็นที่มาของกฎหมายแล้ว แต่เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาและความขัดแย้งทางกฎหมายที่อาจเกิดขึ้น จึงควรมีการตรา "พระราชบัญญัติ TNSW" เพื่อเป็นกฎหมายหลัก (เช่น การเสนอกฎหมายผ่านรัฐสภา ดังเช่นในกรณีของ พ.ร.บ. ธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ และ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการฯ) เนื่องจากโครงสร้างที่ซับซ้อนของ NSW พระราชบัญญัติ TNSW จึงควรมีการกำหนดขอบเขตและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมาตรการในการกำกับดูแลการแข่งขันต่าง ๆ ในระบบ TNSW การตราพระราชบัญญัตินี้จะเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของ TNSW และช่วยส่งเสริมความร่วมมือ รวมทั้งเป็นการกำหนดหน่วยงาน หน้าที่ และภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบ TNSW

9.5 พันธกรณีระหว่างประเทศ

ประเทศที่เป็นสมาชิกของ WTO หรืออยู่ในกระบวนการภาคยานุวัติมีข้อผูกมัดที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation Agreement: TFA) ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่ปี 2560 ซึ่งในความเป็นจริงการใช้งานระบบ Single Window นั้น เป็นภาระหน้าที่ภายใต้ TFA ข้อ 10/4 ซึ่งระบุว่า

“สมาชิกจะต้องพยายามสร้าง หรือคงไว้ซึ่ง single window เพื่อให้ผู้ประกอบการด้านการค้าสามารถส่งเอกสาร และ/หรือข้อมูลที่กำหนดสำหรับใช้ในการนำเข้า ส่งออก หรือการขนส่งสินค้า ผ่านช่องทางเดียวไปยังเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง”

นอกจากนี้ แนวคิดที่ว่า Single Window ควรเป็น "การส่งครั้งเดียว" เพื่อช่วยในการอำนวยความสะดวก ได้มีการระบุในกรณีดังกล่าวไว้ในเอกสารฉบับเดียวกัน

“ในกรณีที่มีการส่งเอกสาร และ/หรือข้อมูลที่กำหนดแล้วผ่าน single window เจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะไม่ร้องขอเอกสาร และ/หรือข้อมูลดังกล่าวอีก ยกเว้นในกรณีเร่งด่วน และกรณียกเว้นอื่น ๆ ซึ่งจะต้องมีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ”

บทบัญญัติอื่น ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินการของ NSW ได้กำหนดไว้ในมาตรา 8 ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานชายแดน

“สมาชิกแต่ละรายจะต้องมอบหมายให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมชายแดนและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า ส่งออก และขนส่งสินค้า ร่วมมือและประสานงานร่วมกันในการอำนวยความสะดวกทางการค้า”

การนำ NSW ไปใช้นั้นเป็นการแสดงถึงการปฏิบัติตามพันธกรณีข้างต้น ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อ “มีนัยสำคัญ” ต่อโครงสร้างทางกฎหมายของ NSW ในประเทศไทย

ส่งผลให้ NSW สามารถอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงานกับประเทศอื่น ๆ หรือกับหน่วยงานที่เป็นตัวแทนของกลุ่มการค้าที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกหรือมีข้อตกลงร่วมกัน

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อกำหนดของข้อตกลงบางฉบับ เช่น ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade In Goods Agreement: ATIGA) ที่ประเทศไทยเป็นภาคี ซึ่งระบุว่า²¹

“ประเทศสมาชิกจะต้องดำเนินการที่จำเป็นเพื่อจัดตั้งและดำเนินการ National Single Windows และ ASEAN Single Window ตามบทบัญญัติของความตกลงเพื่อจัดตั้งและดำเนินการ ASEAN Single Window และพิธีสารเพื่อจัดตั้งและดำเนินการ ASEAN Single Window”

กล่าวได้ว่า “ความร่วมมือ” ระหว่าง NSW และระบบภายนอก เช่น ASEAN Single Window มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยน “เอกสาร” ผ่านกระบวนการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

ดังนั้น จากมุมมองทางกฎหมายภายในประเทศ ความสอดคล้องและการปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว จึงได้มีการกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้องของบันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และการถ่ายโอนข้อมูล ตลอดจนบทบัญญัติที่ตั้งใจไว้ที่จะได้กล่าวต่อไปเกี่ยวกับการรับรองความถูกต้องของข้อมูลต่างประเทศ

การดำเนินการตามข้อตกลงเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลตามข้อตกลงที่ทำร่วมกับกลุ่มการค้าระหว่างประเทศ/ภูมิภาค อาจใช้เวลาในการดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ควรมีการเตรียมความพร้อมของ TNSW เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่า เอกสารที่จำเป็นทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการค้าสามารถดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ภายใน TNSW ได้ ตามมาตรฐานสากล (เช่น การลงลายมือชื่อผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์รุ่น UNCITRAL) รวมทั้งที่ถูกสร้างขึ้นโดยใช้ชุดข้อมูลที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

การกำหนดให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลเป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์ของ TFA ข้อ 10.3 ซึ่งระบุว่า:

“สมาชิกจะได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการตามมาตรฐานสากลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับพิธีการและขั้นตอนการนำเข้า ส่งออก หรือการขนส่งสินค้าผ่านแดน เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในข้อตกลงนี้”

²¹ ATIGA: ASEAN Trade In Goods Agreement, May 2010, Article 49

การดำเนินการตามมาตรฐานสากลเป็นไปตามข้อแนะนำที่ 33 และ 35 ของ UN/CEFACT

“การดำเนินการตามมาตรฐานสากลเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นและสำคัญสำหรับการใช้งานและกระบวนการในการบริหารจัดการ Single Window โดยการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้เกิดการปรับขนาดการให้บริการและการประสานร่วมกันที่ง่ายขึ้นระหว่างผู้เข้าร่วมทั้งหมดในห่วงโซ่อุปทานระหว่างประเทศ”²²

การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างระบบในระดับภูมิภาค/ระหว่างประเทศเป็นผลมาจากการแลกเปลี่ยนข้อความ ดังนั้น จึงควรมีการตรวจสอบความเข้ากันได้ของชุดข้อมูลผ่านองค์ประกอบของข้อมูลที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน (เช่น มีความหมายเหมือนกัน) ตัวอย่างเช่น คำว่า 'ประเทศต้นทาง' ให้มีความหมายเหมือนกันทั้ง 2 ระบบ

เมื่อมีการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านการค้า มาตรฐานสากลที่มีการใช้อย่างแพร่หลาย คือ WCO Data Model 3.x²³ (DM3) โดย WCO DM3 จะใช้ชุดข้อมูล UNTDED ISO-7372 ซึ่งองค์ประกอบของชุดข้อมูลดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบเปิดในการค้าระหว่างประเทศ

พจนานุกรมข้อมูล TNSW ของประเทศไทยสร้างขึ้นบน Harmonized Data Model (HDM) ซึ่งสามารถทำงานร่วมกับ DM3 ได้ แม้ว่าจะเป็นรุ่นก่อนหน้าก็ตาม

อย่างไรก็ดี กรณีดังกล่าวเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการรวบรวมบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทำให้เกิดความมั่นใจว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลทั้งในปัจจุบันและอนาคตเป็นพันธกรณีทางกฎหมาย ประการแรก การบันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับอำนาจจากกฎหมายของต่างประเทศควรได้รับการรับรองตามกฎหมายเช่นเดียวกับบันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ดำเนินการในประเทศ หากข้อกำหนดดังกล่าวไม่ได้รับการรองรับในกฎหมายการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่แล้ว ก็ควรบัญญัติไว้ในกฎหมาย NSW ฉบับใหม่ (ตามคำแนะนำด้านบน) UNCITRAL แนะนำให้ใช้ถ้อยคำต่อไปนี้

“บันทึกข้อมูลการโอนย้ายทางอิเล็กทรอนิกส์จะไม่ถูกปฏิเสธผลทางกฎหมาย ความถูกต้อง หรือการบังคับใช้ อันเป็นผลมาจากการกำหนดหรือใช้บังคับในต่างประเทศ”²⁴

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระราชบัญญัติ NSW ควรระบุว่ามาตรฐานสากล (เช่น WCO DM3) ควรเป็นข้อบังคับในการออกแบบข้อความและฐานข้อมูล TNSW

²² UN/CEFACT, Recommendation No. 35, Chapter III

²³ ในขณะที่เขียนเวอร์ชันล่าสุดคือ Data Model 3.11

²⁴ UNCITRAL Model Law on Electronic Transferable Records, 2017, Article 19

9.6 บทสรุปและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นทางกฎหมาย

ชื่อกฎหมาย/ระเบียบ	วันที่มีผลใช้บังคับ	ประเภท	ออกโดย	ดำเนินการโดย	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ
มติคณะรัฐมนตรี 13 ธันวาคม 2565	13 ธันวาคม 2565	-	คณะรัฐมนตรี	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตาม ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย	ค่าบริการที่เรียกเก็บโดย NT จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนด ของคณะกรรมการบริหาร และพัฒนา TNSW
มติคณะรัฐมนตรี 6 ธันวาคม 2548	6 ธันวาคม 2548	-	คณะรัฐมนตรี	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตาม ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย	ประเทศไทยได้จัดทำและ ดำเนินการ ระบบ National Single Window โดยการจัดทำ ระบบ TNSW และอำนาจ หน้าที่เป็นไปตามบทบัญญัติ ของกฎหมาย
มติคณะรัฐมนตรี 16 ตุลาคม 2561	16 ตุลาคม 2561	-	คณะรัฐมนตรี	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตาม ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย	ประเทศไทยได้จัดทำและ ดำเนินการ ระบบ National Single Window โดยการจัดทำ ระบบ TNSW และอำนาจ หน้าที่เป็นไปตามบทบัญญัติ ของกฎหมาย
ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์	1 มกราคม 2468	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	-	ในบริบทของ TNSW ความคุ้มครองจำเป็นต้อง ครอบคลุมไปถึงข้อมูล เชิงพาณิชย์ที่เป็นความลับ ซึ่งอยู่ในรูปแบบของข้อความ ปัจจุบัน PDPA ยังไม่มี การกำหนดที่ครอบคลุมถึง ข้อมูลดังกล่าว และไม่มี
ประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง พ.ศ. 2478 และที่แก้ไข เพิ่มเติม	20 มิถุนายน 2478	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	ร.ม.ยุดิธรรม	กฎหมายเฉพาะในประเทศไทย ที่คุ้มครองข้อมูลเชิงพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม TCCC, TCC และ กฎหมายเสริมอื่น ๆ ได้รับความ คุ้มครองในระดับหนึ่ง
พระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	18 กรกฎาคม 2550	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม	กฎหมายเฉพาะในประเทศไทย ที่คุ้มครองข้อมูลเชิงพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม TCCC, TCC และ กฎหมายเสริมอื่น ๆ ได้รับความ คุ้มครองในระดับหนึ่ง
พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 และที่แก้ไข เพิ่มเติม	21 มีนาคม 2537	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	บทบัญญัตินี้เป็นหลักการ พื้นฐานสำหรับการคุ้มครอง ทรัพย์สินทางปัญญาในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับ TNSW
ประมวลกฎหมายอาญา	1 มกราคม 2500	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	-	ในบริบทของ TNSW ความคุ้มครองจำเป็นต้อง ครอบคลุมไปถึงข้อมูล เชิงพาณิชย์ที่เป็นความลับ ซึ่งอยู่ในรูปแบบของข้อความ ปัจจุบัน PDPA ยังไม่มี การกำหนดที่ครอบคลุมถึง ข้อมูลดังกล่าว และไม่มี
ประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา พ.ศ. 2478 และที่แก้ไข เพิ่มเติม	10 มิถุนายน 2478	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ยุติธรรม	กฎหมายเฉพาะในประเทศไทย ที่คุ้มครองข้อมูลเชิงพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม TCCC, TCC และ กฎหมายเสริมอื่น ๆ ได้รับความ คุ้มครองในระดับหนึ่ง

ชื่อกฎหมาย/ระเบียบ	วันที่มีผลใช้บังคับ	ประเภท	ออกโดย	ดำเนินการโดย	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ
พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560	13 พฤศจิกายน 2560	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	กระทรวงการคลัง	พระราชบัญญัติศุลกากร สอดคล้องและสนับสนุนกับ ETA และ EPA โดยจัดให้มี กรอบทางกฎหมายเพิ่มเติม สำหรับการทำการธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์และหน้าที่ การบริหารที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการทางศุลกากร
พระราชบัญญัติ การบริหารราชการแผ่นดิน ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565	10 มกราคม 2565 (ยกเว้นความใน มาตรา 12 วรรค สองของมาตรา 15 มาตรา 19 และ มาตรา 22 ซึ่งมีผล ณ วันที่ 13 ม.ค. 2565)	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	นายกรัฐมนตรี	บทบัญญัติดังกล่าวเป็นหลัก การพื้นฐานสำหรับการระงับ ข้อพิพาทในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ TNSW
พระราชบัญญัติธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไข เพิ่มเติม	3 เมษายน 2544	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม	พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และพระราชบัญญัติ การปฏิบัติราชการทาง อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565
พระราชบัญญัติ สำนักงานพัฒนาธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2562	15 เมษายน 2562	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม	กำหนดให้มีหน่วยงานพื้นฐาน และแพลตฟอร์มทางกฎหมาย ที่จำเป็นสำหรับการตรวจสอบ ความถูกต้อง การส่ง และการ ยอมรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ลายเซ็น และตราประทับในการ ทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของรัฐ และหน่วยงานของรัฐ
ประกาศของ NT เรื่อง คำบริการของ National Single Window (NSW)	19 ธันวาคม 2565	ประกาศ	NT	NT	เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติ ทางกฎหมายเกี่ยวกับการ กำหนดค่าธรรมเนียม ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ของระบบ TNSW และ ไม่สามารถยืนยันความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของข้อมูล ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้ไว้ได้ จึงเห็นควรให้มีการชี้แจง เพิ่มเติมเกี่ยวกับค่าธรรมเนียม ดังกล่าว
ประกาศของ NT เรื่อง คุณสมบัติผู้ใช้และมาตรฐาน การเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ National Single Window (NSW)	N/A	ประกาศ	NT	NT	
คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 90/2550 เรื่อง การจัดตั้ง NLDC	23 มีนาคม 2550	กฎหมายลำดับ รอง	สำนักนายกรัฐมนตรี	สำนักนายกรัฐมนตรี	ประเทศไทยได้จัดทำและ ดำเนินการ ระบบ National Single Window โดยการจัดทำ ระบบ TNSW และอำนาจ หน้าที่มีผลบังคับใช้ผ่าน บทบัญญัติของกฎหมาย
พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไข เพิ่มเติม	14 กรกฎาคม 2522	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	บทบัญญัตินี้เพียงพอที่จะเป็น พื้นฐานสำหรับการคุ้มครอง ทรัพย์สินทางปัญญา ในสภาพแวดล้อม TNSW

ชื่อกฎหมาย/ระเบียบ	วันที่มีผลใช้บังคับ	ประเภท	ออกโดย	ดำเนินการโดย	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ
พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562	28 พฤษภาคม 2562 (ยกเว้น บทบัญญัติ ในหมวด 2, 3, 5, 6, 7, มาตรา 95 และ มาตรา 96 ที่มีผลใช้บังคับ ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2565)	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (กปภ.)	พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ควบคุม การรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นของผู้ใช้ระบบ TNSW) และเป็น กฎหมายที่มีอำนาจสูงสุด ซึ่งกำหนดให้มีการคุ้มครอง ข้อมูลและความเป็นส่วนตัว สำหรับองค์กรและบุคคลภายใต้ เขตอำนาจศาลของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ในบริบทของ TNSW การคุ้มครองจำเป็นต้อง ขยายไปถึงข้อมูลทางการค้า ที่เป็นความลับซึ่งอยู่ในข้อมูล ปัจจุบัน PDPA ยังไม่ครอบคลุม ข้อมูลดังกล่าว และไม่มี กฎหมายเฉพาะในประเทศไทย ที่ควบคุมการคุ้มครองข้อมูล เชิงพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม TCCC, TCC และกฎหมาย เสริมอื่น ๆ ได้รับการคุ้มครอง ในระดับหนึ่ง
พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	23 สิงหาคม 2560	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	กระทรวงการคลัง	เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติ ทางกฎหมายเกี่ยวกับการ กำหนดค่าธรรมเนียม ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ของระบบ TNSW และ ไม่สามารถยืนยันความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของข้อมูล ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้ไว้ได้ จึงเห็นควรให้มีการชี้แจง เพิ่มเติมเกี่ยวกับค่าธรรมเนียม ดังกล่าว
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การพัฒนาระบบบริหารจัดการโลจิสติกส์ และบริการของประเทศ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	23 พฤษภาคม 2552	กฎหมายระดับ รอง	สำนักนายกรัฐมนตรี	NLDC	ประเทศไทยได้จัดทำและ ดำเนินการ ระบบ National Single Window โดยการจัดทำ ระบบ TNSW และอำนาจ หน้าที่มีผลบังคับใช้ ผ่านบทบัญญัติของกฎหมาย
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การบูรณาการข้อมูล ทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการนำเข้า ส่งออก เปลี่ยนผ่าน และโลจิสติกส์ พ.ศ. 2557 และที่แก้ไข เพิ่มเติม	23 กันยายน 2557	กฎหมายระดับ รอง	สำนักนายกรัฐมนตรี	กรมศุลกากร	พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และพระราชบัญญัติการปฏิบัติ ราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 กำหนดให้มี หน่วยงานพื้นฐานและ แพลตฟอร์มทางกฎหมาย

ชื่อกฎหมาย/ระเบียบ	วันที่มีผลใช้บังคับ	ประเภท	ออกโดย	ดำเนินการโดย	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ
					ที่จำเป็นสำหรับการตรวจสอบความถูกต้อง การส่ง และการยอมรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ลายเซ็น และตราประทับในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ที่เกี่ยวข้อง กับองค์กรของรัฐและหน่วยงานของรัฐ
มติที่ประชุม กปปส. (โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี)	2550-ปัจจุบัน	-	NLDC	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ NLDC มอบหมาย	ประเทศไทยได้จัดตั้งดำเนินการ และอยู่ระหว่างการบริหารจัดการระบบ National Single Window โดยการจัดทำระบบ TNSW และอำนาจหน้าที่มีผลบังคับใช้ผ่านบทบัญญัติของกฎหมาย
พระราชกฤษฎีกากำหนดให้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งทางแพ่งและพาณิชย์ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549	16 มีนาคม 2550	กฎหมายระดับรอง	รัฐสภา	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 กำหนดให้มีหน่วยงานพื้นฐานและแพลตฟอร์มทางกฎหมายที่จำเป็นสำหรับความถูกต้อง การส่ง และการยอมรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ลายเซ็น และตราประทับในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ที่เกี่ยวข้อง กับองค์กรของรัฐและหน่วยงานของรัฐ
พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560	5 ตุลาคม 2560	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	บทบัญญัตินี้เป็นหลักการพื้นฐานสำหรับการแข่งขัน/การระงับข้อพิพาทสำหรับภาคเอกชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ TNSW อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับการประเมินอีกครั้งเมื่อเงื่อนไขของข้อตกลงการอนุญาตใช้งานระหว่างกรมศุลกากร และ NT ถูกเปิดให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง
พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	22 กรกฎาคม 2545	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	ข้อกำหนดข้างต้นเป็นหลักการพื้นฐานสำหรับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ TNSW
พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	13 กุมภาพันธ์ 2534	พระราชบัญญัติ	รัฐสภา	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	ข้อกำหนดข้างต้นเป็นหลักการพื้นฐานสำหรับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ TNSW

แม้ว่ากระบวนการทางกฎหมายและอำนาจหน้าที่ในการจัดตั้งและดำเนินการ TNSW นั้นถูกต้องตามกฎหมาย แต่เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและความท้าทายทางกฎหมาย **ควรมีการออก "กฎหมาย TNSW" ในรูปแบบของพระราชบัญญัติ** (กล่าวคือ เสนอผ่าน

รัฐสภา เช่น กรณีของ พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการ) เนื่องจากโครงสร้างที่ซับซ้อนของ NSW จึงเป็นเรื่องสำคัญที่พระราชบัญญัติ TNSW จะกำหนดขอบเขตและความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการกำกับดูแลการแข่งขันต่าง ๆ ในระบบ TNSW การออกพระราชบัญญัติดังกล่าวจะเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของ TNSW รวมทั้งเป็นการกำหนดหน่วยงาน หน้าที่ และภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบ TNSW

10 การบริหารความเสี่ยงและการทำงานร่วมกันของหน่วยงานชายแดน

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง “วิธีการหรือวิถีปฏิบัติที่ใช้ในการพิจารณาว่า ธุรกรรมการนำเข้า ส่งออก หรือการขนส่งสินค้าผ่านแดน หรือผู้ประกอบการรายใดควรอยู่ภายใต้การควบคุม รวมทั้งการควบคุมประเภทและระดับของที่จะใช้”²⁵

การบริหารความเสี่ยงเป็นแนวทางในการเลือกพื้นที่และวิธีการของผู้ตรวจสอบผ่านมาตรการในการใช้แรงงานจำนวนมากขึ้นหรือลดลงเพื่อควบคุมสินค้า ซึ่งเป็นแนวทางที่ตรงข้ามกับวิธีการในรูปแบบดั้งเดิมที่ใช้แรงงานจำนวนมากในการตรวจสอบสินค้าทุกชิ้น

แม้ว่าลักษณะของความเสี่ยงจะแตกต่างกันไปสำหรับกรมศุลกากรและหน่วยงานชายแดนอื่น ๆ แต่ทุกหน่วยงานต่างก็มีความสนใจว่า ความเสี่ยงจะได้รับการดำเนินการตามคำจำกัดความ ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและควบคุมชายแดน

การบริหารความเสี่ยงเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับการคัดเลือก ซึ่งจะทำให้หน่วยงานภาครัฐสามารถเลือกสินค้าเป้าหมายผ่านการพิจารณาความเสี่ยงเพื่อใช้ในการรักษาหรือตรวจสอบได้ โดยการตรวจสอบควรมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างกรมศุลกากรและหน่วยงานชายแดนอื่น ๆ

ทีมภารกิจพบว่า กรมศุลกากรใช้วิธีการคัดเลือกแบบอัตโนมัติโดยใช้ระบบ e-Customs เพื่อสร้างเครื่องมือในการวัดระดับ โดยแบ่งเป็นสีเขียว สีเหลือง หรือสีแดงสำหรับการตรวจสอบปล่อยและการตรวจสอบสินค้า ศุลกากรสามารถส่งสินค้าส่วนใหญ่ไปยังช่องสีเขียว (ผ่านพิธีการโดยไม่มีตรวจสอบ) หรือช่องสีเหลือง (ตรวจสอบเอกสาร) และเพียงประมาณร้อยละ 20 ไปยังช่องสีแดง (ตรวจทางกายภาพ) ผ่านการจัดทำข้อมูลความเสี่ยง ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว กรมศุลกากรยังใช้สำเนาข้อมูลที่ได้รับจากระบบ TNSW

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานอื่น ๆ ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ข้อมูลหรือรูปแบบของการแจ้งเตือนล่วงหน้าหรือไม่ใช้รูปแบบใด ๆ ของการคัดเลือก โดยอาศัยประสบการณ์และการประเมินด้วยสายตาของ CLPA เพื่อตัดสินใจการตรวจสอบ

การบริหารความเสี่ยงได้รับประโยชน์อย่างมากจากข้อมูลการประเมินความเสี่ยงที่พร้อมใช้งานและสามารถใช้ร่วมกันได้ระหว่างหน่วยงานภาครัฐเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและรูปแบบ ดังนั้น จึงเป็นไปได้ในสภาพแวดล้อมปัจจุบันของ TNSW ที่จะมีการแยกข้อมูล e-Customs และข้อมูลในระบบของหน่วยงาน

10.1 สถานการณ์ปัจจุบัน

ทีมภารกิจตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบที่หลากหลายของหน่วยงานจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะอยู่ในขั้นตอนการอนุมัติ (การออกใบรับรอง ใบอนุญาต ใบอนุญาต หรือจดหมายแนะนำ) หรือขั้นตอนการนำเข้า ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตการค้าของประเทศไทยและความมั่นคงของประเทศ

ทีมภารกิจได้รับมอบให้ทำความเข้าใจว่า การบริหารความเสี่ยงยังไม่ใช่ 'แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด' เจ้าหน้าที่บางคนในบางแผนกเข้าใจถึงเหตุผลของการใช้เครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง ในขณะที่หลายคนยังคงใช้ข้อมูลในรูปแบบของกระดาษและการดำเนินการด้วยมือ

²⁵ คำจำกัดความการบริหารความเสี่ยงที่ใช้นี้ดัดแปลงมาจากคำอธิบายข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้าของ WTO ในหัวข้อการบริหารความเสี่ยงภายในข้อ 7.4

ในการออกใบรับรอง ใบอนุญาต และการอนุญาตรูปแบบอื่น ๆ (CLPA) รวมทั้งการเคลียร์สินค้า ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ในทุกหน่วยงาน/แผนก ควรต้องเข้าใจถึงแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยง หากต้องการให้เกิดความตระหนักถึงผลประโยชน์ทางการค้าและความปลอดภัยร่วมกัน

ผู้ค้าจากทั้งประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้วได้ชี้ให้เห็นถึง “ความล่าช้าของระบบราชการ” ที่ยังคงมีอยู่ในการเคลื่อนย้ายสินค้าข้ามพรมแดน และเป็นภาระต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้า (TFA) ขององค์การการค้าโลก มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเร่งการเคลื่อนย้าย การปล่อย และการกวาดล้างสินค้า รวมถึงสินค้าที่อยู่ระหว่างการขนส่ง นอกจากนี้ ยังกำหนดมาตรการเพื่อความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างกรมศุลกากรและหน่วยงานอื่น ๆ ในประเด็นการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ จากข้อมูลของ WTO ระบุว่า FTA จะช่วยเพิ่มความโปร่งใส การมีส่วนร่วมในห่วงโซ่คุณค่าระดับโลก และลดขอบเขตการทุจริต แนวคิดของ *Trusted Trader* กำลังได้รับแรงผลักดันไปทั่วโลก เนื่องจากโปรแกรมได้รับการพิสูจน์แล้วว่า สามารถดำเนินการผ่านพิธีการสินค้าข้ามพรมแดนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันก็รับประกันความปลอดภัยของประเทศและชุมชน การจัดทำข้อมูลตามกฎระเบียบของกรมศุลกากรและหน่วยงานชายแดนจำเป็นต้องมีการพัฒนาโปรแกรมในการบริหารจัดการที่เป็นไปตามหลักวิทยาศาสตร์

TNSW จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับระบบดังกล่าว ผ่านการจัดการเครื่องมือในการวิเคราะห์ที่ดีและมีความซับซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่หน่วยงานด้านศุลกากร

10.2 วัตถุประสงค์ของรัฐบาลและกลยุทธ์ความเสี่ยง

10.2.1 หน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ

ตารางต่อไปนี้แสดงรายการหน้าที่โดยทั่วไปของหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ชื่อหน่วยงานเป็นชื่อทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงถึงหน้าที่และไม่ใช้ชื่อเฉพาะของหน่วยงานในประเทศไทย

ประเด็น	วัตถุประสงค์หลักของรัฐบาล	หน้าที่
ความปลอดภัยด้านอาหาร	<ul style="list-style-type: none"> ปกป้องสุขภาพของประชาชนและความปลอดภัย ปกป้องชื่อเสียงของอุตสาหกรรมอาหารของประเทศ 	ลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากความเจ็บป่วยจากอาหาร โดยประกันว่าคุณภาพของอาหารที่ซื้อขายระหว่างประเทศเป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
ความปลอดภัยทางชีวภาพ – การกักกันพืช	<ul style="list-style-type: none"> ปกป้องประเทศจากศัตรูพืชและโรคต่างถิ่น ปกป้องชื่อเสียงของประเทศในตลาดต่างประเทศ 	ลดความเสี่ยงของศัตรูพืชและโรคที่เข้าและออกจากประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสุขภาพพืชระดับชาติและนานาชาติ
ความปลอดภัยทางชีวภาพ – การกักกันสัตว์	<ul style="list-style-type: none"> ปกป้องประเทศจากศัตรูพืชและโรคต่างถิ่น ปกป้องชื่อเสียงของประเทศในตลาดต่างประเทศ 	ลดความเสี่ยงของศัตรูพืชและโรคที่เข้าและออกประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์ระดับชาติและนานาชาติ
ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> ปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 	ลดความเสี่ยงของ “การค้าและการลักลอบนำเข้าพืชและสัตว์” (บกและน้ำ) “ทรัพยากรและมลพิษ” เพื่อให้การซื้อขายระหว่างประเทศมีแหล่งที่มา

ประเด็น	วัตถุประสงค์หลักของรัฐบาล	หน้าที่
	<ul style="list-style-type: none"> ปกป้องชื่อเสียงของประเทศในตลาดต่างประเทศ 	<p>อย่างถูกกฎหมายและเป็นไปตามมาตรการระดับชาติและระดับนานาชาติ²⁶</p>
ด้านสาธารณสุข	<ul style="list-style-type: none"> ปกป้องสุขภาพของมนุษย์ 	<p>ตรวจสอบว่าเภสัชภัณฑ์ ยาสามัญและยา อุปกรณ์ และเวชภัณฑ์ทางการแพทย์มีแหล่งที่มาอย่างถูกกฎหมายและเป็นไปตามมาตรฐานสาธารณสุขของประเทศและระหว่างประเทศ การพิจารณาดังกล่าวอาจรวมถึงความปลอดภัยของอาหาร โดยทั่วไปหรืออาหารเฉพาะบางประเภท (เช่น สูตรนมสำหรับทารก) ตลอดจนเครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน</p>
การตรวจคนเข้าเมือง	<ul style="list-style-type: none"> ปกป้องสิทธิของรัฐบาลในการพิจารณาว่าใครจะเข้า ออก หรืออยู่ในประเทศเป็นการถาวร หรือชั่วคราว 	<p>ลดความเสี่ยงที่ผู้คนจะเดินทางเข้า ออก หรือพำนักอยู่ในประเทศโดยผิดกฎหมาย โดยทำให้แน่ใจว่าผู้ที่เดินทางข้ามหรืออยู่ในพรมแดนของประเทศได้รับอนุญาตให้ทำเช่นนั้นได้</p>
ทรัพย์สินทางปัญญา	<ul style="list-style-type: none"> ปกป้องสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์ ปกป้องชุมชนจากผลิตภัณฑ์ที่อาจไม่ปลอดภัย (เช่น ยาปลอม) 	<p>ลดความเสี่ยงของการค้าสินค้าลอกเลียนแบบและสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรวจสอบให้แน่ใจว่าสินค้าที่ซื้อขายระหว่างประเทศไม่ละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงเครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์</p>
การจัดเก็บรายได้	<ul style="list-style-type: none"> ปกป้องรายได้ของประเทศ 	<p>ลดความเสี่ยงของการรั่วไหลของรายได้ของรัฐบาล โดยตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีการชำระเงินในจำนวนรายได้ที่ถูกต้องสำหรับสินค้านำเข้า (หรือส่งออก)</p>
คุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ปกป้องสุขภาพของประชาชนและความปลอดภัย ปกป้องสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรม 	<p>ลดความเสี่ยงในการซื้อขายและการลักลอบนำเข้าสินค้าผิดกฎหมายโดยทำให้แน่ใจว่าไม่มีการบรรทุกสินค้า ผู้ให้บริการขนส่ง และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นสิ่งต้องห้าม</p>

²⁶ Taken from Gibbs, C. & McGarrell, E & Sullivan, B (2015). Intelligence-led policing and transnational environmental crime: A process evaluation [Electronic version]. *European Journal of Criminology*, Vol. 12(2) 242-259. Retrieved October, 17, 2018, from <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1477370815571947?journalCode=euca>

ประเด็น	วัตถุประสงค์หลักของรัฐบาล	หน้าที่
ความปลอดภัยด้าน การขนส่ง	<ul style="list-style-type: none"> ปกป้องห่วงโซ่อุปทานจาก การก่อการร้าย 	ลดความเสี่ยงจากการโจมตีของผู้ก่อการร้าย ให้เหลือน้อยที่สุดโดยทำให้แน่ใจว่าเป็นไปตาม มาตรฐานความปลอดภัยระหว่างประเทศ และระดับชาติ
มาตรฐาน ความปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> คุ้มครองผู้บริโภคจากการบาดเจ็บ การเจ็บป่วย และการเสียชีวิต ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ปกป้องชื่อเสียงของประเทศ ในตลาดต่างประเทศ 	ลดความเสี่ยงของการค้าในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยตรวจสอบให้แน่ใจว่าสินค้าที่ซื้อขาย ระหว่างประเทศเป็นไปตามมาตรฐาน ความปลอดภัยระดับชาติและระดับนานาชาติ

งานเขียนเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงและการดำเนินการตามข้อกำหนดจำนวนมากมีแนวทางในการนำมุมมองของรัฐบาลทั้งหมดมาใช้ในการปรับปรุงการอำนวยความสะดวกทางการค้าผ่านการจัดการชายแดนที่ดีขึ้น เนื่องจากพิธีการผ่านแดนของระบบราชการมีขั้นตอนจำนวนมาก ซึ่งกำหนดโดยกรมศุลกากรและหน่วยงานชายแดนอื่น ๆ ถือเป็นภารกิจที่ท้าทายมากกว่าการเก็บภาษีศุลกากร กรมศุลกากรเป็นเพียงหนึ่งในหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการผ่านแดน การวิจัยและชุดเครื่องมือจึงให้ข้อมูลที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการพัฒนาระหว่างประเทศในวงกว้างและหลักการร่วมสมัยที่ใช้ได้กับทุกด้านของการจัดการชายแดน โดยไม่ขึ้นกับว่าหน่วยงานใดมีนโยบายหรือความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง

แนวปฏิบัติของรัฐบาลส่วนใหญ่ คือ การมอบหมายความรับผิดชอบด้านกฎระเบียบที่ชายแดนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ แต่หน่วยงานมีหน้าที่เฉพาะจากรัฐบาล และเมื่อรวมเข้าด้วยกันแล้ว จะครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ เช่น สุขภาพ ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ ความปลอดภัยทางชีวภาพ การควบคุมคนเข้าเมือง การจัดเก็บรายได้ และความปลอดภัยในการขนส่ง

อย่างไรก็ตาม ความท้าทายขั้นพื้นฐานที่แต่ละหน่วยงานเผชิญนั้นเหมือนกัน กล่าวคือ การอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายผู้คนและสินค้าอย่างถูกกฎหมาย ในขณะที่เดียวกันก็รักษาความสมบูรณ์ของพรมแดนด้วยการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การจัดการชายแดนที่มีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อความคุ้มค่าของธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศ และการเคลื่อนย้ายของประชาชนและสินค้าให้เป็นไปอย่างราบรื่นจากมุมมองของภาครัฐและเอกชน ในขณะที่บางหน่วยงานอาจมีระเบียบปฏิบัติเป็นการเฉพาะ การบรรลุผลสำเร็จของการจัดการชายแดนที่มีประสิทธิผลและประสิทธิผลนั้นถือเป็นภารกิจโดยรวมของรัฐบาล ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่รับผิดชอบชายแดนทั้งหมด

แนวคิดเรื่องความเสี่ยงเป็นที่แพร่หลายในบริหารจัดการชายแดน ด้วยนโยบายของรัฐบาลที่ออกแบบมาเพื่อลดความเสี่ยงตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย รวมถึงความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยที่เกิดจากอาหาร แมลงศัตรูพืช และโรคที่เข้ามาในประเทศ รวมทั้งประชาชนที่เข้าหรือออกจากประเทศอย่างผิดกฎหมาย ตลอดจนการรั่วไหลของรายได้ของรัฐบาลและการโจมตีของผู้ก่อการร้าย

ประเด็นที่ได้กล่าวต่อไปนี้เป็นบทสรุปของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งหน่วยงานที่ระบุไว้ข้างต้นจำเป็นต้องมีมาตรการในการควบคุมในพื้นที่ชายแดน

10.2.2 ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

ความปลอดภัยด้านอาหาร

อาหารที่นำเข้าประเทศจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานของประเทศนั้น ๆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าอาหารได้รับการออกแบบมาเพื่อให้มั่นใจถึงสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน โดยลดความเสี่ยงของการเจ็บป่วยที่เกิดจากอาหาร เช่นเดียวกับการควบคุม

การส่งออกเพื่อให้มั่นใจได้ว่า คุณภาพของอาหารที่ส่งออกเป็นไปตามมาตรฐานและพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นการปกป้องชื่อเสียงของประเทศในด้านอุตสาหกรรมอาหาร

กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยทางอาหารโดยทั่วไป มีบทบัญญัติที่ช่วยให้หน่วยงานสามารถตรวจสอบและวิเคราะห์อาหารที่นำเข้า และส่งออกเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดได้ และยังมีข้อกำหนดสำหรับผู้ค้าเชิงพาณิชย์ของผลิตภัณฑ์อาหารบางชนิด ที่ต้องได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองก่อนที่จะนำเข้าหรือส่งออก

ความปลอดภัยทางชีวภาพ – การกักกันพืช

การควบคุมการกักกันพืชที่นำเข้าและส่งออกได้รับการออกแบบมาเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นไปตามมาตรฐาน สุขอนามัยพืชทั้งในระดับชาติ และระดับสากล การควบคุมการนำเข้าเป็นการลดความเสี่ยงของศัตรูพืชและโรคที่จะเข้ามาในประเทศ ในขณะที่การควบคุม การส่งออกเป็นการรักษาชื่อเสียงของประเทศในตลาดต่างประเทศและรับประกันการเข้าถึงตลาดดังกล่าว กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกักกันพืชให้อำนาจแก่หน่วยงานในการตรวจสอบ ทดสอบ และหากจำเป็นให้มีมาตรการในการดำเนินการต่อพืชและผลิตภัณฑ์ จากพืชเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง และไม่ก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อศัตรูพืชหรือโรค ทั้งนี้ ในบางประเทศพืชที่มีชีวิต อาจถูกกักกันที่สถานีกักกันจนกว่าจะถือว่าไม่เป็นอันตรายต่อศัตรูพืชหรือโรค นอกจากนี้ยังเป็นข้อกำหนดทั่วไปสำหรับผู้ค้าพืชและ ผลิตภัณฑ์จากพืชบางชนิดที่จะต้องได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองก่อนที่จะนำเข้าหรือส่งออก

ความปลอดภัยทางชีวภาพ – การกักกันสัตว์

การควบคุมการกักกันยังใช้กับการนำเข้าและส่งออกสัตว์ด้วย การควบคุมการนำเข้ามีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเสี่ยงของศัตรูพืช หรือโรคที่จะเข้ามาในประเทศ ในขณะที่การควบคุมการส่งออกเป็นไปตามข้อกำหนดด้านกฎระเบียบของประเทศผู้นำเข้า และในกรณี ของการทำธุรกรรมเชิงพาณิชย์ เพื่อรักษาชื่อเสียงของประเทศในตลาดต่างประเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกักกันสัตว์ให้อำนาจ แก่หน่วยงานในการตรวจสอบ ทดสอบ และมีมาตรการในการดำเนินการต่อสัตว์เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นไปตามมาตรฐานและข้อกำหนด ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้มั่นใจถึงสุขภาพและสวัสดิภาพของสัตว์ ในหลายกรณีสัตว์ที่นำเข้าหรือส่งออกจากประเทศหนึ่ง จะถูกกักกัน และปล่อยได้ก็ต่อเมื่อหน่วยงานพิจารณาแล้วว่าปราศจากโรค โดยทั่วไปแล้วยังมีข้อกำหนดในการขอใบอนุญาตหรือใบรับรองก่อน นำเข้าหรือส่งออก

ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

หลายประเทศมีการใช้มาตรการควบคุมทั้งภายในและระหว่างประเทศที่หลากหลายเพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสุขภาพ ของมนุษย์จากอันตราย โดยภัยคุกคามต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสุขภาพของมนุษย์อาจมาจาก “การค้าและการลักลอบนำเข้า พืช สัตว์” (บกและน้ำ) ทรัพยากร และมลพิษ ความท้าทายในการควบคุมด้านสิ่งแวดล้อมชายแดน คือ การแยกแยะระหว่างสินค้า ถูกกฎหมายและสินค้าผิดกฎหมาย²⁷ เช่น มีการรายงานการนำเข้าหรือส่งออกปลาอย่างถูกต้องแทนที่จะเป็นปลาที่ไม่ได้มีการรายงาน โดยทั่วไปการควบคุมการนำเข้าและส่งออกสินค้าด้านสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของระบบการติดตามตรวจสอบ ซึ่งช่วยให้สามารถ ตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาหรือเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการโควตาที่สามารถตรวจสอบได้ จึงทำให้มั่นใจได้ว่าประเทศ จะปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศและปกป้องชื่อเสียงของอุตสาหกรรมของตน โดยทั่วไปมีข้อกำหนดในการขอใบอนุญาตหรือ ใบรับรองก่อนนำเข้าหรือส่งออก ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องรวมถึงสิ่งต่าง ๆ เช่น เอกสาร การตรวจร่างกาย การทดสอบในห้องปฏิบัติการ การยึด การทำลาย การสอบสวน และการขนส่งซ้ำ

ด้านสาธารณสุข

งานที่ดำเนินการโดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขอาจทับซ้อนกับงานที่ดำเนินการโดยหน่วยงานอื่นดังที่อธิบายไว้ในหัวข้อ การคุ้มครองสุขภาพของมนุษย์โดยเฉพาะ สำหรับในหัวข้อนี้จะเกี่ยวข้องกับการควบคุมการใช้อาหารหรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์หรือ

²⁷(Gibbs, C. et al 2015)

ผลิตภัณฑ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัยต่อผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม หน่วยงานด้านสุขภาพในประเทศต่าง ๆ จะคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพของยาที่นำเข้าเป็นหลัก โดยเฉพาะจะมีการตรวจสอบว่ามีแหล่งที่มาที่ถูกต้องตามกฎหมายจากซัพพลายเออร์ที่มีอำนาจและได้รับอนุญาต และไม่ใช้ของปลอม รวมถึงมีการควบคุมสารเคมีอื่น ๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น เครื่องสำอาง หน่วยงานด้านสาธารณสุขจะรับผิดชอบในการควบคุมการนำเข้าอุปกรณ์ทางการแพทย์ตั้งแต่เวชภัณฑ์ไปจนถึงเครื่องจักรที่มีความซับซ้อน แม้ว่ากรณีดังกล่าวอาจมีความทับซ้อนกับหน่วยงานที่ควบคุมมาตรฐานในเรื่องดังกล่าว

โดยทั่วไปการควบคุมจะใช้ผ่านกระบวนการรับรองซึ่งมักเกี่ยวข้องกับการทดสอบหรือการสุ่มตัวอย่าง และการออกใบอนุญาตหรือใบอนุญาต

การตรวจคนเข้าเมือง

การควบคุมคนเข้าเมืองมีผลใช้บังคับกับผู้ที่จะเข้าหรือออกจากประเทศ ยกเว้นในกรณีที่มีการใช้การเป็นการเฉพาะ เช่น กรณีของพรมแดนภายในสหภาพยุโรป การควบคุมดังกล่าวเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ผู้ที่เดินทางข้ามพรมแดนของประเทศเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาต และเพื่อเป็นการลดความเสี่ยงของผู้ที่เดินทางเข้าหรือออกจากประเทศอย่างผิดกฎหมาย รวมทั้งเพื่อเป็นการตรวจสอบว่า ผู้ที่เข้าประเทศเป็นไปตามเงื่อนไขได้รับการยอมรับ กฎหมายคนเข้าเมืองได้บัญญัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถซักถาม ตรวจสอบตัวคน และกักขังบุคคลที่ตั้งใจจะข้ามพรมแดนได้ ในหลายกรณีผู้เดินทางที่ไม่ใช่พลเมืองของประเทศนั้นจำเป็นต้องได้รับวีซ่าเข้าประเทศก่อนหรือในเวลาที่เดินทางถึงประเทศต่าง ๆ

ทรัพย์สินทางปัญญา

การควบคุมชายแดนที่หลากหลายใช้กับสินค้าที่ซื้อขายระหว่างประเทศ รวมถึงสินค้าที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา สิ่งเหล่านี้ได้รับการออกแบบมาเพื่อป้องกันสินค้าลอกเลียนแบบและสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ เพื่อให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของเครื่องหมายการค้า และเนื้อหาที่มีลิขสิทธิ์ และเพื่อปกป้องชุมชนจากความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น (เช่น ยาปลอม) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยทั่วไปอนุญาตให้หน่วยงานตรวจสอบและยึดสินค้านำเข้าเชิงพาณิชย์ที่ต้องสงสัยว่าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การควบคุมดังกล่าวมักจะมีผลกักตุนเมื่อเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาได้ร้องขออย่างเป็นทางการต่อหน่วยงานให้ปกป้องทรัพย์สินเหล่านั้นจากการปลอมแปลง ละเมิดลิขสิทธิ์ หรือนำเข้าโดยไม่ได้รับอนุญาต

การจัดเก็บรายได้

ประเทศส่วนใหญ่เรียกเก็บภาษีนำเข้าและ/หรือภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ สำหรับการนำเข้าสินค้า ในบางกรณีอาจใช้กับสินค้าส่งออกบางรายการด้วย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ได้รับการออกแบบมาเพื่อให้มีการจัดเก็บรายได้ที่ถูกต้องสำหรับสินค้านำเข้า (หรือส่งออก) และเพื่อลดความเสี่ยงของการรั่วไหลของรายได้ของรัฐบาล อำนาจที่อนุญาตให้หน่วยงานสามารถจัดเก็บรายได้นั้น เกี่ยวข้องกับหน่วยงานจำนวนมาก บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องรวมถึงข้อมูลต่าง ๆ เช่น เอกสารและการตรวจร่างกาย การกักขัง การยึด การตรวจสอบและการสอบสวน ผู้ค้าระหว่างประเทศจะต้องแสดงหลักฐานเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนอากรภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ต้องชำระ

คุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม

แต่ละประเทศได้มีการตรากฎหมายหลายฉบับเพื่อควบคุมหรือห้ามการเคลื่อนย้ายและ/หรือครอบครองสินค้า และสื่ออิเล็กทรอนิกส์บางอย่างโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ว่าจะเป็นการไปตามนโยบายระดับชาติหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและการขนส่งสินค้าผ่านแดนได้รับการออกแบบมาเพื่อความปลอดภัยและสุขภาพของประชาชน โดยการลดอันตรายทางสังคมที่อาจเกิดขึ้น เช่น ยาเสพติด เช่นเดียวกับกรณีของการควบคุมการส่งออกที่ได้รับการออกแบบมาเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ประชาชนสินค้า ผู้ให้บริการขนส่ง และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนของประเทศได้รับอนุญาตตามกฎหมาย และเพื่อลดความเสี่ยงของการขนส่งสินค้าผิดกฎหมายที่เดินทางออกนอกประเทศ อำนาจที่อนุญาตให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้นเกี่ยวข้องกับบทบัญญัติและข้อมูลจำนวนมาก เช่น เอกสารและการตรวจร่างกาย การค้นตัว การควบคุมตัว การยึด

และการสอบสวน การลักลอบนำเข้าโดยทั่วไปจัดอยู่ในประเภทความผิดทางอาญาร้ายแรง ซึ่งในหัวข้อนี้จะรวมถึงการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายที่ถูกห้ามภายใต้อนุสัญญา CITES²⁸ ซึ่งประเทศส่วนใหญ่เป็นภาคี

ความปลอดภัยด้านการขนส่ง

การขนส่งระหว่างประเทศมีการควบคุมอย่างเข้มงวด และขณะนี้มีการขยายมาตรการด้านกฎระเบียบเพื่อรักษาความปลอดภัยในห่วงโซ่อุปทานจากการกระทำการก่อการร้าย โดยทั่วไปแล้ว การควบคุมด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องจะใช้บังคับในพรมแดนของประเทศใดประเทศหนึ่ง และ/หรือในพรมแดนของประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งทางอากาศและทางทะเล รวมทั้งการขนส่งสินค้า กฎหมายดังกล่าวได้รับการออกแบบมาเพื่อลดความเสี่ยงจากการโจมตีของผู้ก่อการร้ายเป็นหลัก กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยด้านการขนส่งให้อำนาจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติตามมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยอย่างเหมาะสม และเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของผู้ขนส่งและสมาชิกอื่น ๆ ของชุมชนการค้าระหว่างประเทศ

มาตรฐานความปลอดภัย

มาตรฐานความปลอดภัยใช้กับผลิตภัณฑ์หลากหลายประเภทที่มีการซื้อขายระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องผู้บริโภคจากการบาดเจ็บ การเจ็บป่วย และการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ไม่ปลอดภัย การควบคุมการส่งออกได้รับการออกแบบมาเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดด้านกฎระเบียบของประเทศผู้นำเข้า และรักษาชื่อเสียงของประเทศในตลาดต่างประเทศ กฎหมายได้อนุญาตให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถคัดกรอง ตรวจสอบ และทดสอบสินค้าเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ และเพื่อป้องกันไม่มีการห้ามการนำเข้าหรือส่งออกสินค้า มาตรฐานความปลอดภัยอาจไม่ได้จำกัดเฉพาะคุณลักษณะและการออกแบบที่ไม่ปลอดภัย แต่รวมถึงลักษณะภายนอกของผลิตภัณฑ์ เช่น ค่าเตือน ข้อมูล และคำแนะนำที่จำเป็น

10.2.3 พันธกรณีระหว่างประเทศ

รัฐบาลไทยได้แจ้งให้ WTO ทราบถึงพันธกรณีที่มีต่อ TFA เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2557 ในส่วนของข้อ 7.4 การบริหารความเสี่ยงนั้น ได้รับการแจ้งว่าเป็นประเภท A กล่าวคือ ในปัจจุบันการบริหารความเสี่ยงได้ดำเนินการอย่างเต็มที่ในทุกหน่วยงาน ดังนั้น จึงถือได้ว่าประเทศไทยได้ปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าวแล้ว

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติตามดังกล่าวอาจยังไม่ครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และยังคงครอบคลุมการอำนวยความสะดวกของ Single Window ทั้งหมด ตามที่จะได้อธิบายในส่วนถัดไป

10.3 แบบจำลองการบริหารความเสี่ยงของ National Single Window

10.3.1 ภาพรวม

NSW ไม่ได้เปลี่ยนแปลงข้อบังคับที่มีอยู่ของหน่วยงานกำกับดูแล อย่างไรก็ตาม เป็นโอกาสสำหรับหน่วยงานที่ควบคุมการข้ามพรมแดนในการระบุความเสี่ยงและการกำหนดข้อปฏิบัติที่รวมถึงประชาชนที่ถูกรบกวน การแปลงข้อมูลการข้ามพรมแดนให้เป็นดิจิทัล (กล่าวคือ ข้อมูลในรูปแบบฟอร์มใบสมัคร ใบรับรอง รายงาน และการลงทะเบียน) และการจัดเก็บข้อมูลให้ง่ายต่อการเข้าถึง โดย NSW สามารถสร้างรากฐานสำหรับการประเมิน การบริหารจัดการ และการตอบสนองต่อความเสี่ยงแบบเรียลไทม์ นอกจากนี้ ยังสามารถแจ้งการตรวจสอบ การสืบสวน และการสอบถามเพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้และทำให้สามารถประเมินผลการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องได้อีกด้วย

²⁸ CITES: Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, 1973, 1979, 1983

เพื่อให้เกิดรับรู้ถึงประโยชน์ของการแปลงข้อมูลข้ามพรมแดนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการข้ามพรมแดน หน่วยงานที่ไม่มีรูปแบบของความเสี่ยงและการดำเนินการอย่างเป็นทางการ จะต้องมีการออกแบบ พัฒนา และเปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบการดำเนินงานใหม่ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อให้พร้อมสำหรับ NSW และมีส่วนร่วมในการออกแบบในรายละเอียดของ NSW รวมถึงกระบวนการดำเนินการ

ในบทนี้จะเป็นการอธิบายถึงโอกาสในการบริหารจัดการความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานระบบ NSW รวมทั้งสภาพแวดล้อมในการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงประโยชน์ของ NSW

10.3.2 สมมติฐาน

สำหรับวัตถุประสงค์ของบทนี้ จะถือว่า NSW

- สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดที่เผยแพร่²⁹
- สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศ จึงทำให้หน่วยงานภาครัฐสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศได้

10.3.3 สภาพแวดล้อมในการบริหารความเสี่ยงของ NSW

โอกาสในการบริหารความเสี่ยงชายแดนสามารถดำเนินการผ่านสภาพแวดล้อมของ NSW ได้แก่

- การเข้าถึงใบรับรอง การออกใบอนุญาต และข้อมูลการลงทะเบียน รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการวิเคราะห์ผ่านทางระบบออนไลน์
- การเข้าถึงการสร้าง การแก้ไข และการรักษาหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่เป็นปัจจุบันสำหรับธุรกรรมการค้าข้ามพรมแดนที่สำคัญและ/หรือมีความเสี่ยงสูงผ่านทางระบบออนไลน์
- ความสามารถในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม
- การบันทึกระบบอัตโนมัติของธุรกรรมการค้าที่มีความเสี่ยงต่ำที่เป็นไปตามข้อกำหนดสำหรับบุคลากรเพื่อใช้การจำแนกข้อมูลและการประมวลผลที่สะดวกขึ้น
- การเข้าถึงข้อมูลเพื่อแจ้งการเริ่มการดำเนินงานและการประเมินผลการปฏิบัติงานผ่านทางระบบออนไลน์
- การเข้าถึงข้อมูลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงที่กำลังเผชิญอยู่ และการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ผ่านทางระบบออนไลน์
- การเข้าถึงข้อมูลเพื่อแจ้งการตรวจสอบ การสืบสวน และการสอบถามเกี่ยวกับการตรวจสอบย้อนกลับผ่านทางระบบออนไลน์
- เข้าถึงฐานข้อมูลผลการคัดเลือกธุรกรรมที่จำแนกตามประเภทของความเสี่ยง ประเภทของการดูแลรักษา และข้อค้นพบตามประเภทของการดูแลรักษา ฐานข้อมูลดังกล่าวจะถูกใช้โดยนักวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานภาครัฐ

²⁹ ตัวอย่างเช่น ด้วยคำจำกัดความของ UN/CEFACT ในข้อแนะนำที่ 33 เพื่อเป็นแพลตฟอร์มสำหรับการยื่นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพียงครั้งเดียว

10.4 ข้อกำหนดในการบริหารความเสี่ยง

NSW ควรประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการบริหารความเสี่ยงที่ใช้ข้อมูลผลการวิเคราะห์และรายงานจากฐานข้อมูลความเสี่ยง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐสามารถกำหนดตัวกรองธุรกรรมเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้กับคำร้อง CLPA ได้ โดยผ่านคัดเลือกของ NSW

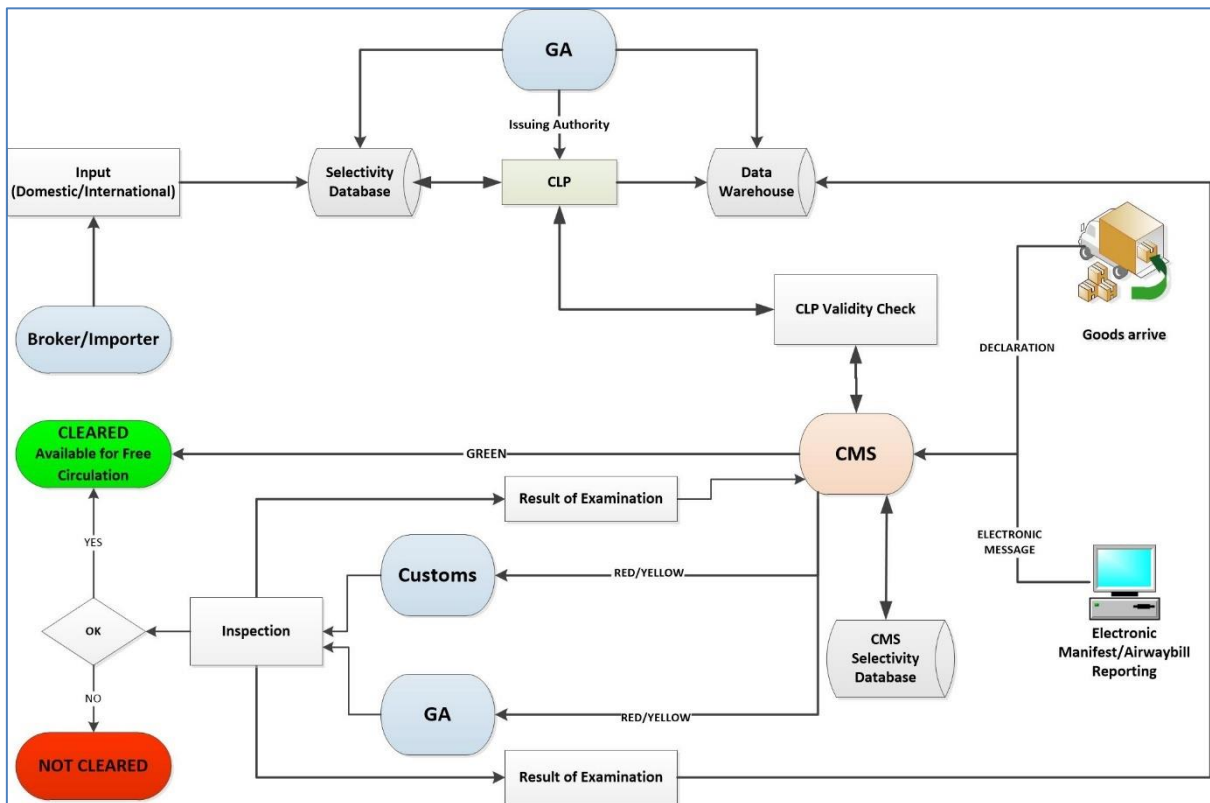
วัตถุประสงค์ขององค์ประกอบด้านการบริหารความเสี่ยงของ NSW คือ การกำหนดระดับความเสี่ยงสำหรับ CLPA ในแต่ละรายการ โดยอ้างอิงข้อมูลที่หน่วยงานรัฐบาลแต่ละแห่งกำหนดไว้ และจัดทำข้อเสนอแนะหรือนำข้อมูลไปใช้โดยอัตโนมัติ

(ก) เส้นทางการประมวลผลที่คล่องตัวและเหมาะสมสำหรับผู้รับของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีกระบวนการการทำงานที่ลดลง (สำหรับผู้ค้าที่มีประวัติที่ดีในการปฏิบัติตามข้อกำหนด) หรือเน้นเฉพาะบางธุรกรรมเพื่อนำไปประเมินหรือตรวจสอบเพิ่มเติม (สำหรับการค้าที่ได้รับการประเมินว่าเป็นความเสี่ยง) สำหรับข้อมูลก่อนการผ่านพิธีการทั้งหมดของ CLPA ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ และ

(ข) แนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม (เช่น ช่องสีแดง สีเหลือง และสีเขียว) สำหรับการผ่านพิธีการสินค้าของ CLPA

จะมีการสุ่มเพื่อประเมินและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของเกณฑ์การคัดเลือก ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคการสุ่มตัวอย่างที่ถูกต้องทางสถิติ นอกจากนี้ องค์ประกอบต่าง ๆ ของความเสี่ยงจะมีฟังก์ชันที่ช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถบันทึกผลลัพธ์ของข้อมูลความเสี่ยงได้เป็นการเฉพาะ เพื่อให้สามารถกำหนดประสิทธิภาพผลผ่านการจัดทำรายงานสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม

แผนภาพต่อไปนี้แสดงกระบวนการบริหารความเสี่ยงใน NSW

แผนภาพที่ 8: ภาพรวมกระบวนการบริหารจัดการข้อมูลและสภาพแวดล้อมของความเสี่ยงภายใน NSW

10.4.1 หน่วยงานที่กำกับดูแลการใช้ NSW ในการออกใบรับรอง ใบอนุญาต และการประมวลผลใบอนุญาต

หน่วยงานกำกับดูแลที่กำหนด CLPA อาจใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกดังต่อไปนี้

- ใช้เกณฑ์การคัดเลือกในการกำหนดเป้าหมายสำหรับการออกใบรับรอง ใบอนุญาต และใบอนุญาตภายใน NSW
- ตั้งค่าการเลือกแบบสุ่มเพื่อวัตถุประสงค์ในการรับประกัน

- บันทึกผลการตรวจสอบ
- เข้าถึงผลการวิเคราะห์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการออกใบรับรอง
- เข้าถึงข้อมูล CLPA และการลงทะเบียนของหน่วยงานรัฐภายใน NSW ผ่านทางระบบทางออนไลน์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการติดตาม ทบทวน รายงาน วิเคราะห์ ตรวจสอบ สอบสวน และตรวจสอบย้อนกลับ
- ตรวจสอบ ระบุ และ/หรือเพิกถอน CLPA ของหน่วยงานที่ออกก่อนหน้านี้
- เชื่อมโยงข้อมูล CLPA กับธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกัน
- เชื่อมโยงรายงานผลการตรวจสอบและการวินิจฉัยการนำเข้าและส่งออกชายแดนไปยัง CLPA หรือการลงทะเบียน

10.4.2 หน่วยงานกำกับดูแลที่มีระบบการออกใบรับรอง ใบอนุญาต และการอนุญาตภายในหน่วยงานเอง

หน่วยงานที่มีระบบภายในหน่วยงานเองอาจมีการเชื่อมต่อกับ NSW และใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกต่อไปนี้ เพื่อปรับปรุงระบบของหน่วยงาน

- อาจมีการเลือกข้อมูลที่จะส่งไปยัง NSW โดยการส่งข้อความไปยังระบบของหน่วยงานเพื่อแจ้งเตือนพวกเขาถึงความเสี่ยง
- อาจเข้าถึง NSW เพื่อยืนยันความถูกต้องของ CLPA
- จัดเก็บข้อมูล CLPA และ NSW ให้สามารถเข้าถึงได้หลังการออก/หลังการอนุญาตสำหรับการตรวจสอบ ทบทวน การรายงาน การวิเคราะห์ การตรวจสอบ การสอบสวน และการตรวจสอบย้อนกลับตามข้อตกลงการแบ่งปันข้อมูล

10.4.3 หน่วยงานกำกับดูแลที่มีระบบการสำแดงการนำเข้า ส่งออก และผ่านแดน/ถ่ายลำ

หน่วยงานกำกับดูแลที่มีระบบการสำแดงการนำเข้า ส่งออก และผ่านแดน/ขนถ่ายสินค้า เช่น กรมศุลกากร

- อาจใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกเปรียบเทียบกับนำเข้า ส่งออก และผ่านแดน/ขนถ่ายสำแดงสำหรับหน่วยงานกำกับดูแลของตนเองและหน่วยงานกำกับดูแลอื่น ๆ ตามข้อตกลงหรือแนวทางการแบ่งปันข้อมูล
- อาจเชื่อมต่อกับ NSW เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของ CLPA ที่ประกาศก่อนการเคลียร์สินค้า
- ข้อมูลที่จัดเก็บสามารถเข้าถึงได้หลังการออก/การผ่านพิธีการหลังการตรวจสอบ ทบทวน รายงาน วิเคราะห์ ตรวจสอบ สอบสวน และตรวจสอบย้อนกลับตามข้อตกลงการแบ่งปันข้อมูล

10.4.4 การปฏิบัติตามข้อกำหนดของภาคเอกชน

NSW สามารถระบุผู้ค้าที่ได้รับอนุญาตซึ่งได้รับการอนุมัติภายใต้โครงการผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาล เจ้าหน้าที่กำกับดูแลที่ได้รับอนุมัติสามารถเข้าถึง NSW เพื่อดู CLPA และขอรายงานปกติและเฉพาะกิจได้

10.4.5 การกำหนดเป้าหมายความเสี่ยงที่ง่ายขึ้น

การกำหนดเป้าหมาย คือ กิจกรรมการค้นหาเป้าหมาย หรือสินค้าเฉพาะหรือประเภทของสินค้า พาหนะขนส่ง ผู้ค้า ต้นทางหรือจุดผ่านแดนของสินค้า ส่วนผสมหรือวัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้า วิธีการสกัดทรัพยากรธรรมชาติ สำหรับกิจกรรมชายแดนตาม ข้อมูล

ความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยงหรือสถานการณ์ความเสี่ยงที่ทราบ³⁰ โดยการกำหนดเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพ หน่วยงานสามารถมุ่งเน้นทรัพยากรในด้านที่มีความสำคัญสูงสุดได้

NSW จะช่วยให้หน่วยงานสามารถวิเคราะห์ข้อมูลธุรกรรม ข้อมูลการปฏิบัติตามข้อกำหนด และเชื่อมโยงความรู้ดังกล่าวกับแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น เช่น ความรู้ทางเทคนิค การแจ้งเตือนระหว่างประเทศสำหรับการตัดสินใจตามความเสี่ยงที่มีข้อมูล การเข้าถึงข้อมูลการทำธุรกรรมของ NSW จะเป็นแบบออนไลน์และตามเวลาจริงสำหรับการรายงานมาตรฐานสำหรับผู้ที่ใช้ที่ได้รับอนุมัติ และฝึกอบรม และสิ่งอำนวยความสะดวกของ NSW Helpdesk จะช่วยในการเรียกใช้รายงานเฉพาะกิจ

10.4.6 การใช้เกณฑ์การคัดเลือก

ภายในองค์ประกอบในการคัดเลือกของ NSW จะทำหน้าที่เป็นตัวกรองข้อมูล ซึ่งคำร้อง CLPA จะต้องผ่าน หากองค์ประกอบของข้อมูลสอดคล้องกับเกณฑ์การคัดเลือกของ NSW จะแนบข้อมูลดังกล่าวไปยังคำร้องเพื่ออธิบายถึงลักษณะของความเสี่ยงและการดำเนินการที่แนะนำให้ดำเนินการ

การคัดเลือก คือ การระบุเกณฑ์/การกำหนดตัววัด/ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในคำร้อง CLPA หรือการประกาศข้ามพรมแดนเพื่อช่วยในการค้นหาเป้าหมายเฉพาะ³¹ ข้อมูลที่ถูกรวบรวมจะเป็นพื้นฐานสำหรับหลักเกณฑ์การคัดเลือก ดังนั้น สำหรับการข้ามพรมแดน หมายความว่า องค์ประกอบข้อมูลแต่ละรายการในคำร้องสำหรับ CLPA หรือการสำแดงเพื่อข้ามพรมแดน สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวแยกกันหรือรวมกันได้ เช่น ชื่อผู้นำเข้า ประเทศที่ส่งออก พื้นที่การผลิต จุดประสงค์การใช้ผลิตภัณฑ์ มูลค่า รหัสสินค้า รหัส HS ฯลฯ

แนวทางการดำเนินการแบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลักภายใน NSW และแต่ละแนวทางมีข้อดีที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และผลลัพธ์ที่ต้องการ ดังนี้

ก) วิธีการคัดเลือก

เพื่อเลือกการสำแดงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็้องค์ประกอบเดียวหรือหลายองค์ประกอบ

ข) วิธีสุ่ม

เพื่อเลือกการสำแดง โดยการสำแดงทั้งหมดมีโอกาสเท่าเทียมกันในการเลือก

วิธีการสุ่มมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวัดความสอดคล้องและกำหนดระดับที่ผู้ค้า ผู้ขนส่งสินค้า ฯลฯ ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด วิธีการสุ่มควรขึ้นอยู่กับเทคนิคการสุ่มตัวอย่างที่ถูกต้องตามหลักทางสถิติ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของข้อมูลตามความเสี่ยงหรือเกณฑ์การคัดเลือก

ในการใช้ประโยชน์จากวิธีการคัดเลือกอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรต้องมีความรู้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับกระบวนการคัดเลือกภายใน NSW และต้องมีนโยบายสนับสนุนในการกำหนดมาตรฐาน กระบวนการอนุมัติ และระยะเวลาการทบทวน สิทธิเข้าถึงเพื่อสร้าง รักษา แก้ไข และหลักเกณฑ์การคัดเลือกสุดท้ายจะมีให้สำหรับหน่วยงานที่ได้รับอนุมัติและผู้ใช้ที่ได้รับการฝึกอบรมจาก NSW

10.4.7 ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดมากขึ้น

ในการพัฒนาระบบตามระเบียบที่กำหนด ผู้ควบคุมต้องมีความเข้าใจ

³⁰ Definition of 'targeting' adapted from Revised Kyoto Convention Chapter Six

³¹ Definition of 'selectivity' is taken from Revised Kyoto Convention Chapter Six

- รับรู้และเข้าใจกฎระเบียบดังกล่าว
- เต็มใจที่จะปฏิบัติตาม และ
- สามารถปฏิบัติตามได้

การปฏิบัติตามกฎระเบียบเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย หน่วยงานกำกับดูแลมีภาระในการใช้บังคับกฎหมาย แต่ยังคงต้องทำให้เกิดความมั่นใจว่า ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและความรับผิดชอบของตนเอง โดยการเริ่มใช้ระบบ เช่น Trade Information Portal (TIP) เป็นแพลตฟอร์มสำหรับผู้นำเข้าและผู้ส่งออกในการเข้าถึงกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่ง และขั้นตอนในปัจจุบัน แนวคิดของ TIP อยู่ภายใต้ข้อแนะนำแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างประเทศที่ออกโดย UN/CEFACT ข้อแนะนำข้อที่ 38 ซึ่งเป็นการขยายความข้อแนะนำข้อที่ 33 เรื่อง Single Window และอธิบายวิธีการใช้ประโยชน์จากการทำงานร่วมกันระหว่าง TIP และ NSW³²

มีหลายแนวทางในการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านกฎระเบียบ แม้ว่าหน่วยงานชายแดนจะมีหน้าที่รับผิดชอบขั้นพื้นฐานในการรับรองการดำเนินการตามกฎหมาย แต่แนวทางดังกล่าวค่อนข้างจะยืดหยุ่น เช่น กฎหมายอาจกำหนดให้นำเข้าสินค้าบางอย่างภายใต้ใบอนุญาตที่ได้รับเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานที่กำกับดูแลในเรื่องดังกล่าวมักจะเปิดช่องให้มีการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร เช่น ใบอนุญาตอาจถูกกำหนดให้ต้องออกเป็นรายธุรกรรม ตามระยะเวลา (เช่น 6 หรือ 12 เดือน) หรือออกให้โดยไม่จำกัดระยะเวลาหากตรงตามเงื่อนไขบางประการ

ความแตกต่างระหว่างข้อกำหนดทางกฎหมายและข้อกำหนดด้านการบริหารเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของความยืดหยุ่นขององค์กรและการจัดการการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ เนื่องจากศักยภาพในการเปลี่ยนแปลง กระบวนการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งกรอบระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงอาจบรรลุผลสำเร็จได้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าข้อกำหนดนั้นเป็นบทบัญญัติทางกฎหมายหรือขั้นตอนในการบริหารงาน

การอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้าและบุคคลข้ามพรมแดนระหว่างประเทศมีความเสี่ยงอยู่ในทุกองค์ประกอบ ขอบเขตของการควบคุมความเสี่ยงดังกล่าว เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของหน่วยงานชายแดนที่เกี่ยวข้องควรเป็นไปตามระดับของความเสี่ยงที่ประเมินได้

ระบบการบริหารความเสี่ยงควรมีการทดสอบการประเมินความเสี่ยงเพื่อให้ระบบสามารถรักษาประสิทธิภาพดังกล่าวไว้ได้ รวมทั้งควรมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงใหม่ที่อาจเกิดขึ้น การประเมินประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงควรดำเนินการอย่างสม่ำเสมอในทุกขั้นตอน อัตราความสำเร็จเป็นเกณฑ์สำคัญในการประเมินประสิทธิภาพของข้อมูลความเสี่ยง การประเมินและทบทวนควรดำเนินการโดยหน่วยงานชายแดนผ่านกระบวนการวัดความสอดคล้องตามปกติ

การวัดความสอดคล้องเป็นวิธีการที่หน่วยงานชายแดนหลายแห่งใช้เพื่อประเมินว่าผู้ค้าปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศได้ดีเพียงใด การวัดการปฏิบัติตามข้อกำหนดเป็นพื้นฐานของการจัดตั้งโปรแกรม Trusted Trader ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกรอบมาตรฐาน SAFE ของ WCO ฉบับแก้ไข

แบบจำลองการปฏิบัติตามข้อกำหนดของการจัดการชายแดนมักจะอิงตามมาตรฐานสากล³³ ซึ่งสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 9 ด้านล่าง ดังนี้

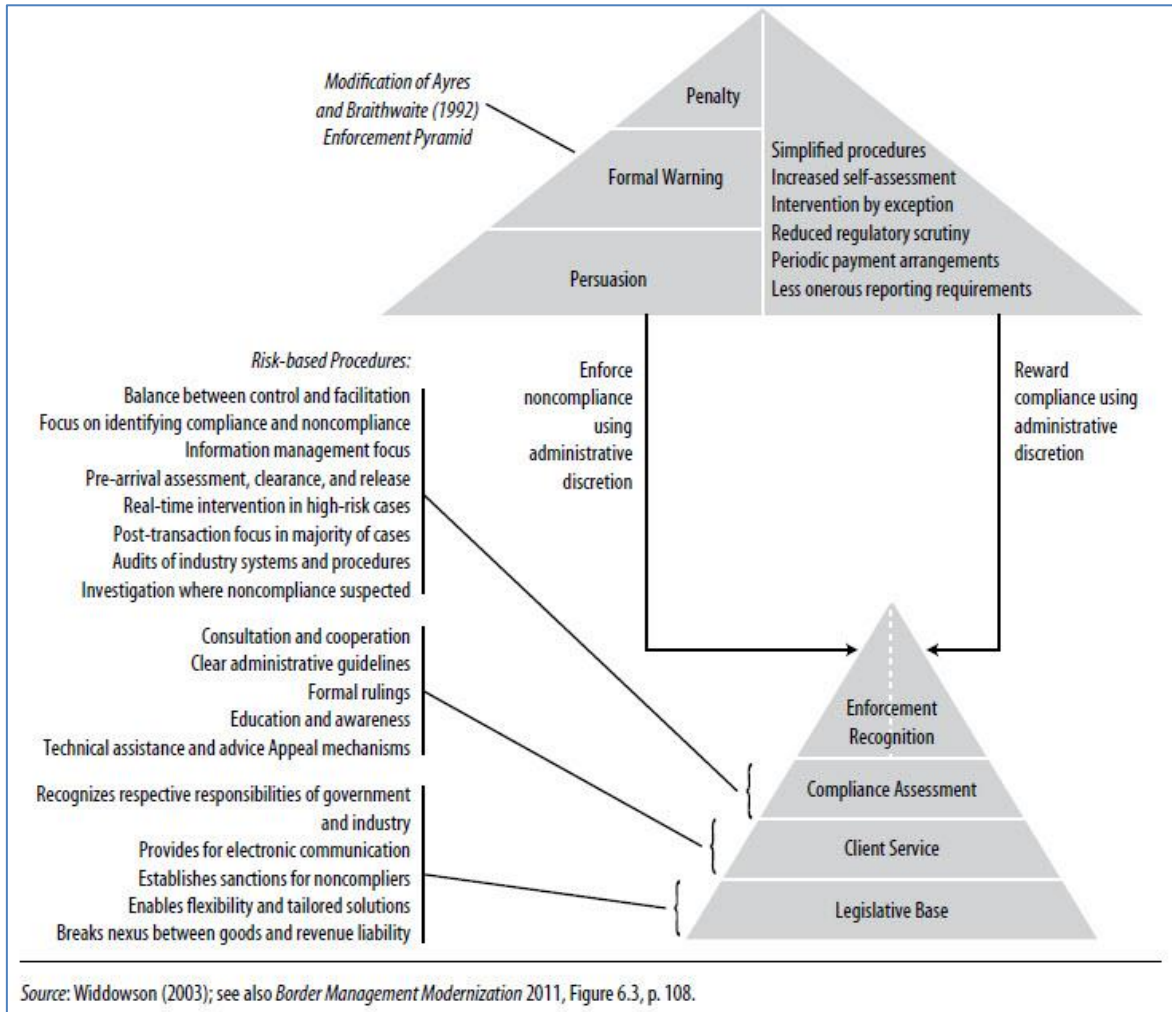
พื้นฐานของพิธีกรรมเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานโดยรวม พื้นฐานของการบริหารจัดการชายแดนที่มีประสิทธิภาพจะต้องเป็นการจัดตั้งกรอบกฎหมายที่เหมาะสม กรอบดังกล่าวจะต้องจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานทางกฎหมาย

³² Recommendation No. 38, Trade Information Portals, Geneva 2021, Section II, G - <https://unece.org/trade/publications/recommendation-ndeg-38-trade-information-portals-ecetrade465>

³³ ISO 19600:2014 provides guidance for establishing, developing, implementing, evaluating, maintaining and improving an effective and responsive compliance management system within an organization.

ที่จำเป็นสำหรับการบรรลุผลสำเร็จในการบริหารจัดการและการบริหารความเสี่ยง ซึ่งหน่วยงานชายแดนสามารถเลือกมาปฏิบัติได้³⁴ “ฝ่ายบริการลูกค้า” ประกอบด้วยกิจกรรมที่มุ่งให้สาธารณชนเข้าใจถึงความจำเป็นในการปฏิบัติตามข้อกำหนดและวิธีการบรรลุผลสำเร็จ “การประเมินผลการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง” ประกอบด้วยกิจกรรมตามหลักการบริหารความเสี่ยงที่ออกแบบมาเพื่อประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์ข้างต้นในแง่ของการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมนี้จะช่วยให้การปรับแต่งกลยุทธ์มีความต่อเนื่อง ที่ด้านบนสุดของพีระมิดคือการดำเนินการที่มุ่งแก้ไขปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยจริงจัง

วัตถุประสงค์ของการจัดการเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้แน่ใจว่า พฤติกรรมของผู้ค้าส่วนใหญ่อยู่ในจุดล่างสุดของพีระมิด ดังนั้นจึงสามารถจัดการได้ผ่านการศึกษา ความช่วยเหลือ การให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นกลยุทธ์อื่น ๆ ที่ “นุ่มนวล”

แผนภาพที่ 9: พีระมิดการปฏิบัติตามข้อกำหนด (The Compliance Pyramid)³⁵

³⁴ Adapted from *Border Management Modernization*, World Bank, 2011, page 108

³⁵ Widdowson, 2003 – reproduced from *Border Management Modernization*, World Bank, 2011, Chapter 6, Widdowson and Holloway

10.4.8 องค์ประกอบข้อมูลสำหรับการบริหารความเสี่ยง

ข้อมูลที่ใช้โดยหน่วยงานภาครัฐทั้งในระบบหรือในรูปแบบที่ต้องกรอกด้วยตนเอง ควรนำมารวมกันเป็นชุดข้อมูลเดียวกัน เพื่อสร้างรายการที่เป็นพื้นฐานของ NSW Harmonized Data Model (HDM) เพื่อสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบภายใน NSW โดยแปลงข้อมูล CLPA และใบขนสินค้าขาเข้าและขาออกให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล และทำให้หลักเกณฑ์การคัดเลือกความเสี่ยงเป็นไปโดยอัตโนมัติเพื่อใช้กับธุรกรรมทั้งหมด ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ NSW HDM จะต้องรวมองค์ประกอบของข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจตามความเสี่ยงรูปแบบต่าง ๆ

10.4.9 ผลกระทบทางกฎหมาย

หน่วยงานชายแดนต้องสามารถแบ่งปันข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผ่านพิธีการและการปล่อยสินค้าข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ การแบ่งปันข้อมูลที่มากขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐสามารถนำไปสู่

- บริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
- โครงการและนโยบายของรัฐบาลที่มีข้อมูลดีขึ้น
- ความโปร่งใสมากขึ้นเกี่ยวกับกิจกรรมและการใช้จ่ายของรัฐบาล
- การเติบโตทางเศรษฐกิจจากการใช้ข้อมูลเชิงนวัตกรรม และ
- การวิจัยข้ามภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจทั้งในปัจจุบันและที่เกิดขึ้นใหม่

กฎหมายคุ้มครองข้อมูลควรอนุญาตให้หน่วยงานชายแดนแบ่งปันข้อมูลเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์เฉพาะเท่านั้น ซึ่งอาจรวมถึงข้อมูล

- แจ้งการจัดทำนโยบายของรัฐบาล
- สนับสนุนการปฏิบัติราชการหรือการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพ
- ช่วยในการดำเนินการและประเมินนโยบายของรัฐบาลและ
- ช่วยเหลือการวิจัยและพัฒนาเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างชัดเจนและตรงประเด็น

อุปสรรคที่สำคัญในการนำ NSW ไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ คือ การเรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่รวบรวมโดยแต่ละองค์กร โดย “การบริหารจัดการชายแดนร่วมกัน” เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการค้าและการเดินทาง ในขณะที่ยังเป็นดำเนินการตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องอีกด้วย³⁶

อย่างไรก็ตาม อาจมีอุปสรรคทางกฎหมายในการแบ่งปันข้อมูลการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ข้อจำกัดดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการระบุ วิเคราะห์ และยกเลิกหากเหมาะสม ปัญหานี้ควรได้รับการแก้ไขโดยเป็นส่วนหนึ่งของการทบทวนกรอบกฎหมายที่สนับสนุน NSW อย่างครอบคลุม

³⁶ Coordinated Border Management Compendium, World Customs Organization, 2015

10.5 การจัดการการเปลี่ยนแปลง

10.5.1 กระบวนการใหม่ภายใน NSW

เพื่อดำเนินการบริหารความเสี่ยงภายใน NSW และปรับ CLPA ไปสู่ระบบอัตโนมัติ ควรมีการพัฒนากระบวนการใหม่ต่อไปนี้สำหรับหน่วยงานภาครัฐ

- สร้างเกณฑ์การคัดเลือก
- ตรวจสอบเกณฑ์การคัดเลือก
- แก้ไขเกณฑ์การคัดเลือก
- ขยายเกณฑ์การคัดเลือก
- สิ้นสุดเกณฑ์การคัดเลือก

10.5.2 ฝ่ายที่ได้รับผลกระทบและประเภทของการเปลี่ยนแปลง

ผลกระทบของ NSW จะแตกต่างกันระหว่างหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ระดับปัจจุบันของกระบวนการอัตโนมัติหรือการดำเนินการด้วยตนเอง การบริหารความเสี่ยงที่เป็นทางการหรือความเสี่ยงที่จัดการโดยประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ และระดับความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน นอกจากนี้ สำหรับหน่วยงานกำกับดูแล NSW เป็นการสร้างโอกาสสำหรับการเปลี่ยนจากกระบวนการยื่นใบอนุญาตและการตรวจสอบไปสู่

- การสร้างความคิดริเริ่มกับภาคเอกชนเพื่อเพิ่มการปฏิบัติตามโดยสมัครใจ
- การบริหารความเสี่ยงแบบพลวัตในกระบวนการค้าข้ามพรมแดน
- ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลการค้าเพื่อการตัดสินใจตามความเสี่ยง
- มุ่งเน้นทรัพยากรในด้านที่มีความสำคัญสูงสุด
- การร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานในเรื่องความเสี่ยงและการปฏิบัติตาม

เพื่อก้าวไปสู่สภาพแวดล้อมในการบริหารความเสี่ยง ควรมีการริเริ่มการวางแผนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานโดยรวม โดยมีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

- เพื่อสร้างความตระหนักถึงประโยชน์ทางธุรกิจโดยการเปลี่ยนบทบาทและความรับผิดชอบและพัฒนาทักษะเพื่อใช้ประโยชน์จากองค์ประกอบ ICT ที่ประกอบกันเป็นระบบ NSW ได้ดีที่สุด
- เพื่อลดผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นต่อบริการของหน่วยงาน ผู้ค้าที่ควบคุมโดยหน่วยงาน การจัดการการค้าระหว่างประเทศและบุคลากรของหน่วยงานในระหว่างและหลังการนำระบบ NSW ไปใช้
- เพื่อให้พนักงานทุกคนคุ้นเคยกับรูปแบบการดำเนินงานด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และการกำหนดเป้าหมายความเสี่ยง การวิเคราะห์ข้อมูล และความสามารถในการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่จำเป็นเพื่อรองรับสภาพแวดล้อมในอนาคต
- ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเข้าใจถึงเหตุผลและหากเป็นไปได้จะมีข้อมูลในการออกแบบและการส่งมอบระบบและกระบวนการต่าง ๆ

การออกแบบของ NSW จะช่วยปรับปรุงการกำหนดเป้าหมายของความเสี่ยงและสร้างประสิทธิภาพสำหรับองค์กรที่เข้าร่วมทั้งหมด สิ่งนี้จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรในพื้นที่ปฏิบัติการเฉพาะ นโยบายใหม่เพื่อรองรับความเสี่ยงและรูปแบบการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน และการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานและผู้ค้าที่ได้รับผลกระทบ การใช้ ICT รูปแบบใหม่และรูปแบบ

การดำเนินงานด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบใหม่ต้องใช้เวลาพอสมควรเพื่อให้พนักงานคุ้นเคยกับเทคโนโลยีและกระบวนการทางธุรกิจใหม่ ดังนั้น นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงแล้ว พนักงานและผู้ค้าจำเป็นต้องทำให้ความเสี่ยงของ NSW ประสบความสำเร็จ และแบบจำลองการปฏิบัติตามกฎระเบียบนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารระดับสูงที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับสภาพแวดล้อมการดำเนินงานในอนาคต

10.5.3 ความเสี่ยงรูปแบบใหม่และการปฏิบัติตามข้อกำหนดภายใน NSW

เพื่อดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบภายใน NSW และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานอัตโนมัติของ CLPA กระบวนการใหม่ต่อไปนี้จะควรเปิดใช้งานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

การคัดเลือก

- อนุมัติเกณฑ์การเลือก (กระบวนการที่ต้องดำเนินการด้วยตนเอง)
- สร้าง (รหัส) เกณฑ์การคัดเลือกภายในโมดูลการเลือกของ NSW
- ตรวจสอบเกณฑ์การคัดเลือกโดยใช้ฟังก์ชันการรายงานของ NSW
- แก้ไขเกณฑ์การคัดเลือกภายในโมดูลการเลือกของ NSW
- ขยายเกณฑ์การคัดเลือกภายในโมดูลการเลือกของ NSW
- สิ้นสุดเกณฑ์การคัดเลือกภายในโมดูลการเลือกของ NSW

การรายงาน

- การบันทึกผลลัพธ์ของกิจกรรมโดยมุ่งเน้นที่การรายงานการไม่ปฏิบัติตามและความไม่สอดคล้องภายใน NSW (ผู้ใช้ CLPA NSW ทั้งหมด)
- การบันทึกเหตุผลในการตัดสินใจปฏิเสธ ระบุ หรือเพิกถอน
- การรับรายงานภายในองค์ประกอบการรายงานของ NSW
- ขอรายงานเฉพาะกิจจากระบบให้ความช่วยเหลือภายใน NSW

ความเสี่ยงใหม่และการปฏิบัติตามข้อกำหนดเพื่อรองรับการคัดเลือกของ NSW

- ฟังก์ชันการกำหนดเป้าหมาย (ฟังก์ชันสนับสนุน NSW)
- วิเคราะห์ข้อมูลการทำธุรกรรมของ NSW และข้อมูลความเสี่ยงเฉพาะของหน่วยงานอื่น ๆ
- พัฒนา ทบทวน แก้ไข และโปรไฟล์ความเสี่ยง
- สื่อสารถึงประเด็นความเสี่ยงและข้อค้นพบ
- การประเมินผลลัพธ์
- การรายงานการปฏิบัติตามข้อกำหนด

10.5.4 หน้าที่และความรับผิดชอบใหม่

ประชาชนเป็นส่วนสำคัญของ NSW ผู้ใช้ NSW และผู้บริโภคมูลค่า NSW จะต้องมีเตรียมความพร้อมและพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทและโอกาสที่เปลี่ยนแปลงโดยระบบใหม่ดังกล่าว ตารางต่อไปนี้จะแสดงบทบาทสรุปของความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนด

รวมทั้งความรับผิดชอบภายในหน่วยงาน CLPA ของ NSW ซึ่งต้องมีการวางแผนการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม ตลอดจนการสร้าง ความตระหนักรู้และการฝึกอบรม

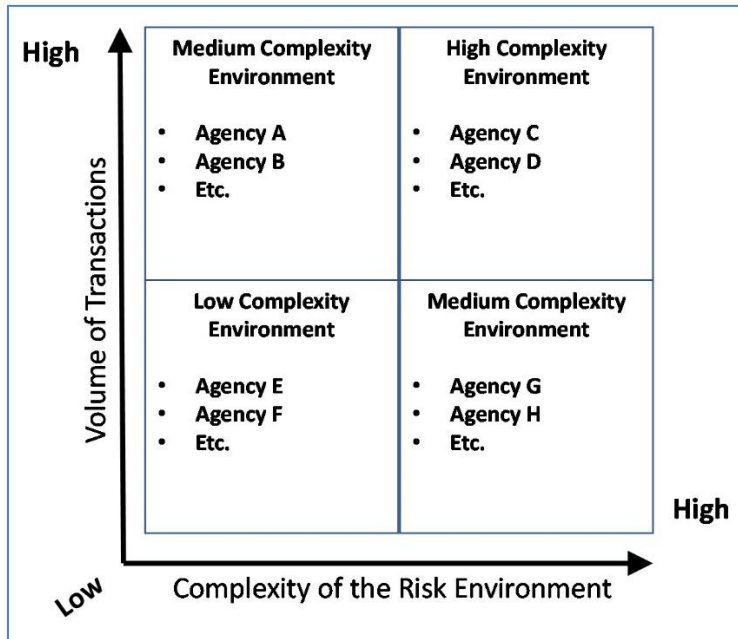
ความเสี่ยงและการปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบในสภาพแวดล้อม NSW

หน้าที่ปัจจุบัน	หน้าที่ของ NSW CLPA	ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยง ของ NSW รูปแบบใหม่	หน้าที่ที่ลดลง
	มีการป้อนเกณฑ์การคัดเลือก ในระบบ NSW/Agency	นักวิเคราะห์เข้าสู่เกณฑ์การเลือก ที่ได้รับอนุมัติใน NSW	
รับคำร้องและพิจารณา ว่าข้อมูลทั้งหมด เป็นปัจจุบัน	คำร้องจะได้รับการตรวจสอบ โดยอัตโนมัติว่าข้อมูลอยู่ในรูปแบบ ที่ถูกต้องและครบถ้วนภายใน NSW		รับคำร้องในรูปแบบ กระดาษที่สำนักงาน
เจ้าหน้าที่รับเรื่อง ตรวจสอบข้อมูลและ ให้คำแนะนำ	คำร้องจะถูกเปรียบเทียบโดยอัตโนมัติ กับเกณฑ์การคัดเลือกภายใน NSW	เจ้าหน้าที่รับคำร้องในระบบและ ตอบกลับรายการความเสี่ยงที่ระบุ ตามนโยบาย	
เขียนรายงานการ ตรวจสอบ	ป้อนข้อมูลผลการตรวจสอบ	เจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบต้องป้อนข้อมูล ลงใน NSW และบันทึกการไม่ ปฏิบัติตาม การไม่ปฏิบัติตาม หรือ ข้อมูลอื่น ๆ ที่ประเมินความเสี่ยง ในอนาคต	
แนบผลการวินิจฉัย	ป้อนผลการวินิจฉัย	ช่างเทคนิคในห้องปฏิบัติการป้อน ผลการตรวจวินิจฉัยใน ห้องปฏิบัติการและแนบสำเนา รายงาน (ถ้ามี)	
เขียนเหตุผล ในการตัดสินใจ	การบันทึกเหตุผลในการตัดสินใจ ปฏิเสธ ระบุ ระบุ หรือเพิกถอน	ผู้ตัดสินใจจะต้องใส่เหตุผล ในการตัดสินใจ	
	เรียกใช้รายงานมาตรฐาน	นักวิเคราะห์ป้อนพารามิเตอร์ เพื่อเรียกใช้รายงานมาตรฐาน	
	ขอรายงานความเสี่ยงเฉพาะกิจ การปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือตัวบ่งชี้ ทางธุรกิจจาก NSW Operator	นักวิเคราะห์อาจได้รับคำขอ รายงานเฉพาะกิจหรือกำหนด รายงานเฉพาะกิจของตนเองและ ขอรายงานจาก NSW Helpdesk	
	ฟังก์ชันคิวรี/มุมมองตัวจัดการ	ผู้จัดการติดตามกิจกรรมของ NSW และสามารถตรวจสอบคำร้อง การอนุมัติ เกณฑ์การคัดเลือก และการรายงานของหน่วยงานทั้งหมด	
	ใบขนสินค้านำเข้าและส่งออกได้รับการ ตรวจสอบโดยอัตโนมัติว่าข้อมูล		

หน้าที่ปัจจุบัน	หน้าที่ของ NSW CLPA	ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงของ NSW รูปแบบใหม่	หน้าที่ที่ลดลง
	อยู่ในรูปแบบที่ถูกต้องและครบถ้วนภายใน NSW		
	การประกาศนำเข้าและส่งออกจะถูกเปรียบเทียบโดยอัตโนมัติกับเกณฑ์การคัดเลือกภายใน NSW	เจ้าหน้าที่รับสินค้าของหน่วยงานภาครัฐรับใบขนสินค้าขาเข้าหรือขาออกในเวลาเดียวกับกรมศุลกากร และตอบสนองต่อธุรกรรมความเสี่ยงที่ระบุตามนโยบาย	
	ป้อนผลการตรวจสอบ	เจ้าหน้าที่ป้อนผลการตรวจสอบเอกสารและ/หรือการตรวจร่างกาย (รวมถึงการรักษาที่นำไปใช้) ลงใน NSW และบันทึกการไม่ปฏิบัติตามหรือไม่สอดคล้อง	
	ป้อนผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	ช่างเทคนิคในห้องปฏิบัติการป้อนผลการวินิจฉัยและอัมโพลด์รายงานที่เกี่ยวข้อง	
	การอนุมัติการอนุญาตของ GA หรือบันทึกเหตุผลสำหรับการตัดสินใจต่อเรือ ทำลาย หรือยึด	ผู้ตัดสินใจตรวจสอบผลการตรวจและห้องปฏิบัติการ และให้การอนุญาต GA หรือป้อนเหตุผลหากไม่ได้รับการอนุญาต	
	NSW ได้รับการอัปเดตการตัดสินใจเรื่องการอนุญาตหรือการไม่อนุญาตของหน่วยงานภาครัฐ		

10.5.5 ผลกระทบต่อบทบาทและหน้าที่ในทำงาน

ปริมาณธุรกรรมการค้าข้ามพรมแดนรวมทั้งความซับซ้อนและความหลากหลายของความเสี่ยงได้รับการบริหารจัดการโดยหน่วยงานกำกับดูแลที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง เมทริกซ์ต่อไปนี้จะได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้มีอำนาจตัดสินใจในการกำหนดขอบเขตและลักษณะของทรัพยากรที่จำเป็นต่อการใช้ฟังก์ชันที่มีอยู่ใน NSW

แผนภาพที่ 10: เมทริกซ์ความซับซ้อนด้านสภาพแวดล้อมของความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ

10.5.6 การประเมินความพร้อมด้วยตนเอง

เพื่อสนับสนุนผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในระดับชาติและภายในแต่ละหน่วยงาน ในวันนี้จะเป็นตัวอย่างของเครื่องมือในการประเมินระดับความพร้อมของหน่วยงานในการเปลี่ยนไปสู่การบริหารความเสี่ยง

สมรรถนะการบริหารความเสี่ยง

ตารางด้านล่างแสดงสมรรถนะการบริหารความเสี่ยง ซึ่งอธิบายถึงทักษะและสมรรถนะในการบริหารความเสี่ยงที่จำเป็นต่อการจัดการความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบในสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานของ NSW ให้ประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 1: ตัวชี้วัดของการประเมินตนเอง

ความซับซ้อนต่ำ ตามบทบาทที่มีอยู่	ความซับซ้อนปานกลาง อาจอยู่ในบทบาทที่มีอยู่หรือบทบาท เฉพาะ	ความซับซ้อนสูง บทบาทและกลุ่มงานเฉพาะ
<ul style="list-style-type: none"> ทักษะทางเทคนิคในการพัฒนาสร้าง และรักษาเกณฑ์การคัดเลือกใน NSW ^(ก) ^(ข) ฝึกพลาต! ไม่พบแหล่งการอ้างอิง ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันท่วงทีแก่ผู้มีอำนาจตัดสินใจและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการ CLPA ^(ก) สามารถเขียนได้ชัดเจนและรวบรัด รักษาความลับของข้อมูลทางธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> ทักษะทางเทคนิคในการพัฒนาสร้าง และรักษาเกณฑ์การคัดเลือกใน NSW ^(ก) ^(ข) ฝึกพลาต! ไม่พบแหล่งการอ้างอิง ทักษะทางเทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศ ^(ก) ^(ข) ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันท่วงทีแก่ผู้มีอำนาจตัดสินใจและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการข้ามพรมแดน 	<ul style="list-style-type: none"> ทักษะทางเทคนิคในการพัฒนาสร้าง และรักษาเกณฑ์การคัดเลือกใน NSW ^(ก) ^(ข) ฝึกพลาต! ไม่พบแหล่งการอ้างอิง / Agency System ทักษะทางเทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศ ^(ก) ทักษะทางเทคนิคในการพัฒนาโปรไฟล์ความเสี่ยงและการกำหนดเป้าหมายความเสี่ยง

ความซับซ้อนต่ำ ตามบทบาทที่มีอยู่	ความซับซ้อนปานกลาง อาจอยู่ในบทบาทที่มีอยู่หรือบทบาท เฉพาะ	ความซับซ้อนสูง บทบาทและกลุ่มงานเฉพาะ
	<ul style="list-style-type: none"> ● สามารถสื่อสารด้วยลายลักษณ์อักษรและด้วยวาจาได้อย่างชัดเจนและกระชับ ● รักษาความลับของข้อมูลทางธุรกิจ ● ตัดสินใจได้ดีจากการวิเคราะห์ประสบการณ์ และการตัดสินใจ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันท่วงทีแก่ผู้มีอำนาจตัดสินใจและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการข้ามพรมแดน ● สามารถสื่อสารด้วยลายลักษณ์อักษรและด้วยวาจาได้อย่างชัดเจนและกระชับ ● รักษาความลับของข้อมูลทางธุรกิจ ● ตัดสินใจได้ดีจากการวิเคราะห์ความรู้ และการตัดสินใจ ● การให้บริการโดยคำนึงถึงผู้ใช้ข้อมูล รักษาความสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ

- (ก) ทักษะและความสามารถที่ต้องพัฒนาด้วยการฝึกอบรม NSW
- (ข) การรับรู้ข้อมูลที่สามารถได้รับจาก NSW และความสามารถในการใช้รายงานมาตรฐานเฉพาะของหน่วยงานที่จะพัฒนาด้วยการฝึกอบรม NSW
- (ค) การรับรู้ข้อมูลที่สามารถดึงมาจาก NSW เพื่อการวิเคราะห์จะต้องได้รับการพัฒนาด้วยการฝึกอบรม NSW

หน่วยงานกำกับดูแลทั้งหมดที่ดำเนินงานด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยไม่คำนึงถึงปริมาณหรือความซับซ้อน เป็นจุดเน้นและความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ในหน่วยงานทุกคนมีบทบาท ไม่ว่าจะเป็นการจัดการข้อมูล การวิเคราะห์ การรวบรวมข้อมูล การประสานงาน การรวบรวมข้อมูล หรือการจัดการ

ในทำนองเดียวกัน ผู้ค้าและตัวแทนจะต้องรับผิดชอบต่อความถูกต้องและคุณภาพของข้อมูล และเมื่อมีข้อสงสัย ผู้ค้าควรขอคำแนะนำจากหน่วยงานกำกับดูแล

การเปลี่ยนไปสู่รูปแบบการดำเนินงานด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนด

หากต้องการเปลี่ยนไปสู่รูปแบบการดำเนินงานด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนด ตารางต่อไปนี้จะอธิบายอย่างกว้าง ๆ ของผู้มีอำนาจตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาโลจิสติกส์แห่งชาติและคณะกรรมการ NSW กิจกรรมนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

- ความพร้อม กิจกรรมที่ดำเนินการโดยหน่วยงานเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และสามารถดำเนินการได้โดยไม่คำนึงถึง NSW
- กิจกรรมของ NSW ที่ดำเนินการร่วมกันภายใต้โครงการของ NSW

การเปลี่ยนแปลงและขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงจะแตกต่างกันไปตามองค์กรต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องจัดการกับความแปรปรวนนี้ในลักษณะที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์สำหรับแต่ละหน่วยงานที่ดำเนินการโดยไม่กระทบต่ออำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และความรับผิดชอบของหน่วยงาน

ตารางที่ 2: ความคิดริเริ่มที่บ่งบอกถึงการเปลี่ยนไปสู่รูปแบบการดำเนินงานที่มีความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนด

ความคิดริเริ่มในการเปลี่ยนแปลง	สภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อนต่ำ	สภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อนปานกลาง	สภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อนสูง
<p>การกำหนดฐานของความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนด จากมุมมองของนโยบาย สำหรับหน่วยงานที่เข้าร่วมใหม่ในการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ</p> <p>กิจกรรมเตรียมความพร้อม</p>	<p>รายงานประวัติความเสี่ยง (เฉพาะหน่วยงาน)</p>	<p>รายงานประวัติความเสี่ยง (เฉพาะหน่วยงาน)</p>	<p>รายงานประวัติความเสี่ยง (เฉพาะหน่วยงานสำหรับหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมของตนเอง)</p> <p>รายงานการตอบสนองความเสี่ยง (สำหรับหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมในนามของผู้อื่น)</p>
<p>กำหนดวิสัยทัศน์ด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนด</p>	<p>กำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่ง่ายต่อการเข้าใจ</p>	<p>กำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่ง่ายต่อการเข้าใจ</p>	<p>กำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่ง่ายต่อการเข้าใจ</p>
<p>พัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนด</p> <p>กิจกรรมเตรียมความพร้อม</p>	<p>นโยบายความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนด</p> <p>มาตรฐานความปลอดภัยของข้อมูล</p>	<p>นโยบายความเสี่ยงและการปฏิบัติตามขั้นตอน บทบาท และความรับผิดชอบ</p> <p>มาตรฐานความปลอดภัยของข้อมูล</p>	<p>นโยบายความเสี่ยงและการปฏิบัติตามขั้นตอน บทบาท และความรับผิดชอบ</p> <p>มาตรฐานความปลอดภัยของข้อมูล</p>
<p>พัฒนาทักษะด้านการทำงานและด้านเทคนิคที่ 'เหมาะสมกับวัตถุประสงค์' และปฏิบัติตามข้อกำหนด</p> <p>กิจกรรมเตรียมความพร้อม</p>	<p>การบรรยายสรุปนโยบายความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (ทั้งหมด)</p> <p>การฝึกอบรมความตระหนักในการบริหารความเสี่ยง</p> <p>ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ เช่น MS Word, MS Excel</p> <p>การวิเคราะห์ข้อมูลระดับ 1</p>	<p>การบรรยายสรุปความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (ทั้งหมด)</p> <p>การฝึกอบรมการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนดเฉพาะตามบทบาท</p> <p>ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>การพัฒนาประวัติความเสี่ยง</p> <p>การรายงาน การบรรยายสรุป การฝึกการนำเสนอ</p>	<p>การบรรยายสรุปเกี่ยวกับความเสี่ยง ข่าวกอง และ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ (ทั้งหมด)</p> <p>การฝึกอบรมการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนดเฉพาะตามบทบาท</p> <p>การวิเคราะห์ข้อมูล และ ข่าวกอง</p> <p>การพัฒนาประวัติความเสี่ยง</p> <p>การรายงาน การบรรยายสรุป การฝึกการนำเสนอ</p>

ความคิดริเริ่ม ในการเปลี่ยนแปลง	สภาพแวดล้อมที่มี ความซับซ้อนต่ำ	สภาพแวดล้อมที่มี ความซับซ้อนปานกลาง	สภาพแวดล้อมที่มี ความซับซ้อนสูง
ร่วมมือและประสานงาน เพื่อสนับสนุนรูปแบบ การดำเนินงานด้าน ความเสี่ยงและการปฏิบัติ ตามกฎหมายระเบียบ กิจกรรมเตรียมความพร้อม	ข้อตกลงการแบ่งปันข้อมูล	ข้อตกลงการแบ่งปันข้อมูล	ข้อตกลงความร่วมมือและ การประสานงาน
การสื่อสารเพื่อซื้อ ³⁷ กิจกรรมเตรียมความพร้อม และกิจกรรม NSW	การบรรยายสรุปของผู้ซื้อ ขายเกี่ยวกับความคาดหวัง การสื่อสารของพนักงาน จดหมายการดำเนินการ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตาม โดยสมัครใจ NSW - ทบทวนข้อตกลง ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง แผนการสื่อสาร NSW	การบรรยายสรุปของผู้ซื้อ ขายเกี่ยวกับความคาดหวัง การสื่อสารของพนักงาน การบรรยายสรุปความเสี่ยง สำหรับพนักงาน จดหมายการดำเนินการ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตาม โดยสมัครใจ NSW - ทบทวนการจัดการ ระหว่างประเทศ แผนการสื่อสาร NSW	การบรรยายสรุปของผู้ซื้อ ขายเกี่ยวกับความคาดหวัง การสื่อสารของพนักงาน การบรรยายสรุปความเสี่ยง สำหรับพนักงาน มาตรฐานของตัวแทนออก ของ การบรรยายสรุปการปฏิบัติ ตามข้อกำหนดสำหรับกลุ่ม อุตสาหกรรม NSW - ทบทวนการจัดการ ระหว่างประเทศ แผนการสื่อสาร NSW
การพัฒนาทักษะการใช้ NSW กิจกรรม NSW	ข้อมูล และนโยบาย การรักษาความปลอดภัย ของระบบ การใช้ NSW (เฉพาะ บทบาท) เกณฑ์การคัดเลือก NSW การรายงานของ NSW	ข้อมูล และนโยบาย การรักษาความปลอดภัย ของระบบ การใช้ NSW (เฉพาะ บทบาท) เกณฑ์การคัดเลือก NSW การรายงานของ NSW	ข้อมูล และนโยบาย การรักษาความปลอดภัย ของระบบ การใช้ NSW (เฉพาะ บทบาท) เกณฑ์การคัดเลือก NSW การรายงานของ NSW

³⁷ ขั้นตอนที่ 4 ของโมเดล 8 ขั้นตอนของ Kotters สำหรับการเปลี่ยนแปลง

10.5.7 การประเมินความพร้อมด้วยตนเองของส่วนราชการ

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างเมทริกซ์การประเมินตนเองของแต่ละหน่วยงานเพื่อพิจารณาความพร้อมและความจำเป็นในการดำเนินการตามกลยุทธ์

ตารางที่ 3: ข้อจำกัดในการประเมินตนเองของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อนำการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบในสภาพแวดล้อมของ NSW มาใช้

ความต้องการด้านทรัพยากรด้านการเงินและอุปกรณ์	ความต้องการด้านการออกแบบบุคลากรและองค์กร
<ul style="list-style-type: none"> • การสนับสนุนทางการเงินสำหรับสภาพแวดล้อมการดำเนินงานของ NSW • การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ (เครือข่าย อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ตรวจสอบ) • แหล่งจ่ายกระแสไฟฟ้า 	<ul style="list-style-type: none"> • พนักงานเพิ่มมากขึ้น • การฝึกอบรมด้านไอทีสำหรับพนักงานและตัวแทน • การฝึกอบรมการจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล • ความช่วยเหลือด้านเทคนิคและไอที • ทีมตรวจสอบทุกจุดทางเข้าการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ตามเป้าหมาย
ความต้องการด้านกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย – ภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ และระหว่างประเทศ (รวมถึงคู่ค้า)
<ul style="list-style-type: none"> • ปรับโครงสร้างของกระบวนการปัจจุบันเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่รองรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ • ระบบ SOPs ใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> • ภาคเอกชนจะได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับ NSW และข้อกำหนดทางกฎหมาย • การบรรยายสรุปเพื่อสร้างความตระหนักรู้และความคุ้นเคยกับกระบวนการ ขั้นตอน และมาตรฐานใหม่ ๆ • บริการรวมควันสามารถดำเนินการโดยภาคเอกชน • MOU และพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการแบ่งปันข้อมูล • การสื่อสารระหว่างแผนกในการบริหารความเสี่ยงของสินค้าและแนวทางที่เป็นระบบมากขึ้นในการติดต่อสื่อสาร/ประสานงาน
กฎหมาย การสื่อสาร และอื่น ๆ	
<ul style="list-style-type: none"> • การดำเนินการบริหารความเสี่ยงในบริบทของ NSW ควรได้รับการสนับสนุนจากกฎหมาย • กฎหมายที่จะแก้ไขเพื่อรองรับสภาพแวดล้อมทางอิเล็กทรอนิกส์ • ข้อความทางกฎหมายเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามควรมีการกำหนดอย่างชัดเจนและแจ้งให้ทั้งภาครัฐและเอกชนทราบ 	

- ความท้าทายในการดำเนินการเนื่องจากช่างเทคนิค IT ไม่ทราบขั้นตอนการทำงานของภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่รู้จักระบบ IT เป็นอย่างดี
- แผนกต้องการกลยุทธ์ในการสรรหา ฝึกอบรม และชดเชยพนักงานที่มีความรู้ด้าน ICT และคำแนะนำที่ชัดเจนในการดำเนินการ
- Roadmap NSW เฉพาะสำหรับแต่ละหน่วยงานภาครัฐ และพัฒนาร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

10.5.8 การสนับสนุนให้เกิดประโยชน์

รูปแบบการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบช่วยให้เกิดประโยชน์ทั้งที่วัดได้และวัดไม่ได้ การให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ที่หน่วยงานตั้งใจที่จะบรรลุผลมากที่สุดจะช่วยให้การปรับแนวทางการบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ 4: การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ได้รับประโยชน์จาก NSW

ประโยชน์ของ NSW	การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของ NSW เพื่อให้เกิดประโยชน์
ยกระดับการบริหารความเสี่ยงชายแดนเพื่อการค้า	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ประกอบในการคัดเลือกของ NSW ● NSW ให้เหตุผลตามความเสี่ยงแก่เจ้าหน้าที่สำหรับการสมัคร CLPA ที่ตรงกับเกณฑ์การคัดเลือก ● เหตุผลในการตัดสินใจปฏิเสธ ระบุ หรือเพิกถอน CLPA จะถูกบันทึกไว้ใน NSW และสามารถวิเคราะห์ได้ ● สามารถแนบรายงานการตรวจสอบและการวินิจฉัยกับคำร้อง ● เจ้าหน้าที่ที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถเรียกใช้รายงานมาตรฐานของ NSW และขอรายงานเฉพาะกิจได้
ปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานและความคุ้มค่า	<ul style="list-style-type: none"> ● มุ่งเน้นทรัพยากรไปยังพื้นที่ที่มีความสำคัญสูงสุด (ลดงานธุรการเพื่อมุ่งเน้นที่การระบุและตอบสนองต่อความเสี่ยง)
ลดต้นทุนสำหรับผู้ค้าที่ปฏิบัติตามข้อกำหนด	<ul style="list-style-type: none"> ● โมเดลการดำเนินงานด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบเพื่อสนับสนุน NSW
ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลเพื่อการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> ● รายงานมาตรฐานและเฉพาะกิจของ NSW เป็นข้อมูลป้อนเข้าสู่รูปแบบการดำเนินงานด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามข้อกำหนดสำหรับหน่วยงานที่เข้าร่วม ● เกณฑ์การคัดเลือกและผลลัพธ์ของ NSW สามารถเข้าถึงได้ทางออนไลน์
ผลประโยชน์การอำนวยความสะดวกทางการค้าสำหรับผู้ค้าที่ปฏิบัติตามข้อกำหนด	<ul style="list-style-type: none"> ● การเข้าถึงข้อมูลธุรกรรมเป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาการปฏิบัติตามของผู้ค้า

ประโยชน์ของ NSW	การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของ NSW เพื่อให้เกิดประโยชน์
	<ul style="list-style-type: none"> ● การคัดเลือกความเสี่ยงภายใน NSW
รองรับการเข้าถึงตลาดที่ดีขึ้นโดยวางตำแหน่งประเทศไทยสำหรับอาเซียนและการแบ่งปันข้อมูลแบบประเทศต่อประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> ● เพิ่มความสามารถในการตรวจสอบย้อนกลับของกระบวนการข้ามพรมแดนสำหรับสินค้าควบคุม
การประมวลผลเอกสารการค้าเร็วขึ้นและมากขึ้นก่อนที่สินค้าจะมาถึง	
อำนวยความสะดวกในการประสานงานระหว่างหน่วยงาน CLPA และกรมศุลกากร	<ul style="list-style-type: none"> ● National Data Model อำนวยความสะดวกในการจับคู่และแบ่งปันข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ความเสี่ยง
ความง่ายในการตรวจสอบย้อนกลับของสินค้าสำหรับการตรวจสอบหลังการผ่านพิธีการหรือการตรวจสอบผ่านการเข้าถึงออนไลน์ไปยัง NSW	<ul style="list-style-type: none"> ● รายงานมาตรฐานและเฉพาะกิจของ NSW ● NSW ฝึกอบรมบุคลากรภายในหน่วยงานที่เข้าร่วม ● บุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในหน่วยงานที่เข้าร่วม

11 พื้นฐานของสถาบัน

ภายใต้ข้อตกลงปัจจุบัน กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานของ TNSW โดย TNSW อยู่ภายใต้ขอบเขตความรับผิดชอบของ NLDC ซึ่งมีการก่อตั้งมาเป็นระยะเวลานานและมีบทบาทสำคัญ ในปี 2560 NLDC ได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการ TNSW เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับดูแล TNSW คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีอธิบดีกรมศุลกากรเป็นประธานและประกอบด้วยตัวแทนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับ TNSW ทั้งหมด

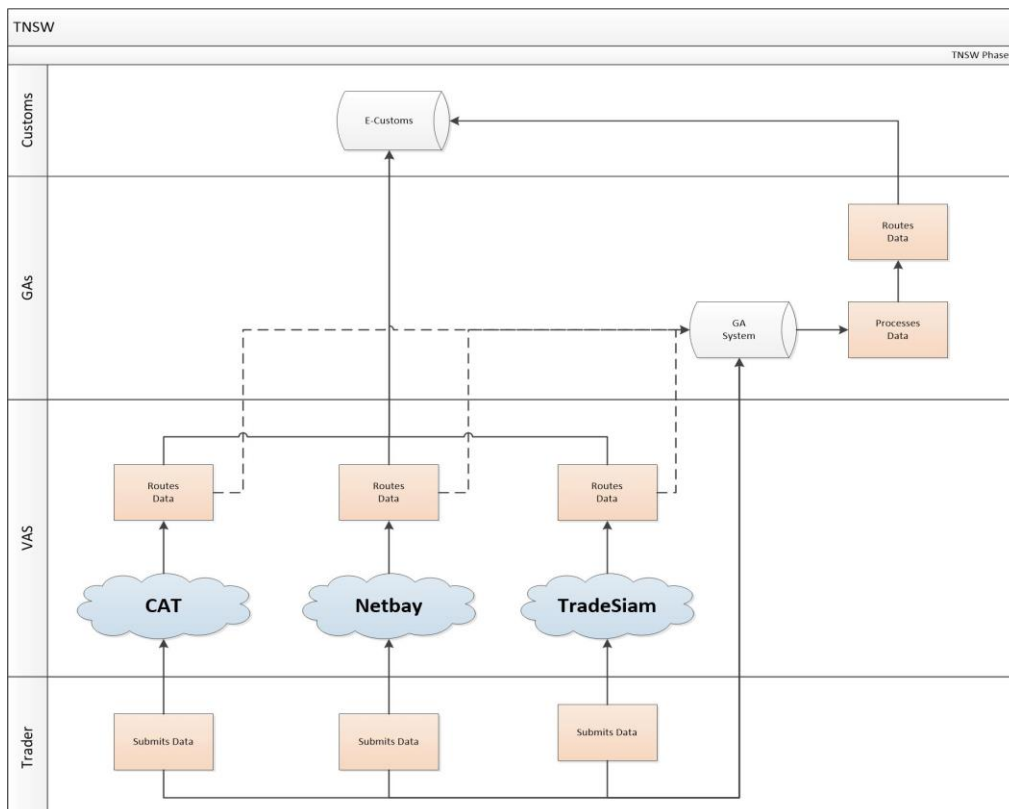
ตามที่กล่าวมาข้างต้น กรมศุลกากรได้จัดตั้งคณะทำงานและคณะทำงานย่อยขึ้นภายใต้คณะอนุกรรมการ TNSW เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการลดความซับซ้อนของกระบวนการและการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบ TNSW

ข้อตกลงดังกล่าวได้รับการเห็นชอบจาก NLDC และคณะรัฐมนตรี

ภายใต้แนวคิดของ TNSW ข้อมูลทั้งหมดที่ประมวลผลและสร้างโดยหน่วยงานภาครัฐ จะถูกส่งไปยัง e-Customs ซึ่งเป็นระบบการจัดการศุลกากรขององค์กรที่ดำเนินการโดยกรมศุลกากร และจากนั้นจะจับคู่กับการสำแดงของกรมศุลกากรที่ส่งไปยัง e-Customs

จนถึงปี 2563 ในขณะที่ TNSW ได้รับการดำเนินการโดยกรมศุลกากร สถาปัตยกรรมดังกล่าวทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นแบบจุดต่อจุดระหว่างระบบของหน่วยงานภาครัฐ และ e-Customs สำหรับข้อมูล CLPA และแบบจุดต่อจุดระหว่างผู้ให้บริการเสริม 3 ราย และ e-Customs ผู้ค้าสามารถเลือกที่จะส่งใบศุลกากรผ่านเครือข่ายที่ให้บริการ 1 ใน 3 ของผู้ให้บริการเสริม โดยผู้ให้บริการเสริมทั้งสามนั้น ได้แก่ CAT Telecom (บริษัทของรัฐ) บริษัท เน็ตเบย์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท เทคสยาม จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนที่ประกอบด้วยพันธมิตรภาครัฐและเอกชนหลายราย

การจัดเรียงนี้แสดงไว้ในภาพต่อไปนี้

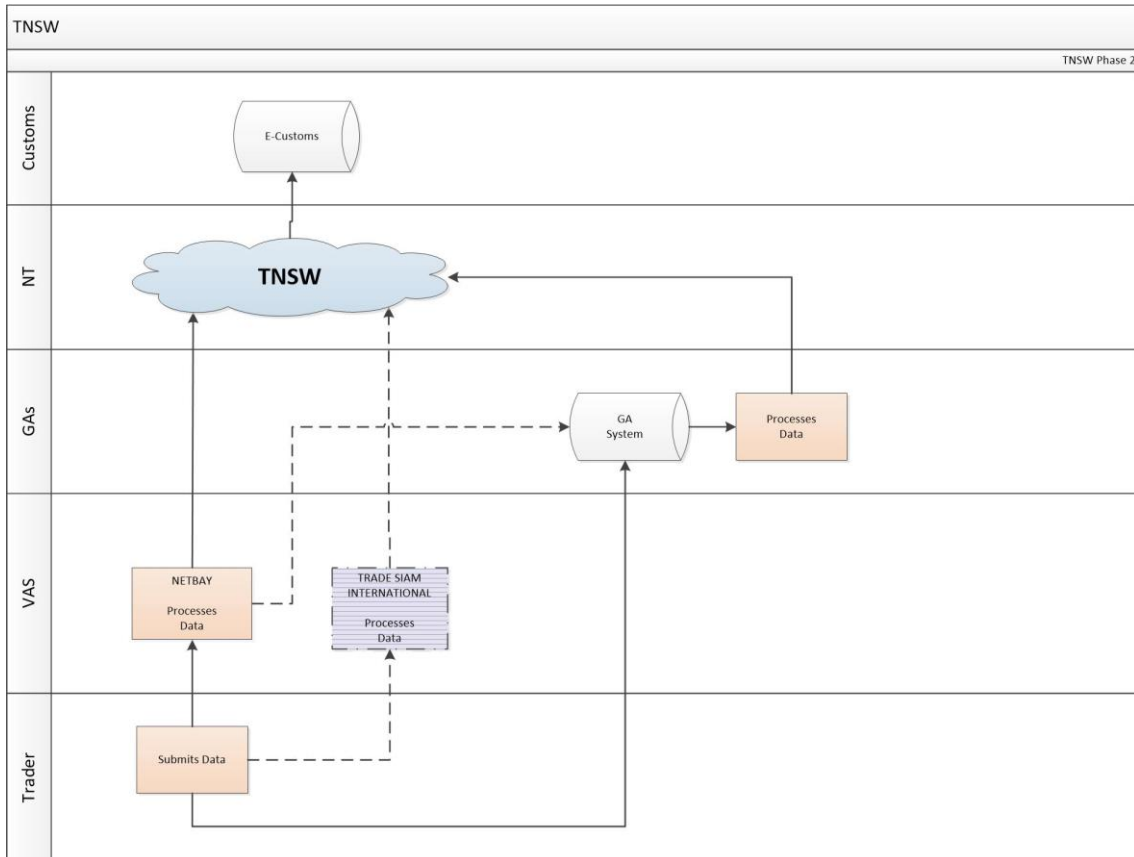
แผนภาพที่ 11: สถาปัตยกรรมของ TNSW ก่อนปี 2563

ในปี 2563 CAT ได้ควรวรรณกิจการกับ TOT ซึ่งเป็นบริษัทโทรคมนาคมของรัฐอีกแห่งหนึ่ง เพื่อก่อตั้ง National Telecom (NT) กรมศุลกากรได้แต่งตั้งให้ NT เป็นผู้ดำเนินการแต่เพียงผู้เดียวสำหรับ TNSW ซึ่งหมายความว่าธุรกรรมใด ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของ TNSW จะต้องกำหนดเส้นทางผ่านเครือข่ายดังกล่าว การตัดสินใจนี้ได้รับการอนุมัติจาก NLDC และคณะรัฐมนตรี

อย่างไรก็ตาม NT ให้บริการกำหนดเส้นทางของข้อความสำหรับ TNSW เท่านั้น ไม่มีการสร้างและการแปลงข้อความสำหรับผู้ใช้

ดังนั้น ผู้ให้บริการเสริมที่เหลืออีก 1 ราย คือ เน็ตเบย์ จึงยังคงให้บริการเพื่อสร้างและส่งไปรษณีย์ e-Customs แต่ต้องทำผ่านเครือข่ายที่ NT ให้บริการ ดังที่แสดงในแผนภาพที่ 12 ด้านล่าง ทั้งนี้ บริษัทเทรตสยามได้ยุบและก่อตั้งใหม่เป็นบริษัทเทรตสยามอินเตอร์เนชั่นแนล ซึ่งมีพยายามอย่างแข็งขันที่จะให้บริการที่เกี่ยวข้องกับ TNSW แต่ยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่า บริษัทดังกล่าวดำเนินธุรกิจใดที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันหรือไม่

การจัดเรียงปัจจุบันแสดงไว้ในภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 12: สถาปัตยกรรมของ TNSW ในปัจจุบัน

ข้อตกลงปัจจุบันได้เพิ่มขึ้นของการประมวลผลเพิ่มเติม (VAS-to-NT) ซึ่งดูเหมือนจะไม่มีข้อได้เปรียบด้านการทำงาน เมื่อเปรียบเทียบกับข้อตกลงก่อนหน้านี้ แม้จะเห็นได้ว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสำหรับกรมศุลกากรในการจัดหาเทคนิคจากภายนอกจากการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ TNSW ของ NT อย่างไรก็ตาม ในกรณีดังกล่าว เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งหรือความซ้ำซ้อน สิทธิและข้อกำหนดของ NT ในฐานะผู้ดำเนินการและการแบ่งเขตบริการใด ๆ ที่ฝ่ายต่าง ๆ อาจเสนอหรือไม่เสนอควรได้รับการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายและสะท้อนให้เห็นในสัญญาการปฏิบัติงานและข้อตกลงระดับบริการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทีมภารกิจเข้าใจว่า แง่มุมต่าง ๆ ของข้อตกลงการอนุญาตฯ ระหว่างกรมศุลกากร และ NT ซึ่งมีผลบังคับใช้ในเดือนธันวาคม 2563 ยังคงได้รับการประเมินใหม่และหารือโดยทั้งสองฝ่าย ซึ่งทีมภารกิจไม่ได้รับโอกาสในการร่วมรับฟังการทบทวนข้อตกลงดังกล่าว เนื่องจากถือเป็นความลับ อย่างไรก็ตาม เป็นที่ชัดเจนว่า เนื่องจากข้อตกลงดังกล่าวไม่ได้มีการระบุไว้อย่างชัดเจนถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้ให้บริการ (NT) ผลที่ตามมาคือไม่มีข้อตกลงระดับบริการที่กำหนดระดับการให้บริการที่ผู้ประกอบการคาดว่าจะจัดหาและสิ่งที่ผู้ให้บริการต้องดำเนินการแก้ไข (ผู้ให้บริการเสริม) รวมทั้งสิ่งที่ผู้ใช้ปลายทางสามารถคาดหวังได้ในกรณีที่เกิดความล้มเหลวหรือขาดประสิทธิภาพ

ข้อตกลงระดับบริการ (SLA) เป็นคำทั่วไปสำหรับข้อตกลงที่ผูกมัดผู้ให้บริการกับการรับประกันประสิทธิภาพสำหรับการให้บริการที่เป็นปัญหา โดยปกติจะมีรายละเอียดการเยียวยาและสิทธิที่ผู้ใช้จะได้รับเมื่อเงื่อนไขของข้อตกลงไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรือเมื่อเกิดความเสียหายขึ้น ในกรณีของ TNSW หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการดังกล่าว คือ กรมศุลกากร ดังนั้น จึงขึ้นอยู่กับกรมศุลกากรในการออก SLA เพิ่มเติมให้กับผู้ใช้ทั้งบริการ B2G และ G2G โดย SLA อาจอยู่ในรูปแบบของเครื่องมือทางกฎหมายที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมกับความสัมพันธ์ระหว่างซัพพลายเออร์และลูกค้า ตัวอย่างเช่น ระหว่าง กรมศุลกากรกับผู้ใช้ภาคเอกชน อาจทำเป็นสัญญา ระหว่างกรมศุลกากรและหน่วยงานภาครัฐ อาจเป็นข้อตกลงระหว่างหน่วยงาน และระหว่างกรมศุลกากรและหน่วยงานภายนอก (เช่น ท่าเรือ) อาจทำเป็นหนังสือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้ เพื่อให้ NT เป็นผู้รับเหมาช่วงของกรมศุลกากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อตกลงใบอนุญาตควรสอดคล้องกับข้อผูกพันที่ทำไว้ใน SLA

ในขณะนี้ NT กำลังให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกเครือข่ายและบริการกำหนดเส้นทางสำหรับข้อความ TNSW โดยไม่เพิ่มมูลค่าให้กับธุรกรรม แต่สนับสนุนให้ผู้ค้าส่งข้อมูลโดยตรงไปยัง TNSW ในรูปแบบของข้อความ XML อย่างไรก็ตาม เนื่องจากยังไม่มีเครื่องมือที่อนุญาตให้สร้างข้อมูล เช่น ผู้ให้บริการเสริม จึงมีเพียงผู้ค้ารายใหญ่ส่วนน้อยเท่านั้นที่มีระบบที่สามารถสร้างข้อความ XML ได้ เป็นผลให้มีความกระตือรือร้นเพียงเล็กน้อยจากผู้ค้าที่จะลงทะเบียนการทดลองใช้และให้ความเชื่อถือกับวิธีของผู้ให้บริการเสริม

สถานการณ์นี้ทำให้ NT อยู่ในเส้นทางแข่งขันกับผู้ให้บริการเสริมที่เหลือนอยู่ เนื่องจากผู้ให้บริการเสริมไม่สามารถเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมการใช้ TNSW พื้นฐานเพื่อชดเชยสถานการณ์ตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป แท้จริงแล้วมีหลักฐานว่าผู้ให้บริการเสริมกำลังหาโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มเกี่ยวกับบริการพื้นฐานของ TNSW เพื่อเพิ่มรายได้ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดต้นทุนเพิ่มเติมที่ไม่จำเป็นในการค้า

12 ค่าธรรมเนียม

กรมศุลกากรมีหน้าที่พิจารณาว่าควรชำระค่าธรรมเนียมสำหรับการใช้สิ่งอำนวยความสะดวก TNSW หรือไม่ และควรกำหนดระดับค่าธรรมเนียมเหล่านี้ ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้ต้องชำระสำหรับการยื่นธุรกรรมผ่าน TNSW คือ 25 บาทต่อรายการจนถึงเดือนธันวาคม 2565 โดยมติคณะรัฐมนตรีให้ลดลงร้อยละ 20 เป็น 20 บาท ค่าธรรมเนียมดังกล่าวถูกเรียกเก็บโดยผู้ให้บริการเสริมสำหรับธุรกรรม B2G ทุกรายการที่ดำเนินการผ่านผู้ให้บริการเสริม และผู้ให้บริการเสริมได้รับอนุญาตให้เก็บไว้ ทั้งนี้ ผู้ให้บริการเสริมพิจารณาว่าค่าธรรมเนียมดังกล่าวไม่เพียงพอที่จะครอบคลุมต้นทุนที่แท้จริงของการให้บริการ ดังนั้น ผู้ให้บริการเสริมจึงมีการอ้างว่าจำเป็นต้องพึ่งพาบริการเสริมเพื่อให้สามารถดำเนินการในสภาพแวดล้อม TNSW ในลักษณะที่เป็นไปได้ในเชิงพาณิชย์

เนื่องจากไม่มีการส่งค่าธรรมเนียม TNSW ให้กับศุลกากร และศุลกากรไม่ได้จ่ายเงินให้กับ NT สำหรับการให้บริการ ดังนั้น NT จึงต้องพึ่งพาค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บสำหรับการเข้าถึงเครือข่ายเพื่อดำเนินการสิ่งอำนวยความสะดวก

ไม่ชัดเจนว่าโครงสร้างค่าธรรมเนียมนี้เพียงพอที่จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือสอดคล้องกับข้อกำหนด GATT ของ WTO ที่ว่า ค่าธรรมเนียมสำหรับบริการที่รัฐบาลจัดหาให้แก่ผู้ค้าควรจำกัดอยู่ในจำนวน "ต้นทุนการให้บริการโดยประมาณ"³⁸ เมื่อพิจารณาว่าในปัจจุบัน ค่าใช้จ่ายในการใช้ TNSW ยังรวมถึงค่าธรรมเนียมเชิงพาณิชย์เพิ่มเติมที่เรียกเก็บโดยผู้ให้บริการเสริม

³⁸ GATT – General Agreement on Tariffs and Trade, 1947, Article VIII, 1. (a)

13 การดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

13.1 ข้อมูลการเผยแพร่ – พื้นที่เก็บข้อมูลการค้าแห่งชาติ

คลังการค้าไทย (Thai National Trade Repository: TNTR) ได้รับการพัฒนาภายใต้การสนับสนุนของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เว็บไซต์ดังกล่าวปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ ATIGA ที่ทุกประเทศสมาชิกควรเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าบนอินเทอร์เน็ต และเป็นไปตามโครงสร้างเนื้อหาที่แนะนำสำหรับ ASEAN Trade Repository³⁹

ข้อมูลดูเหมือนจะมีความครอบคลุม แต่ผู้ใช้ไม่พบเว็บไซต์ที่เป็นมิตรต่อผู้ใช้หรือใช้งานง่าย พวกเขายังบ่นว่าโดยทั่วไปแล้วการค้นหาข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันบนอินเทอร์เน็ตนั้นไม่ง่ายเลย ทั้ง ๆ ที่ทุกกระทรวงหรือกรมต่างก็มีเว็บไซต์เป็นของตนเอง โดยเว็บไซต์ที่ดูเหมือนจะให้ข้อมูลได้มากและเป็นปัจจุบันที่สุด คือ เว็บไซต์ของกรมศุลกากร

ไม่มีการรวมหรือเชื่อมโยงข้อมูลระหว่าง TNTR และ TNSW นอกจากลิงก์ข้ามไปยังโฮมเพจ

13.2 ASEAN Single Window

ประเทศสมาชิกเห็นพ้องที่จะทำงานร่วมกันเพื่อดำเนินการ ASEAN Single Window (ASW)⁴⁰ ภายใต้ข้อตกลงนี้ สมาชิกจำเป็นต้องดำเนินการ National Single Window เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการเข้าร่วม ASW⁴¹

วัตถุประสงค์ของ ASW อย่างน้อยในขั้นต้นคือการเป็นแพลตฟอร์มที่อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนเอกสารระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลในประเทศสมาชิก จึงเป็นโอกาสในการทำให้องค์ประกอบข้อมูลและกระบวนการต่าง ๆ สอดคล้องกันทั่วทั้งรัฐสมาชิก

ในขั้นต้น ขอบเขตของ ASW จำกัดอยู่ที่การแลกเปลี่ยนแบบฟอร์ม D (หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าภายในอาเซียน) และ ACDD (เอกสารสำแดงศุลกากรอาเซียน) แม้ว่าการทดลองแลกเปลี่ยนข้อความเหล่านี้ได้ดำเนินการและประสบความสำเร็จอย่างมาก แต่การยอมรับและการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ในทางปฏิบัติถูกขัดขวางโดยข้อจำกัดในกฎหมายของแต่ละประเทศเกี่ยวกับการรับรู้ร่วมกันของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์และของหน่วยงานที่ออกเอกสารเหล่านั้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้ค้าจึงมีข้อสังเกตว่า แม้จะมีการทดลองใช้เป็นเวลาหลายปี แต่แบบฟอร์ม D และ ACDD ข้ามประเทศก็ยังไม่สามารถใช้งานจริงภายในอาเซียน⁴²

กรณีดังกล่าวไม่ใช่ปัญหาทางเทคนิค แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการวางแนวกฎหมายในประเทศต่าง ๆ และข้อตกลงการยอมรับร่วมกัน

13.3 แพลตฟอร์มการค้าดิจิทัลแห่งชาติ

National Digital Trade Platform (NDPT) เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าและโลจิสติกส์ ทั้งแบบ B2B และ B2G บนแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์เดียวซึ่งจะใช้ประโยชน์จาก blockchain และจะขยายข้ามพรมแดนเพื่อให้สินค้า “ไหลผ่าน” ไปยังประเทศผู้รับข้ามเขตแดนของประเทศ

³⁹ ATIGA: ASEAN Trade In Goods Agreement, May 2010, Article 13

⁴⁰ Agreement to Establish and Implement the ASEAN Single Window, Bali, 2003

⁴¹ Agreement to Establish and Implement the ASEAN Single Window, Bali, 2003, Article 5

⁴² The only country that appears to accept electronic Certificates of Origin is Japan

โครงการดังกล่าวเป็นความริเริ่มของภาคเอกชนที่เริ่มต้นและดำเนินการโดยสมาคมการค้าภาคเอกชน 3 สมาคม ได้แก่ สมาคมธนาคารไทย สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มิติระหว่างประเทศของโครงการมาจากการบูรณาการที่มีศักยภาพกับเครือข่าย Tradewaltz ในญี่ปุ่นและ Networked Trade Platform (NTP) ของสิงคโปร์

รัฐบาลเป็นตัวแทนในคณะกรรมการโครงการโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) บทบาทของ ก.พ.ร. คือ การทำให้แน่ใจว่ากฎหมายของประเทศสนับสนุนการดำเนินงานของแพลตฟอร์ม และเปิดโอกาสให้มีการบูรณาการกับ TNSW (เช่น ด้านกฎระเบียบของการค้า)

แพลตฟอร์มดังกล่าวอยู่ในขั้นตอนขั้นสูงของการพัฒนาและทดสอบ โดยประมาณร้อยละ 93 ของกระบวนการถูกแปลงเป็นดิจิทัลแล้ว อย่างไรก็ตาม ความตั้งใจดั้งเดิมในการจัดให้มีเส้นทางที่ไร้รอยต่อข้ามพรมแดนระหว่างประเทศดูเหมือนจะถูกขัดขวางโดยกฎหมายของประเทศที่เข้าร่วม ซึ่งป้องกันไม่ให้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ออกจากที่อื่นได้รับการยอมรับ

14 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

14.1 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

อาจกล่าวได้ว่าโครงการ TNSW มีข้อดีหลายประการ

- ประการแรก เป็นไปตามกรอบกฎหมายที่มั่นคง ซึ่งไม่เพียงเป็นการดำเนินการในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการขยายตัวและการปรับปรุงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
- โครงสร้างการกำกับดูแลที่มีอยู่มีความเหมาะสมและมั่นคง โดยมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อรัฐบาลผ่าน NLDC และมีการกำกับดูแลและการดำเนินนโยบายของคณะกรรมการ TNSW

ข้อสังเกตประการเดียว คือ เป็นเรื่องผิดปกติที่ประธานของหน่วยงานที่กำกับดูแลฝ่ายบริหาร (คณะกรรมการ TNSW) จะดำรงตำแหน่งโดยหน่วยงานเดียวกันกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ เช่นกรณีของกรมศุลกากร เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วหน่วยงานที่ดำเนินการจะรายงานต่อคณะกรรมการฯ สถานการณ์ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

รากฐานที่มั่นคงข้างต้นทำให้เกิดความสำเร็จดังต่อไปนี้

- ระบบอัตโนมัติผ่านข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของธุรกรรม B2G และ G2G แทบทั้งหมด รวมถึงการชำระเงิน
- คู่ค้าด้านโลจิสติกส์การค้าทั้งหมด รวมทั้งท่าเรือ เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย
- พิธีการทางศุลกากรเป็นไปโดยอัตโนมัติอย่างสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องส่งเอกสารที่เป็นกระดาษหรือการติดต่อทางกายภาพ
- ปัจจุบันกรณีข้างต้นทั้งหมดได้รับการสนับสนุนทางการเงิน (แม้ว่าสิ่งนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้) ด้วยค่าธรรมเนียมที่ต่ำมากที่สุดที่อัตรา 20 บาท (25 จนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้) ต่อธุรกรรม (อย่างไรก็ตาม โปรดดูความคิดเห็นในส่วนที่ 12 ด้านบน)
- การใช้ TNSW เป็นแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้ามาแทนที่การโต้ตอบด้านกฎระเบียบบนกระดาษทั้งหมด ครอบคลุมการมีส่วนร่วมของผู้ค้าเกือบร้อยละ 100 และโดยทั่วไปผู้ค้ามักพอใจกับวิธีการ ประสิทธิภาพ และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับ TNSW แม้ว่าพวกเขาจะขอบคุณสำหรับการทำให้เข้าใจง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับโมเดลการเข้าถึง (เช่น ผู้ให้บริการเสริม, NT, SEF (Single Entry Form) เป็นต้น)

ความสำเร็จของ **TNSW** นั้นมีมากมายและเป็นไปในเชิงบวกเมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกที่มีเศรษฐกิจใกล้เคียงกันหรือมีความก้าวหน้ากว่า

ข้อเสนอแนะ

แม้ว่าบทบาทคู่ของกรมศุลกากรในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบ TNSW และประธานคณะกรรมการ TNSW ที่รายงานต่อ NLDC ดูเหมือนจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาใด ๆ ในขณะนี้ อย่างไรก็ตาม ขอแนะนำให้มีการทบทวนข้อตกลงนี้ เนื่องจากข้อเท็จจริงที่ว่าขณะนี้บทบาทของผู้ดำเนินการถูกดำเนินการโดย NT และการตัดสินใจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสัญญาและค่าธรรมเนียมกำลังจะถึงระยะเวลาสิ้นสุด

14.2 ข้อจำกัด

ในขณะที่ตระหนักถึงความสำเร็จที่สำคัญของ TNSW และแนวปฏิบัติของวิธีการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อบกพร่องบางประการในการดำเนินงานปัจจุบันของ TNSW

14.2.1 สถาปัตยกรรมตามสายงาน

- ประการแรก ไม่สามารถกล่าวได้ว่า TNSW นั้นสอดคล้องกับแนวทาง "การยื่นแบบครั้งเดียว" ที่กำหนดโดยองค์การมาตรฐานสากล และถือว่าเป็นรูปแบบทั่วไปของแนวปฏิบัติที่ดี (ดูหัวข้อที่ 2 ด้านบน)

ดังที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ กรณีดังกล่าวจะไม่ใช่ปัญหาหากในบริบทของไทยเห็นว่า Single Window มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า อย่างไรก็ตาม ความสะดวก ความเร็ว และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการยังคงสามารถลดลงได้ หากการป้อนข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ และกระบวนการศุลกากรต่าง ๆ ถูกแทนที่ด้วยรูปแบบ “การยื่นแบบครั้งเดียว” ตามที่เป็นอยู่ ซึ่งได้รับการสนับสนุนอย่างมากจากอาเซียน (ดูหัวข้อ 2.1 ด้านบน)

- การพัฒนา Single Entry Form (SEF) โดย NT อาจถูกมองว่าเป็นก้าวแรกสู่ “รูปแบบการส่งครั้งเดียว” แต่ผู้ใช้กลับนำไปใช้ได้ไม่ดี เนื่องจากพวกเขาอ้างว่ายังใช้งานไม่ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพและต้องการดำเนินการต่อเพื่อใช้บริการที่จัดทำโดยผู้ให้บริการเสริม ในทำนองเดียวกัน หน่วยงานมักชอบใช้เว็บไซต์ที่ผู้ใช้งานสามารถโต้ตอบกันได้ที่จัดทำโดยระบบภายในองค์กรของตนเอง การตัดสินใจสร้าง SEF ดูเหมือนจะเกิดขึ้นโดยปราศจากการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐและเอกชน

14.2.2 ขาดการทำงานอัตโนมัติในระบบหลังบ้าน

- ไม่ใช่ทุกคำร้องที่ประมวลผลของหน่วยงานภาครัฐผ่านระบบหลังบ้าน ซึ่งหมายความว่าข้อความอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับจาก e-Customs นั้นไม่มีการรับประกันความสมบูรณ์เช่นเดียวกับข้อความที่ผ่านขั้นตอนอนุมัติแบบควบคุมในระบบอัตโนมัติ เช่น ระบบที่ใช้โดย FDA หรือกรมประมง หรือ กรมการค้าต่างประเทศ
- ข้อมูลข้างต้นยังนำไปสู่ธุรกรรมบางอย่างที่ต้องใช้เวลาในวงจรของระบบหลังบ้านเพื่อดำเนินการ

14.2.3 การใช้กระดาษอย่างต่อเนื่อง

- หน่วยงานภาครัฐบางแห่งยังคงใช้กระดาษ แม้ว่ากฎหมายอนุญาตให้ทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งดูเหมือนเป็นการตีความทางกฎหมายที่ผิด โดยเฉพาะการตีความกฎหมายบางฉบับ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565

14.2.4 บทบาทของผู้ให้บริการ

- แนวคิดการดำเนินงานของ TNSW มีความซับซ้อนจากการตัดสินใจแต่งตั้ง NT เป็นผู้ดำเนินการแต่เพียงผู้เดียว อย่างไรก็ตาม บทบาทของ NT ในปัจจุบันจำกัดอยู่เพียงการจัดการเส้นทางสำหรับการส่งข้อความเท่านั้น และไม่ปรากฏว่าสามารถให้บริการมูลค่าเพิ่มที่จำเป็นในการสร้างข้อมูลและแปลงเป็นข้อความได้

บทบาทนี้ยังคงดำเนินการโดยผู้ให้บริการเสริมที่เหลืออยู่ และในความเป็นจริง ผู้ค้าชื่นชอบการใช้ผู้ให้บริการเสริม เนื่องจากพวกเขาพบว่าการจัดการสะดวกและง่ายกว่า ดังนั้น จึงลี้ลับที่จะรับข้อเสนอจาก NT เพื่อเชื่อมต่อโดยตรงกับ TNSW หรือใช้ SEF ในปัจจุบัน NT ไม่คิดค่าบริการสำหรับการดำเนินงาน NSW แต่จะเรียกเก็บสำหรับการใช้งานเครือข่าย ข้อตกลงปัจจุบันไม่โปร่งใส ในแง่ของต้นทุนที่แท้จริงของการใช้ TNSW และบทบาทของผู้ใช้และผู้ให้บริการกลายเป็นความสับสนและขัดแย้งกัน

นอกจากนี้ NT ตั้งใจที่จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียม (ซึ่งในกรณีใด ๆ จะต้องได้รับการอนุมัติแต่ NLDC) สำหรับการใช้นี้ TNSW โดยพิจารณาจากทั้งจำนวนธุรกรรมและปริมาณข้อมูลอื่นที่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับการใช้ Single Window โดยทั่วไป ค่าธรรมเนียมตามปริมาณข้อมูลจะถูกปฏิเสธ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการลงโทษผู้ใช้ที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งโดยธรรมชาติแล้ว ธุรกรรมของพวกเขามีข้อมูลจำนวนมาก เช่น คำอธิบายที่ซับซ้อนของสินค้าหรือรายการสินค้าจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะ

รัฐบาลไทยควรตัดสินใจให้ชัดเจนว่า TNSW ควรดำเนินการโดยภาครัฐหรือเอกชนและให้ทุนสนับสนุน รวมทั้งระบุรูปแบบที่ยุติธรรมที่สุดในการดำเนินการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง แนวทางทั้งสองนั้นถูกต้องตามกฎหมายเช่นเดียวกับรูปแบบ Public Private Partnership (PPP) แต่สิ่งที่ควรให้ความสำคัญ คือ ภายใต้กฎของ WTO ค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เรียกเก็บจากการค้าสำหรับบริการที่มีให้จะครอบคลุมเฉพาะค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่ควรใช้เพื่อเพิ่มรายได้ของรัฐบาล ซึ่งไม่ได้หมายความว่า Single Window หรือองค์ประกอบของ Single Window ไม่สามารถดำเนินการโดยภาคเอกชนได้ トラบได้ที่ การจัดการนั้นถูกต้องตามกฎหมาย ยุติธรรม และโปร่งใส

โดยพื้นฐานแล้ว รัฐบาลไทยควรพยายามค้นหาต้นทุนที่แท้จริงของการดำเนินการเพื่อให้สามารถพิจารณารูปแบบที่เป็นไปได้ที่แตกต่างกันในแง่ของผลประโยชน์และข้อเสียที่เกี่ยวข้อง รัฐบาลสามารถได้รับประโยชน์จากการนำวิธีการที่ใช้ในประเทศอื่นมาใช้เป็นแบบจำลองในการประเมินข้อดีและข้อเสียของแบบจำลองทางการเงินที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มธนาคารโลกยินดีที่จะช่วยเหลือรัฐบาลไทยโดยอำนวยความสะดวกในกระบวนการนี้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

14.3 ความโปร่งใสของข้อมูล

ความพยายามในการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าโดยหน่วยงานต่าง ๆ ของไทยบนเว็บไซต์และใน TNTR ได้รับการยอมรับ และสิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นการรับรองความสอดคล้องของประเทศไทยกับมาตรา 1 ของ TFA⁴³

อย่างไรก็ตาม ความจริงตามที่รายงานโดยผู้ค้า คือ ไม่พบว่า TNTR เป็นแหล่งข้อมูลเดียวที่ทำงานได้ เนื่องจากมันไม่ง่ายที่จะสำรวจและไม่สามารถเชื่อถือได้ว่าถูกต้องและเป็นปัจจุบัน สามารถกล่าวอ้างได้เช่นเดียวกันกับเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ส่วนใหญ่ ยกเว้นเว็บไซต์ของกรมศุลกากรซึ่งดูเหมือนจะมีข้อมูลมากที่สุด อย่างไรก็ตาม บ่อยครั้งที่พบความคลาดเคลื่อนของข้อมูลในเว็บไซต์ต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่ความไม่แน่นอนหรือความสับสน

ข้อเสนอแนะ

รัฐบาลไทยควรพิจารณาใช้ Trade Information Portal (TIP) เป็นแหล่งข้อมูลแหล่งเดียวที่มีอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการค้า ซึ่งรวบรวมและบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าทั้งหมดจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ซึ่งสามารถทำได้โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ใหม่และปรับปรุงความเป็นมิตรกับผู้ใช้ของ TNTR เพื่อให้มุ่งเน้นผู้ใช้งานมากขึ้นแทนที่จะมุ่งเป้าไปที่การปฏิบัติตามข้อกำหนดของ ATIGA

นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ที่จะได้รับการพิจารณาวิธีการเชื่อมต่อหรือรวม TIP กับ TNSW

รูปแบบที่ประสบความสำเร็จของ TIP ได้ถูกนำมาใช้ในประเทศอาเซียนอื่น ๆ เช่น ลาว กัมพูชา เวียดนาม เมียนมาร์ และอินโดนีเซีย

อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบให้แน่ใจว่า TIP หรือที่เก็บข้อมูลการค้ามีความถูกต้องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ดังนั้นการสร้าง ความเชื่อมั่นของสาธารณชนจึงไม่ใช่แค่เรื่องของการสร้างเว็บไซต์ ต้องอาศัยการประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและสถาบันต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนและเป็นหน่วยงานหลักที่เข้มแข็งในการให้การสนับสนุน

คำแนะนำที่มีประโยชน์เกี่ยวกับการดำเนินการตาม TIP สามารถพบได้คำแนะนำข้อ 38 โดย UN/CEFACT⁴⁴

14.4 รูปแบบกระบวนการทางธุรกิจและเทคโนโลยี

14.4.1 รูปแบบการยื่นแบบครั้งเดียว

ความปรารถนาของการใช้รูปแบบ "การยื่นแบบครั้งเดียว" ที่แท้จริงของ Single Window ได้แสดงออกโดยหลายฝ่ายในระหว่างการสัมภาษณ์ของทีมงานธุรกิจ ซึ่งตระหนักได้ถึงควมไร้ประสิทธิภาพของรูปแบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน

⁴³ TFA: ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้า, WTO, 2014, ข้อ 1: การเผยแพร่และการมีอยู่ของข้อมูล

⁴⁴ UN/CEFACT: Recommendation No. 38, Trade Information Portals, ECE/TRADE/465, 2021 - [https://unece.org/trade/publications/recommendation-ndeg-38-trade-information-portals-ecetrade465#:~:text=38%3A%20Trade%20Information%20Portals%20\(ECE%2FTRADE%2F465\),-Trade&text=Transparency%20and%20predictability%20are%20essential,the%20actual%20sale%20of%20merchandise](https://unece.org/trade/publications/recommendation-ndeg-38-trade-information-portals-ecetrade465#:~:text=38%3A%20Trade%20Information%20Portals%20(ECE%2FTRADE%2F465),-Trade&text=Transparency%20and%20predictability%20are%20essential,the%20actual%20sale%20of%20merchandise)

รูปแบบ "การส่งครั้งเดียว" จะต้องมีเงื่อนไขพื้นฐานสามประการ

- ชุดข้อมูลที่สอดคล้องกันอย่างสมบูรณ์ของหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด
- ส่วนหน้าของการป้อนข้อมูลทั่วไป
- แนวทางแบบรวมศูนย์สำหรับองค์ประกอบหลักบางประการของข้อมูล

ทีมภารกิจเข้าใจว่า ข้อมูลปัจจุบันถูกสร้างขึ้นโดยใช้ WCO Data Model 3 (DM3) เป็นชุดข้อมูลทั่วไป อย่างไรก็ตาม เป็นที่เข้าใจว่า สิ่งนี้เป็นเวอร์ชันก่อนหน้าของ DM3 ซึ่งไม่จำเป็นต้องรองรับองค์ประกอบข้อมูลทั้งหมดที่หน่วยงานภาครัฐ (นอกเหนือจากกรมศุลกากร) ต้องการ

ดังนั้น จึงควรพยายามตรวจสอบรูปแบบข้อมูลและสร้างพจนานุกรมข้อมูล TNSW เวอร์ชันล่าสุดและมีความสมบูรณ์

ส่วนหน้าของการป้อนข้อมูลทั่วไปอาจเป็นส่วนเสริมของ SEF เพื่อให้รองรับคำขอคำร้อง CLPA และการโต้ตอบทุกรูปแบบอย่างครอบคลุม เพื่อให้บรรลุแนวทางปฏิบัตินี้ ขอเสนอแนวทางให้นำหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมารวมหารือถึงแนวทางการประเมินประนีประนอม ที่อาจเกิดขึ้นเพื่อรวมกระบวนการต่าง ๆ ให้เป็นหนึ่งเดียวและทำให้ง่ายขึ้นมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

การสร้างส่วนหน้าแบบเข้าทางเดียวไม่ได้เป็นการปฏิเสธการใช้งานระบบหลังบ้านของหน่วยงานภาครัฐ โดยสามารถปรับเปลี่ยนเพื่อรับข้อความจากส่วนหน้าของ Single Window แทนการป้อนข้อมูลโดยตรงบนระบบของพวกเขา ส่วนหน้าที่มีอยู่ยังสามารถเป็นกลไกสำรองได้

ส่วนหน้าของ TNSW อาจเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการโดยผู้ให้บริการ Single Window หรืออาจให้บริการโดยผู้ให้บริการเสริม หรือหน่วยงานภาคเอกชนอื่น ๆ สิ่งนี้จะต้องตัดสินใจโดยคำนึงถึงปัญหาของการดำเนินงานตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 5

แท้จริงแล้ว ในแง่ของการพัฒนา เช่น NDTP เป็นไปได้หรือไม่ที่จะมองเห็นรูปแบบในอนาคตที่ข้อมูลถูกสร้างขึ้นโดยเป็นการรวมกันของข้อความหลายสายที่มาจากกิจกรรมที่หลากหลาย แทนที่จะเป็นรายการเดียว ในสถานการณ์ดังกล่าว ระบบจำเป็นต้องโต้ตอบมากขึ้นบนพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนข้อมูล แทนที่จะพึ่งพาการสร้างข้อมูลออนไลน์

รูปแบบ "การส่งครั้งเดียว" จำเป็นต้องมีหน้าต่างเดียวแบบ "อัจฉริยะ" กล่าวคือ ไม่ใช่แค่กลไกการกำหนดเส้นทางเหมือนในปัจจุบัน แต่เป็นพื้นที่เก็บข้อมูลอิสระที่รวมศูนย์ ซึ่งข้อมูลทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับผู้ค้าและธุรกรรมถูกรวมเข้าด้วยกันและพร้อมใช้งานตามที่กำหนดบนพื้นฐานทางธุรกิจ สิ่งนี้จะต้องมีข้อตกลงและพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับหน่วยงานที่แบ่งปันข้อมูล เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

14.4.2 การบริหารจัดการความเสี่ยง

รูปแบบที่เป็นไปได้ของ TNSW ที่อธิบายไว้ข้างต้นจะมีประโยชน์ในการอนุญาตให้มีการแนะนำเทคนิคการบริหารความเสี่ยงแบบอัตโนมัติที่ทันสมัย

14.4.3 ระบบการจัดการขั้นตอนการทำงานสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่ไม่ใช่แบบอัตโนมัติ

ข้อดีเพิ่มเติมของโมเดลนี้ คือ ช่วยให้สร้าง web front-end ทั่วไปอย่างง่ายสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่ยังไม่ได้ทำงานอัตโนมัติในระบบหลังบ้าน เนื่องจากไม่จำเป็นต้องแนะนำเซิร์ฟเวอร์หรือเปลี่ยนโหมดการทำงานมากนัก อาจเป็นไปได้ที่จะดำเนินการดังกล่าวโดยใช้ WMS (ระบบการจัดการขั้นตอนการทำงาน)

TNSW ส่วนกลางจะทำหน้าที่เป็นที่เก็บข้อมูลบนคลาวด์สำหรับหน่วยงานภาครัฐเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งนี้จะรับประกันได้ว่า ข้อมูลทั้งหมดที่ทำธุรกรรมผ่าน TNSW เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่จำเป็นในด้านความสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

ทีมภารกิจเสนอให้มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านเทคนิคหรือคณะกรรมการเพื่อหารือเกี่ยวกับกระบวนการทางธุรกิจที่อาจเกิดขึ้นและการอัปเดตสถาปัตยกรรมทางเทคนิคของ TNSW กลุ่มดังกล่าวประกอบด้วยตัวแทนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ผลลัพธ์ของการอภิปรายควรเป็นเอกสารกลยุทธ์ซึ่งจะแจ้งให้ทราบถึงการปรับปรุงกระบวนการทางธุรกิจและการพัฒนาทางเทคนิคในภายหลัง

คณะทำงานด้านเทคนิคจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาการใช้งาน **Single Window** ที่เทียบเคียงได้ในประเทศเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย เพื่อวัตถุประสงค์ในการประเมินแนวทางของรูปแบบการยื่นเพียงครั้งเดียวที่นำไปใช้ที่อื่นและวิธีที่ดีที่สุดในการบรรลุผลดังกล่าว เมื่อพิจารณาถึงความท้าทายที่ประเทศอื่น ๆ ได้เผชิญ

14.4.4 การเข้าร่วม National Digital Trade Platform

NDTP เป็นโครงการที่กำลังพัฒนาซึ่งนำโดยภาคเอกชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในห่วงโซ่อุปทาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมเชิงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้า (นำเข้าและส่งออก) ในประเทศและข้ามพรมแดน รัฐบาลมีบทบาทในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ (B2G) ตามจุดเชื่อมต่อต่าง ๆ เพื่อให้สินค้าสามารถย้ายไปยังขั้นตอนต่อไปได้ แม้ว่าโครงการนี้จะขับเคลื่อนโดยภาคเอกชนเพื่อผลประโยชน์เชิงพาณิชย์ แต่รัฐบาลก็มีส่วนในการอำนวยความสะดวกที่จำเป็น

ข้อเสนอแนะ

ทีมภารกิจพิจารณาแล้วเห็นว่า การมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องในโครงการ **NDTP** นั้นมีคุณค่ามาก เนื่องจากเปิดโอกาสให้รัฐบาลไทยได้ติดตามการพัฒนาที่สำคัญในการแปลงห่วงโซ่อุปทานให้เป็นดิจิทัล และมีอิทธิพลหรืออำนวยความสะดวกในลักษณะที่เหมาะสม

14.5 องค์กรและการดำเนินงาน

ตามที่กล่าวไว้ในหัวข้อที่ 3 และ 12 ช่วงต้น โครงสร้างที่ TNSW ดำเนินการอยู่ในขณะนี้และเรื่องของค่าธรรมเนียมมีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด

ตามที่ระบุไว้ที่อื่น ๆ ในรายงานนี้ การดำเนินการในปัจจุบันตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ถูกต้องตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การขาดข้อตกลงระดับบริการระหว่างกรมศุลกากรในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบ และผู้ใช้ปลายทาง (ผู้ค้าและหน่วยงานภาครัฐ) เป็นช่องว่างที่ต้องแก้ไข หรือสิ่งจำเป็นต่อผู้ข้อตกลงใบอนุญาตระหว่างกรมศุลกากรและ NT เพื่อให้มั่นใจว่าข้อตกลงนั้นสอดคล้องกับข้อตกลงระดับบริการ

เนื่องจากเราไม่ได้รับอนุญาตให้ดูข้อตกลงใบอนุญาต เราจึงไม่สามารถให้คำแนะนำเฉพาะเจาะจงในเรื่องนี้ได้

กลไกค่าธรรมเนียมในปัจจุบันดูเหมือนจะยังไม่มีความยั่งยืน แต่ทางเลือกอื่นที่ถูกระงับอาจเป็นปัญหาได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ทีมภารกิจเสนอว่า ก่อนที่ข้อตกลงตามสัญญาใด ๆ จะสิ้นสุดลง การเจรจาแบบเปิดจะเกิดขึ้นระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อหารือเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของการจัดการด้านการดำเนินงานและการเงินต่าง ๆ เนื่องจากการตัดสินใจขั้นสุดท้ายต้องเป็นการตัดสินใจที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นว่ายุติธรรมและยั่งยืน รวมทั้งสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายในประเทศ

14.6 กฎหมาย

การดำเนินการในปัจจุบันของ TNSW ดูเหมือนจะตั้งอยู่บนพื้นฐานทางกฎหมายที่มั่นคง ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ตาม การค้นพบของทีมภารกิจได้ระบุประเด็นบางอย่างที่จะได้รับประโยชน์จากแนวทางที่ตรงเป้าหมายมากขึ้น นอกจากนี้ มีปัจจัยหลายประการที่ทำให้ทีมภารกิจเห็นว่า รัฐบาลไทยควรพิจารณาออก “กฎหมาย TNSW” เป็นการเฉพาะเพื่อให้การดำเนินการทั้งหมดมีพื้นฐานที่มั่นคงสำหรับการดำเนินการต่อไปในอนาคต

กฎหมาย NSW ส่วนใหญ่ในระดับสากลยึดตามหลักการสำคัญที่ระบุไว้ในคำแนะนำข้อที่ 35 ของ UN/CEFACT⁴⁵ อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องผสมผสานกับกฎหมายในประเทศที่มีอยู่อย่างเหมาะสม

กลุ่มธนาคารโลกได้ช่วยเหลือหลายประเทศในการร่างกฎหมาย National Single Window โดยคำนึงถึงสถานการณ์ในท้องถิ่นทั้งหมด และยินดีที่จะแบ่งปันตัวอย่างหรือช่วยเหลือรัฐบาลไทยในการพัฒนากฎหมายที่เหมาะสม

14.7 สรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ประเด็น	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระยะเวลา
โมเดลของระบบ NSW ของไทย ยังไม่ตรงกับมาตรฐานสากลที่แนะนำ โดยเฉพาะในเรื่องข้อกำหนดให้มีการยื่นเอกสารเพียงครั้งเดียว (single submission) หรือให้มีจุดเชื่อมต่อหลักเพียงแห่งเดียว (single entry point)	ให้จัดตั้งคณะทำงานด้านเทคนิคหรือ คณะกรรมการที่ประกอบไปด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายขึ้นมาเพื่อหารือแนวทางการดำเนินธุรกิจที่เป็นไปได้ รวมไปถึง การปรับปรุงทางด้านสถาปัตยกรรมของตัวระบบที่จะตามมา	ระยะสั้น-กลาง: ใช้เวลาประมาณ 6 เดือนสำหรับการหารือเรื่องยุทธศาสตร์ และ 6 เดือนสำหรับการกำหนดรายละเอียดของตัวระบบ และอีก 1-2 ปี สำหรับการสร้างระบบและนำไปใช้จริง
หน่วยงานภาครัฐบางแห่งยังไม่มี มาตรการบริหารความเสี่ยง และยังคงขาดความร่วมมือในการบริหารจัดการ บริเวณพื้นที่ชายแดนกับประเทศใกล้เคียง	รายละเอียดมาตรการบริหารความเสี่ยง สามารถดูเพิ่มเติมได้ในบท <i>'Risk Management and Border Agency Collaboration'</i>	ระยะยาว: ใช้เวลาประมาณ 1-2 ปีหลังจากที่แพลตฟอร์มข้อมูลพัฒนาจนแล้วเสร็จและใช้งานได้
กรมศุลกากรทำงานในสองบทบาท คือ เป็นทั้งผู้รับผิดชอบเรื่องการให้บริการ และดูแลระบบ NSW ของไทยตามกฎหมาย และยังรับหน้าที่เป็นประธาน คณะอนุกรรมการพัฒนานโยบายและกำกับดูแลระบบ NSW ด้วย	บทบาทประเด็นที่อาจนำมาสู่ความขัดแย้ง ในด้านผลประโยชน์ต่าง ๆ	ระยะสั้น: ใช้เวลาประมาณ 6 เดือนเพื่อหารือ และหาข้อตกลงร่วมกัน
บทบาทของบริษัท โทรคมนาคม แห่งชาติ จำกัด และผู้ให้บริการเสริม ภาคเอกชน (VASs) รวมไปถึง โครงสร้างการเก็บค่าธรรมเนียม ข้อผูกพันตามสัญญา (SLAs) ฯลฯ ยังขาดความชัดเจน	เปิดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้หารือร่วมกัน เพื่อทบทวนโมเดลในการทำธุรกิจและโมเดลทางการเงินของระบบ NSW พร้อมทั้ง แบ่งหน้าที่ในการให้บริการระบบ NSW ของภาครัฐและภาคเอกชนให้ชัดเจน จัดให้มีการพูดคุยระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดอย่างเปิดเผยเพื่อหารือถึงข้อดีข้อเสียของแนวทางการดำเนินธุรกิจและข้อกำหนดทางด้านการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ก่อนที่จะ มีการสรุปข้อกำหนดในสัญญาระหว่าง	ระยะสั้น-กลาง: ใช้เวลาประมาณ 6 เดือนในการหารือ เพื่อกำหนดกฎหมายที่จำเป็นหรือ ขอมติคณะรัฐมนตรี และอีก 6-12 เดือนในการดำเนินงาน

⁴⁵ https://unece.org/fileadmin/DAM/trade/Publications/ECE-TRADE-401E_Rec35.pdf

ประเด็น	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระยะเวลา
	<p>กรมศุลกากรและบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด เนื่องจากทางเลือกที่ดีที่สุดจะต้องเป็นทางเลือกที่ทุกฝ่ายเห็นว่ามีคุณธรรม และสามารถดำเนินการต่อเนื่องอย่างยั่งยืนในระยะยาว พร้อมทั้งสอดคล้องกับกฎหมายของประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศด้วย</p> <p>ให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบ NSW ให้ชัดเจน เนื่องจากไทยยังไม่มีข้อกำหนดที่ระบุเรื่องการกำหนดค่าธรรมเนียมที่เป็นรูปธรรม และการรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐก็ยังคงขาดความแม่นยำและความน่าเชื่อถือ</p>	
<p>ขาดแหล่งข้อมูลด้านการค้าหลักที่เป็นแหล่งข้อมูลกลางที่เชื่อถือได้ และข้อมูลบนเว็บไซต์ของหน่วยงานต่าง ๆ ก็ยังมีความไม่สอดคล้องกันอยู่</p>	<p>รัฐบาลควรพิจารณาจัดตั้งพอร์ทัลข้อมูลการค้า (Trade Information Portal หรือ TIP) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่เชื่อถือได้ ที่รวบรวมและบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าทั้งหมดจากทุกหน่วยงานภาครัฐเข้ามาไว้ด้วยกัน ซึ่งแนวทางหนึ่งที่รัฐบาลสามารถทำได้ก็คือ การปรับปรุงคลังข้อมูลการค้าแห่งชาติของไทย โดยกำหนดวัตถุประสงค์ใหม่ให้ครอบคลุมและปรับปรุงระบบให้มีความเป็นมิตรกับผู้ใช้มากขึ้น</p>	<p>ระยะสั้น-กลาง: ใช้เวลาประมาณ 6 เดือนสำหรับการหรือเรื่องวิธีการ และ 6-12 สำหรับการดำเนินงาน</p>
<p>ติดตามการพัฒนาในโครงการที่ภาคเอกชนเป็นผู้ริเริ่มและขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมการสร้างห่วงโซ่อุปทานที่เป็นระบบดิจิทัล</p>	<p>สนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ยังคงมีส่วนร่วมในการพัฒนาแพลตฟอร์มการค้าดิจิทัลระหว่างประเทศของไทย (NDTP) เนื่องจากโครงการดังกล่าวถือเป็นโครงการที่มีมูลค่าสูง เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้รัฐบาลสามารถติดตามการพัฒนาที่สำคัญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงเปิดโอกาสให้รัฐเข้ามามีส่วนช่วยผลักดันหรืออำนวยความสะดวกในลักษณะที่เหมาะสมด้วย</p>	<p>อยู่ระหว่างการดำเนินงาน</p>
<p>อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดนได้</p>	<p>แนวทางการดำเนินงานที่ตัวอย่างหนึ่งก็คือ การระบุเรื่องการอนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดนเป็นบทบัญญัติข้อหนึ่งในกฎหมายเพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลทั้งในปัจจุบันและอนาคตจะถือเป็นภาระหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้ถือว่าในเขตอำนาจศาลของประเทศ ข้อมูลที่บันทึกในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับจากประเทศอื่นนั้นมีความถูกต้องเช่นเดียวกัน</p>	<p>ระยะยาว: อาจต้องมีการปรับแก้กฎหมาย</p>

ประเด็น	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระยะเวลา
	<p>กับบันทึกอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำขึ้นในประเทศ ซึ่งหากข้อกำหนดนี้ไม่ได้รับการรองรับตามกฎหมายการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่แล้ว ก็อาจพิจารณารวมข้อกำหนดนี้ลงไปในกฎหมาย NSW ฉบับใหม่</p>	
<p>แม้ว่าระบบ NSW ของไทยจะดำเนินการอย่างถูกต้องภายใต้กฎหมายแต่ในความเป็นจริง ตัวระบบยังไม่ได้ถูกกำกับดูแลโดยกฎหมายเฉพาะซึ่งระบุหน้าที่ สิทธิ และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน</p>	<p>ด้วยเหตุนี้ การตัดสินใจที่สำคัญทั้งหมด จำเป็นต้องได้รับการอนุมัติโดยคณะกรรมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ (กบส.) (ผ่านคณะอนุกรรมการ NSW) และ/หรือให้สัตยาบันโดยคณะรัฐมนตรีเป็นการเฉพาะเท่านั้น ซึ่งการกำหนด ‘กฎหมาย NSW ของไทย’ ที่ครอบคลุมทุกแง่มุมของการกำกับดูแล และการดำเนินงานจะช่วยให้กระบวนการตัดสินใจง่ายและมีความโปร่งใสมากขึ้น</p>	<p>ระยะสั้น: ใช้เวลาในการร่างกฎหมายประมาณ 3-6 เดือน และเวียนเอกสารเพื่อผ่านเป็นตัวกฎหมาย</p>

ภาคผนวก ก: สรุปการสัมภาษณ์และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

รายการสัมภาษณ์

ในช่วงอายุของโครงการ ผู้เชี่ยวชาญด้านองค์ประกอบการอำนวยความสะดวกทางการค้าได้มาเยือนประเทศไทยสองครั้งเพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญเกี่ยวกับระบบ NSW ของประเทศไทยและคณะกรรมการอำนวยความสะดวกทางการค้าแห่งชาติ (NTFC) ในการเยี่ยมชมแต่ละครั้ง ทีมงานมีโอกาสสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังต่อไปนี้ ทั้งแบบตัวต่อตัวและแบบออนไลน์ ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ประเภทหน่วยงาน
ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 19 – 23 กันยายน 2565	
สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	หน่วยงานของรัฐ
กรมศุลกากร	หน่วยงานของรัฐ
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	ภาคเอกชน – สมาคม
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	หน่วยงานของรัฐ
กรมการค้าต่างประเทศ	หน่วยงานของรัฐ
หอการค้าร่วมต่างประเทศในประเทศไทย	สมาคม
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	หน่วยงานของรัฐ
สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล	หน่วยงานของรัฐ
หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	ภาคเอกชน – สมาคม
ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 28 พฤศจิกายน – 6 ธันวาคม 2565	
กรมศุลกากร	หน่วยงานของรัฐ
กรมประมง	หน่วยงานของรัฐ
การยางแห่งประเทศไทย	หน่วยงานของรัฐ
กรมทรัพยากรธรณี	หน่วยงานของรัฐ
บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด	รัฐบาล – บริษัทมหาชน
กรมการค้าต่างประเทศ	หน่วยงานของรัฐ
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	หน่วยงานของรัฐ
หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	ภาคเอกชน – สมาคม
บริษัท เทคสยาม อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล จำกัด	ภาคเอกชน – ผู้ให้บริการ VAS
บริษัท เน็ตเบย์ จำกัด (มหาชน)	ภาคเอกชน – ผู้ให้บริการ VAS
บริษัท ซีทีไอ โลจิสติกส์ จำกัด	ภาคเอกชน – ตัวแทนออกของ

รายการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการมุมมองในการปรับปรุง National Single Window ของประเทศไทย เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2565 (เวลา 09.00 – 11.00 น.)
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับโมเดลการบริหารและการกำกับดูแล NTFC ในวันที่ 6 ธันวาคม 2565 (เวลา 13.30 – 15.30 น.)

การประชุมเชิงปฏิบัติการ

(1) การประชุมเชิงปฏิบัติการการสร้างวิสัยทัศน์ของ NSW

การประชุมเชิงปฏิบัติการ มุมมองในการปรับปรุง National Single Window ของประเทศไทย

วันจันทร์ที่ 10 ตุลาคม 2565 เวลา 09.00 – 11.00 น. (2 ชั่วโมง) ผ่านระบบ Zoom

Zoom link: <https://worldbankgroup.zoom.us/j/94651705228?pwd=YnBBWm9HZVtk0eHZ6Y2JicFA1VmRSUT09>

Meeting ID: 946 5170 5228 Passcode: Qvn5wf1t?%

ความเป็นมา

ระบบ National Single Window (NSW) เป็นระบบที่มีส่วนในการอำนวยความสะดวกทางการค้าของประเทศ การมีระบบ NSW ที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสามารถเร่งกระบวนการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและผู้ค้า ซึ่งจะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สำหรับประเทศไทย ระบบ National Single Window ได้รับการพัฒนาแล้ว แต่ยังมีช่องว่างที่สามารถปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้กระบวนการทางธุรกิจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รักษาระดับความเสี่ยงภายใต้การจัดการ และปรับปรุงการทำงานร่วมกันของหน่วยงานชายแดน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแนะนำแนวคิดของระบบ National Single Window (NSW) และสถิติวิธีการประสานข้อมูล (สาธารณะ) ข้อมูล และกฎหมาย และการประสานงานที่ดีขึ้นของกระบวนการชายแดนที่มีส่วนช่วยในการพัฒนา NSW
2. เพื่อนำเสนอข้อค้นพบจากภารกิจการสัมภาษณ์ที่ดำเนินการระหว่างวันที่ 19 - 23 ก.ย. และระบุโอกาสในการปรับปรุง NSW ของประเทศไทย

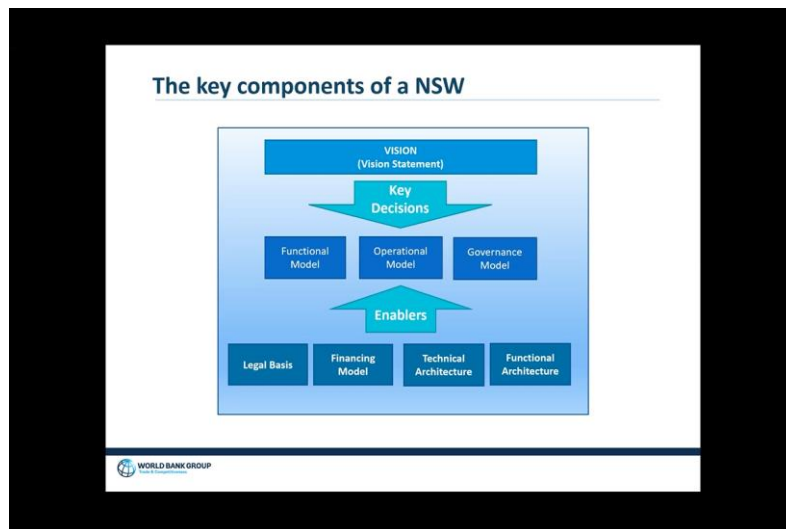
ประเด็น

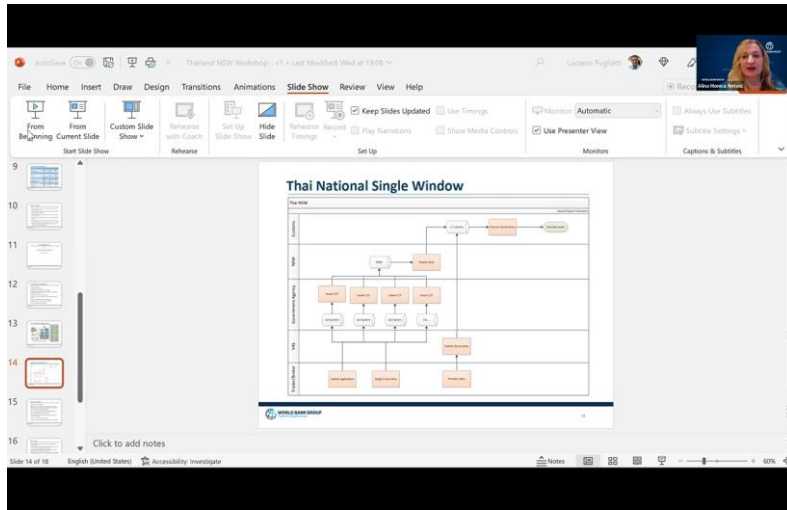
เวลา	กิจกรรม	
9.00 – 9.10	กล่าวเปิดการประชุม	World Bank Group
9.10 – 9.15	การประชุมโต๊ะกลม กล่าวแนะนำตนเอง	World Bank Group
9.15 – 9.35	การนำเสนอมุมมองเกี่ยวกับ National Single Window	Luciano Pugliatti World Bank Group
9.35 – 10.00	คำถามคำตอบบทเรียนจากประเทศอื่น ๆ	ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน
10.00 – 10.20	การนำเสนอระบบ National Single Window ของไทย และการดำเนินการในอนาคต	Luciano Pugliatti World Bank Group
10.20 – 10.40	คำถามคำตอบเกี่ยวกับข้อค้นพบ National Single Window ของไทย	ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน
10.40 – 11.00	สรุปและแนวทางดำเนินการต่อไป	World Bank Group

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
2. กรมการค้าต่างประเทศ
3. สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
4. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
5. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
6. กระทรวงการคลัง
7. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
8. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
9. หอการค้าร่วมต่างประเทศในประเทศไทย
10. หอการค้าไทย
11. สมาคมผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศไทย
12. สมาคมผู้รับจัดการขนส่งสินค้าทางอากาศไทย
13. สถาบันนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
14. วี-เซอร์ฟ โลจิสติกส์
15. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

รูปภาพ

(2) การประชุมเชิงปฏิบัติเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารและการกำกับดูแล NTFC

การประชุมเชิงปฏิบัติเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารและการกำกับดูแล NTFC

วันอังคารที่ 6 ธันวาคม 2565 เวลา 13.30 – 15.30 น. (2 ชั่วโมง) ผ่านระบบ Zoom

Zoom link: <https://worldbankgroup.zoom.us/j/94817855751?pwd=ME9nanhoeXZrUjNlLb3Rwd3hiTEROOT09>

Meeting ID: 948 1785 5751 Passcode: Xk.OJ&wJsR

ความเป็นมา

คณะกรรมการอำนวยความสะดวกทางการค้าแห่งชาติ (NTFC) เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้าขององค์การการค้าโลก (TFA) เพื่ออำนวยความสะดวกในกิจกรรมการค้าระหว่างประเทศ ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันต่อ TFA ของ WTO เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2558 และคณะกรรมการอำนวยความสะดวกทางการค้าแห่งชาติ (NTFC) ในประเทศไทยได้รับการจัดตั้งขึ้นในเดือนมิถุนายน 2560 ปัจจุบันมีความจำเป็นที่จะต้องมีความมุ่งมั่นเป็นระบบ และมีโครงสร้างมากขึ้นในการปฏิรูป TFA เพื่อให้ NTFC สามารถเป็นผู้นำการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในประเด็นการอำนวยความสะดวกทางการค้า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแนะนำบทบาทและความรับผิดชอบของ NTFC ภายใต้ TFA ของ WTO
2. เพื่อนำเสนอประสบการณ์ระดับโลกเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารและการกำกับดูแลสำหรับ NTFC
3. เพื่อหารือเกี่ยวกับประสิทธิภาพของ NTFC ของประเทศไทยและโอกาสในการปรับปรุง

ประเด็น

เวลา	กิจกรรม	
13.30 – 13.40	กล่าวเปิดการประชุม	World Bank Group
13.40 – 14.10	การนำเสนอประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารและการกำกับดูแล NTFC	Alina Antoci World Bank Group
14.10 – 14.30	คำถามคำตอบเกี่ยวกับบทเรียนของประเทศต่าง ๆ	ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน
14.30 – 14.50	การนำเสนอโอกาสในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของ NTFC ของประเทศไทย	Alina Antoci World Bank Group
14.50 – 15.20	การอภิปรายเกี่ยวกับคณะกรรมการอำนวยความสะดวกทางการค้าแห่งชาติ	ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน
15.20 – 15.30	สรุปและแนวทางการดำเนินการต่อไป	World Bank Group

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. ผู้แทนจาก NTFC ของประเทศไทย
2. ผู้แทนจากคณะทำงาน NTFC

OUTLINE

1. NTFC in the WTO's TFA context
2. Global experience on NTFC
3. Thailand's NTFC
4. Opportunities for improvement

1

TFA Project Focus/Objectives

5

2

NTFC facilitates:

Domestic coordination

- **Bring border agencies together** so border management policy and practice are genuinely linked
- **Ensure that the relevant agencies discuss proposals with each other** so duplicate or unnecessary procedures are avoided, and the border process is streamlined, e.g. through data and inspection sharing.
- **Involve traders who are affected by border controls** and can see – in ways that border agencies may not be able to see – how processes could be enhanced to reduce compliance costs while improving levels of compliance.

Implement TFA's provisions

- **Full implementation of the TFA would bring significant benefits** to implementing governments, traders, consumers and the multilateral trading system.
- **NTFCs play a key role in aiding the implementation of the TFA**, as in many measures require inter-agency and public-private coordination for effective implementation in a way that promotes trade and development.
- **NTFC's role in facilitating implementation** is therefore particularly important to prevent possible future disputes or other negative consequences associated with non-implementation.

Source: adapted from ITC, 2015. National Trade Facilitation Committees: Moving Towards Implementation

3

<https://www.tfadatabase.org/en/members/thailand>

The screenshot shows the TFA Database profile for Thailand. It includes the following information:

- Today:** 22 Feb. 2017 - 5 Dec. 2022. Progress: 98.7%
- 2024 - 2027:** 1 Jan. 2024 - 31 Dec. 2027. Progress: 100.0%
- WORLD TRADE ORGANIZATION** logo and **Trade Facilitation Agreement Database** text.
- Thailand** header with a background image of a large elephant statue and a white building.
- Navigation icons: Home, Member profiles, Thailand.
- Footer: TFA ratified 5 October 2015, Contact points, Trade info, Download profile as PDF.

ภาคผนวก ข: หน่วยงานและองค์กรที่เชื่อมโยงกับ National Single Window ของไทย

ประเด็น:

- ก. ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติ
- ข. โดยเจ้าหน้าที่ในรูปแบบระบบอิเล็กทรอนิกส์
- ค. โดยเจ้าหน้าที่ในรูปแบบเอกสาร (3)

ลำดับ	หน่วยงาน	ตัวย่อ	A	B	C	หมายเหตุ
การเชื่อมโยงข้อมูลใบอนุญาต/ใบรับรองกับหน่วยงานของรัฐ						
1	กรมศุลกากร	TCD	32	51	31	
การเชื่อมโยงข้อมูลใบอนุญาต/ใบรับรองกับพิกัดและรหัสสถิติการนำเข้าส่งออก นำผ่านแดนกับกรมศุลกากร			32	51	31	
2	กรมการค้าต่างประเทศ	DFT	3	37	4	
3	กรมการค้าภายใน	DIT	1	0	0	
4	กรมการปกครอง	DOPA	9	0	1	
5	กรมการอุตสาหกรรมกลาโหม	DID	4	6	0	
6	กรมทรัพยากรธรณี	DMR	0	4	4	
7	กรมธุรกิจพลังงาน	DOEB	0	8	0	
8	กรมประมง	DOF	0	15	0	
9	กรมปศุสัตว์	DLD	0	10	0	
10	กรมป่าไม้	RFD	0	1	5	
11	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	DIW	3	0	0	
12	กรมวิชาการเกษตร	DOA	3	16	0	
13	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	DMSC	0	6	0	
14	กรมศิลปากร	FAD	0	2	0	
15	กรมสรรพสามิต	EXCISE	0	5	0	
16	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	DPIM	5	0	0	
17	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	DNP	0	16	0	
18	การยางแห่งประเทศไทย	RAOT	2	0	0	

ลำดับ	หน่วยงาน	ตัวย่อ	A	B	C	หมายเหตุ
การเชื่อมโยงข้อมูลใบอนุญาต/ใบรับรองกับหน่วยงานของรัฐ						
19	กสทช.	NBTC	0	0	0	
20	สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย	OCSB	0	7	0	
21	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	FDA	1	1	0	
22	สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	OAP	10	0	0	
23	สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	TISI	2	1	0	
24	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	ACFS	1	2	0	
25	หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	TCCBOT	0	2	0	
การเชื่อมโยงข้อมูลโลจิสติกส์			44	139	14	
26	กรมการขนส่งทางบก	DLT	0	0	1	
27	กรมเจ้าท่า	MD	1	11	0	
28	การทำเรือแห่งประเทศไทย	BKK	1	5	0	
29	ท่าอากาศยานไทย (ยกเลิก)	AOT	0	0	0	การเชื่อมโยงกับ NSW ถูกยกเลิก เปลี่ยนมาใช้ระบบตามมาตรฐานองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO)
30	บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย (ยกเลิก)	AROT	0	0	0	
31	สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (ยกเลิก)	CAAT	0	0	0	
การเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิพิเศษและสิ่งจูงใจ			2	16	1	
32	กรมควบคุมโรค	DDC	0	2	0	
33	กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	DMF	0	2	1	
34	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	IEAT	0	5	3	
35	สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	EEI	1	1	0	
36	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งประเทศไทย	BOI	6	1	4	
การเชื่อมโยงข้อมูลประเภทอื่น ๆ			7	11	8	
37	สำนักงานประกันสังคม	SSO	0	0	0	ไม่เกี่ยวข้องกับการส่งออกและนำเข้า
รวมทั้งสิ้น			85	434	108	

ภาคผนวก ค: การเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย

ประเทศ	ระบบ	ค่าธรรมเนียม	การมีส่วนร่วม	ข้อสังเกต
บาร์เบโดส	Electronic Single Window	ไม่มี	ศุลกากร ทุกหน่วยงานที่ออก ใบอนุญาต ใบอนุญาต หนังสือ รับรอง หรือเอกสาร อื่น ๆ (LPCO) ในการนำเข้าหรือ ส่งออกสินค้า การทำเรือ	
แคนาดา	Single Window Initiative	ไม่มี	หน่วยงานและ หน่วยงานของรัฐ ที่เข้าร่วม 9 แห่ง ซึ่งเป็นตัวแทนของ โครงการของรัฐบาล 38 โครงการ	
ฟินแลนด์	PortNet	ไม่มี	-ศุลกากร - การทำเรือ - ตัวแทนเรือ - ลูกค้านำเข้า การจราจรและ โลจิสติกส์ - เจ้าหน้าที่ การเดินทางเรือ - ยามชายฝั่ง - 21 พอร์ต ที่ใหญ่ที่สุด	รวมถึงข้อกำหนด การเดินทางทั้งหมด กระบวนการทางศุลกากร และการแจ้งเตือนเกี่ยวกับ คอนเทนเนอร์ การมีส่วนร่วมบังคับ
ฮ่องกง	Digital Trade and Transportation Network (DTTN)	ราคา DTTN สามารถแบ่งออกได้ เป็นสามประเภท เหล่านี้รวมถึง: 1.ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน และรายปี 2.ค่าธรรมเนียมการแปลงและ แลกเปลี่ยนเอกสาร (หรือ ค่าธรรมเนียมเอกสาร DTTN) และ 3.ค่าธรรมเนียมการพัฒนาโซลูชัน -การลงทะเบียน: HK\$5,000 -ค่าธรรมเนียมรายปี: HK\$1,000	ชุมชนการค้า การเงินและการ ขนส่ง เจ้าหน้าที่รัฐบาล	ความเชื่อมโยงระหว่าง รัฐบาล การค้า โลจิสติกส์ และอุตสาหกรรมการเงิน

ประเทศ	ระบบ	ค่าธรรมเนียม	การมีส่วนร่วม	ข้อสังเกต
		-ค่าเอกสาร: HK\$6/doc and HK\$3 สำหรับเอกสารยืนยันและแก้ไข		
อินเดีย	Indian Single Window Interface for Facilitating Trade (SWIFT)	ไม่มี	ศุลกากร 44 แผนก/ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับพิธีการ สินค้านำเข้าและ ส่งออก ในจำนวนนี้ มี 9 หน่วยงานที่ ออกใบรับรองหรือ NOC สำหรับสินค้า สด	ในระยะปัจจุบันของการ ดำเนินการจะไม่มีเรียก เก็บค่าธรรมเนียม โครงสร้างค่าธรรมเนียม รายละเอียด และวิธีการ จัดเก็บค่าธรรมเนียม การทำธุรกรรมจะได้รับ การแจ้งให้ทราบ
อินโดนีเซีย	Indonesian National Single Window (INSW)	ไม่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใน ขณะนี้ ตัวเลือดยังคงมีอยู่สำหรับ การพัฒนาในอนาคต	-กรมศุลกากรและ สรรพสามิต -กระทรวงการค้า -สำนักงานควบคุม อาหารและยา สำนักงานกักกัน เกษตร - ฝ่ายไปรษณีย์และ โทรคมนาคม	การสร้างระบบและ การดำเนินการได้รับ การสนับสนุนทางการเงิน จากรัฐบาล การใช้งาน ได้รับการว่าจ้างจาก ซีพีหลายเออร์เอกชน OGA ส่วนใหญ่ดูเหมือน จะมีการเปลี่ยนแปลงซ้ำ มากในการทำให้ขั้นตอน ง่ายขึ้นและคล่องตัว กระบวนการคล่องตัว และการกำหนดมาตรฐาน ขององค์ประกอบและ รูปแบบข้อมูลก่อนที่จะ รวมเข้ากับ <i>INSW</i>
มาเลเซีย	My TRADELINK	ราคาคงที่ต่อใบอนุญาตสำหรับ ใบอนุญาตอิเล็กทรอนิกส์ EDI—RM0.8/kb หรือ RM5/doc + - ลงทะเบียนครั้งเดียว @RM500 (RM200 สำหรับ SMEs) + - ค่ากล่องจดหมาย @ RM90 ถึง RM160 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและ การบำรุงรักษาทั้งหมดของ NSW รับผิดชอบโดย DNT DNT คืน เงินลงทุนด้วยการเรียกเก็บเงิน จากผู้ใช้งานตามรูปแบบธุรกิจต่อไปนี้	17 หน่วยงาน ออกใบอนุญาต	เชื่อมโยงชุมชนการค้า กับหน่วยงานรัฐบาล ที่เกี่ยวข้อง แพลตฟอร์ม เดียวที่ชุมชนการค้า สามารถแลกเปลี่ยน เอกสารที่จำเป็นสำหรับ การส่งออก นำเข้าและ ผ่านแดน

ประเทศ	ระบบ	ค่าธรรมเนียม	การมีส่วนร่วม	ข้อสังเกต
		<p>1. การใช้งาน (ขึ้นอยู่กับขนาดข้อความ (กิโลไบต์) ที่ส่ง: การประกาศศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์, การชำระภาษีศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์, เอกสารแสดงสินค้าอิเล็กทรอนิกส์)</p> <p>2. ตามเอกสาร (ใบอนุญาตอิเล็กทรอนิกส์, ใบรับรองสิทธิพิเศษทางอิเล็กทรอนิกส์ของแหล่งกำเนิดสินค้า)</p> <p>รายได้ที่รวบรวมได้ควรครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการกู้คืนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และการรีเฟรชเทคโนโลยี</p>		
ฟิลิปปินส์	PNSW	ในปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนด	มีเป้าหมายเพื่อเชื่อมโยง 66 หน่วยงานและ 10 เขตเศรษฐกิจในการอนุมัติใบอนุญาตนำเข้าและส่งออกและข้อกำหนดการค้าอื่น ๆ	
รวันดา	Rwanda Single Window project	ในปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดเงินทุนและค่าธรรมเนียมผู้ใช้	-Rwanda Revenue Authority (ศุลกากร) - กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม (Minicom) กระทรวงเกษตรและทรัพยากรสัตว์	มีการแนะนำการประเมินตนเองนอกเหนือจากการดำเนินการก่อนการผ่านพิธีการภาษีและอากร
เซเนกัล	Orbus	<p>- ค่าสมัครสมาชิก \$200 USD ครั้งเดียว</p> <p>-\$10 ต่อการทำธุรกรรม</p> <p>- ค่าธรรมเนียมเอกสารเพิ่มเติม \$2</p>	<p>-ศุลกากร</p> <p>- ธนาคาร</p> <p>-บริษัท ประกันภัย</p> <p>-ฝ่ายสกุลเงินและเครดิต</p> <p>- การป้องกันฟิช</p> <p>-ปศุสัตว์</p>	<p>การเพิ่มประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ของ Senegal SW</p> <p>ถูกขัดขวางโดยการทำงานอัตโนมัติที่ช้า</p>

ประเทศ	ระบบ	ค่าธรรมเนียม	การมีส่วนร่วม	ข้อสังเกต
สิงคโปร์	TradeNet	ค่าลงทะเบียนครั้งเดียว ค่าธรรมเนียมรายเดือนเพื่อรักษาบัญชี รับประกันความครอบคลุมของต้นทุนและผลกำไรผ่านการเรียกเก็บเงินจากผู้ใช้ TradeNet S\$20/เดือนต่อผู้ใช้บัญชี และ S\$2.88 ต่อธุรกรรมหรือใบอนุญาต	35 ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับพิธีการผ่านแดน การค้า และชุมชนการขนส่ง	ให้ชุมชนการค้าด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการส่งออกเอกสารการค้าไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงข้อมูลทางธุรกิจ พิธีการศุลกากร การส่งออก การผ่านแดน ใบอนุญาตสามารถยื่นเอกสารนำเข้า/ส่งออกได้ในจุดเดียว
สวีเดน	Sweden Single Window	ไม่มี (ได้รับทุนจากรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณปกติ)	หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มรูปแบบ—ผู้ค้า นายหน้า และตัวแทน	เข้าถึงได้ทางเว็บไซต์ของกรมศุลกากรสวีเดน -นำเข้า ส่งออก และผ่านแดน -การโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ -ทะเบียนการค้า -ใบอนุญาตเกษตร -ทะเบียนล่าสัตว์และปืน
สหรัฐฯ	International Trade Data System (ITDS)	ไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียมผู้ใช้เพื่อเป็นเงินทุนสำหรับ ITDS/ACE ได้รับการสนับสนุนทางการเงินผ่านการจัดสรรรัฐบาลรับภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและการดำเนินงานการวิเคราะห์ผลประโยชน์ด้านต้นทุนเผยให้เห็นว่าจะมีการประหยัดและผลประโยชน์สำหรับรัฐบาลและผู้ค้าผ่านการใช้ ITDS และขั้นตอนที่ทันสมัย คล่องตัว และง่ายขึ้น	47 หน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วม ITDS (PGAs) ในปัจจุบันมีกำหนดสำหรับการรวม ACE	ให้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการกำกับดูแลการค้าในต่างประเทศของรัฐบาลแบบบูรณาการผ่านการใช้หน้าต่างเดียว จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่หน่วยงานของรัฐสามารถส่งข้อมูลทั้งหมดทางอิเล็กทรอนิกส์